

V Renčah obeležje in poklon oskrbovalcem partizanov

V goriški KB center bo novembra »poletel« model Rusjanove Ede 5

Slovar terskega narečja Jana Baudouina de Courtenaya uredila Liliana Spinozzi Monai

Na Božjem polju pri Proseku so odprli novo strukturo za invalide

Primorski dnevnik

NEDELJA, 4. OKTOBRA 2009

št. 235 (19.634) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Da bo volk sit in koza cela

RADO GRUDEN

Slovenija in Hrvaška sta na dobri poti, da skleneta arbitražni sporazum o reševanju mejnega vprašanja med državama. Gre za tako imenovano win-win rešitev, kar bi po domače pomenilo, da pripravljajo tak dogovor, da bo volk sit in koza cela. To je mogoče sklepati iz skupnih izjav, ki sta jih dajala slovenski zunanji minister Samuel Žbogar in njegov hrvaški kolega Gordan Jandroković po petkovem srečanju v Bruslju. Oba sta tudi potrdila, da lahko do podpisa pride že v kratkem, da pa bo do takrat potrebne še nekaj tihe diplomacije.

Njun optimizem sta delila tudi švedski zunanji minister Carl Bildt kot predsedujoči EU in evropski komisar za širitev Olli Rehn. Da sta Slovenija in Hrvaška na pravi poti, morda priča tudi napoved, da se bosta premierja Borut Pahor in Jadranka Kosor 20. oktobra sestala v Zagrebu, ko bi morda lahko tudi podpisala sporazuma.

Da je med Slovenijo in Hrvaško v zadnjem času res zavel nov veter, pa priča predvsem nadaljevanje hrvaških pristopnih pogajanj z Evropsko unijo. Po skoraj enoletnem zastoju je Zagreb včeraj odprl šest in začasno zaprl pet pristopnih poglavij. Slovenska deblokada je bila dobrodošla za vse, toda to še ne pomeni, da ima Hrvaška na stežaj odprta vrata v EU. Poleg poglavij, ki jih je zavirala Slovenija, ima Hrvaška težave predvsem na področju konkurence in sodelovanja s haaškim sodiščem, kjer ima zadržke več drugih članic unije. Kdaj bo torej Hrvaška prišla v EU, ni več toliko odvisno od Ljubljane temveč predvsem od tega, kako hitro in uspešno bodo v Zagrebu odpravili ovire, ki jih na poti v Evropo ne manjka.

DUBLIN - Včeraj razglasili izid petkovskega referenduma

Irski volivci so tokrat podprli Lizbonsko pogodbo

»Da« zmagal s 67 odstotki glasov - Zadovoljstvo v Bruslju in članicah EU

ITALIJA - Odmevne pobude v državi

V Rimu in tudi v Trstu ljudje na ulicah za svobodo poročanja

RIM - Včerajšnji dan za svobodo poročanja je zelo dobro uspel. Osrednja manifestacija je bila v Rimu (foto ANSA), na ta problem pa so opozorili tudi v drugih mestih, vključno s

Trstom. Medtem ko leva sredina meni, da je problem novinarske svobode v Italiji zelo pereč, so v desni sredini prepričani, da gre za izmišljeno vprašanje oziroma za farso, kot trdi mini-

strski predsednik Silvio Berlusconi.

Rimske manifestacije so se udeležili tudi mnogi vidni predstavniki Demokratske stranke.

Na 2. in 4. strani

DUBLIN, BRUSELJ - Irski volivci so se tokrat odločili, da podprejo Lizbonsko pogodbo. Včeraj so namreč razglasili izid petkovskega referenduma, ki se ga je udeležilo okoli 58 odstotkov upravičencev in na katerem je »da« pogodbi prejel dobrih 67 odstotkov, »ne« pa slabih 33 odstotkih glasov. Gre za popoln preobrat v primerjavi z lanskim letom, ko je pogodbo na referendumu zavrnila večina irskih volivcev. Izid so pozdravili irski premier Brian Cowen, predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in predsedujoči Evropski uniji, švedski premier Frederik Reinfeldt, ter večina voditeljev držav članic EU.

Na 30. strani

Prosek ne bo

»prestonica« Prosecca

Na 2. strani

Niz prireditev tržaške

Pokrajine ob regati

Barkolana

Na 5. strani

Zmeda v Gorici zaradi naročil za krvne izvide

Na 10. strani

Na Jeremitišču

sKultura 2009

Na 11. strani

Martinu Turku nagrada filmskih kritikov

Na 14. strani

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
BORDON ALESSANDRO

IDROSYSTEM
SILVER PAOLO

NUDIMO TUDI:

- civilne in industrijske elektroinstalacije
- naprave za podatkovno omrežje
- avtomatizacije vrat

NUDIMO TUDI:

- plinske instalacije
- vzdrževanje klima naprave
- hidro-sanitarne naprave
- talno in stensko ogrevanje
- pooblaščen servis BUDERUS

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI SISTEMI

Šempolaj, 15 - 34011 Devin-Nabrezina (TS)
Tel. 040200727 Mob. 3482251122
www.bordonimpianti.com
info@bordonimpianti.com

Proseška postaja 29/F - Zgonik
Tel. 040225035 - Mob. 3332811793
www.idro-system.it - info@idro-system.it

nat spaziocorti

opremiti z naravo

nat_spaziocorti
Trst, via Corti 2 (tik ob trgu Venezia)
od torka do sobote 10-13 e 15.30-19.30 ali pa s predhodno prijavo
tel. 040 9990006 - info@natdesign.it - www.natdesign.it

EF Edilfruiuli **PALAZZETTI**
IL CALORE CHE PIACE ALLA NATURA

EDILFRUIOLI S.P.A.
tržaška podružnica, trg Legnami, 1 - Trst
tel. 040 3883911 - Fax 040 3883938
predstavlja v sodelovanju s

Palazzetti S.p.a.

PRAZNIK OGNJA
LA FESTA DEL FUOCO
PREDSTAVITEV PEČI IN KAMINOV

8. in 9. oktobra
pred podružnico
od 8.30 do 12.00 in od 15.30 do 17.30.

ITALIJA - Akcija novinarjev ob podpori leve sredine in CGIL

Uspela rimska pobuda za svobodo poročanja

Shod doživel odzive tudi v tujini - Za Berlusconi je bila to farsa

RIM - Na Trgu del popolo so se včeraj popoldne zbrali novinarji sindikalne zveze FNSI, pristaši opozicijskih strank in sindikalnega združenja CGIL, da bi izrazili protest proti vmešavanju premiera Silvia Berlusconi v medije. Protesta se je po nekaterih virih udeležilo okoli 150.000 ljudi, po drugih pa celo enkrat toliko. Vsekakor zelo uspela pobuda. »Ta protest je dokaz, da so Italijani še vedno odzivni in da so se sposobni upreti. Boj za svobodo medijev v Italiji moramo sedaj še odločneje nadaljevati,« je dejal vsedrjavni tajnik Demokratske stranke Dario Franceschini.

Protesta se je udeležil tudi novinar Michele Santoro, ki je zaradi oddaje »Annozero«, ki jo predvajajo na drugi televizijski mreži RAI, pogosto tarča ostrih kritik. Zlasti predsednika vlade Silvia Berlusconi in njegove desne sredine. Udeleženci protesta so z bučnim in dolgim aplavzom pozdravili pisatelja Roberta Saviana, ki je zaslovel s knjigo o neapeljski mafiji Gomorra, po kateri je bil posnet tudi film.

Berlusconi je včerajšnji rimski protest obsodil že v petek in ga označil za farsu. »Svoboda v Italiji je večja kot v katerikoli drugi zahodni državi,« je dejal predsednik vlade.

Berlusconi je nedavno sprožil več tožb proti nekaterim časopisom v Italiji, Španiji in Franciji, ki so poročali o njegovem zasebnem življenju. »Ustrahovanje in grožnje novinarjem, napadi na medije so stalni,« je ob tem povedal predstavnik Italijanske zveze za tisk Lorenzo Santelli.

Vodja Novinarjev brez meja (RSF) Jean-Francois Julliard je v zvezi s to polemiko dejal, da je Berlusconi na dobri poti, da postane prvi predsednik kakšne evropske vlade, ki ga bo organizacija uvrstila na svoj seznam kršiteljev svobode medijev.

Julliard se je odzval tudi na nedavni Berlusconijev poziv podjetnikom, naj ne objavljajo oglasov v italijanskem časopisu La Repubblica. »Podobne primere poznamo samo v Belorusiji in Zimbabveju,« je dejal.

Shod za svobodo medijev v Italiji so v Rimu načrtovali že konec septembra, vendar so ga za iz solidarnosti z italijanskimi žrtvami terorističnega napada v Afganistanu preložili. Včeraj so z enominutnim molkom počastili umrle v naravni nesreči, ki je prizadela Messino in okolico.

Včerajšnje pobude v središču Rima se je udeležilo veliko ljudi

ANSA

ODPRTA TRIBUNA

Upravni svet SSG ni mogel podpisati pogodb s prazno blagajno, na koži ljudi

Dramatična situacija, v katero je zabredlo Slovensko stalno gledališče, je v zadnjih dneh predmet najrazličnejših komentarjev. Iz skoraj popolne osamljenosti, ki smo jo zadnje čase občutili kot upravitelji, je SSG sedaj v žarišču pozornosti številnih dejavnikov, vprašanje zadobiva tudi široke meddržavne razsežnosti. Želim razbrati ta podatek kot pozitiven znak: če reakcija je, potem pomeni, da je telo še živo. Vendar moramo paziti, da niso reakcije pretirane, predvsem pa, da slogo na dejstvih prej kot na čustvenih osnovah.

Upravni svet SSG, v katerega sem vstopila leta 2004, je podedoval malodane katastrofalno finančno situacijo, sad dolgoletnega neurejenega sistema financiranja, ki je do leta 2004 povzročil 2.500.000 eur deficita. Na prvi seji upravnega sveta smo izvedeli, da smo kot upravitelji tudi premoženjsko odgovorni za primanjkljaj, za katerega seveda nismo imeli nikakršne odgovornosti. S predsednikom Kuretom na čelu smo že isti dan odločili, da bomo zasledovali v prvi vrsti dva cilja: omejiti stro-

Nives Košuta
ške in doseči to kar je zapisano v zakonu za stalna italijanska gledališča in sicer redno prispevanje javnih krajevnih ustanov, ki so nujni člani teatrov javne inicijative.

Večkrat je bilo poudarjeno, da je to bistveni razlog, zaradi katerega so se finančne krize redno pojavljale v vseh teh letih. Prav tako je bilo pravilno poudarjeno, da smo te krize vedno premostili z izrednimi prispevki, ki so se več ali manj čudežno porajali v teh letih skorajda »redno«. Naknadno smo med kratkoročne cilje uvrstili tudi nujnost, da bi SSG vključili v mrežo slovenskih gledališč pod okriljem Ministrstva za kulturo RS.

V svojem letnem poročilu skupščini je oktobra 2007 predsednik zapisal: »Finančne težave SSG izhajajo predvsem zaradi nezadostnega financiranja krajevnih javnih uprav, ki so po zakonu in po statutu dolžna skrbeti za stalna gledališča....Vse to izhaja iz poglobljene normative analize, ki jo je opravil profesor A.Crismani, ki vam jo prilagamo. Naš cilj je, da bi ta ekspertiza služila kot podlaga za reševanje institucionalnih problemov našega gledališča. (...) Za letos je gledališče že unovčilo redne prispevke. Prihodnjega novembra bo imelo težave z likvidnostjo in uslužbenecem ne bo mogoče izplačevati mesečnih plač.«

Tudi tisto leto se je potem stvar rešila z izrednim prilivom denarja.

Situacija je bila torej dobro znana in brez pretvarjanj večkrat prikazana na pristojnem mestu, to je na skupščini, kjer sedijo Dežela, Pokrajina, Občina in Društvo slovensko gledališče.

Nova predsednica Martina Kafol, ki je nastopila ob začetku leta 2009, se je s še večjo zavzetostjo lotila institucionalnih stikov za rešitev ključnega vprašanja, kajti jasno je bilo, da bi za letos težko računali na »izredne« prispevke. Z njo se je tudi debata okrog novega statuta premaknila z mrtve točke.

Od leta 2006 smo si kot upravitelji prizadevali, da bi prišlo do institucionalnega srečanja med vsemi člani gledališča, do katerega pa žal ni prišlo vse do 28. septembra 2009. Tudi ta podatek kaže na določene nenormalne odnose, kajti če je kdo imel občutek, da se stvari v gledališču narobe razvijajo, potem bi se morali člani normalno srečati in situacijo obravnavati. To bi se zgodilo v normalni družbi.

Glede odstopa in odgovornosti US bi rada pojasnila še sledeče: razlika med zadnjim upravnim svetom in prejšnjimi je le v tem, da smo tokrat tej nezdravi, patološki situaciji rekli enkrat konec. Rešitve, ki so bile nakazane na seji članov gledališča 28. septembra 2009 niso bile konkretno izvedljive. Rekli so, da je naš odstop poskus izsiljevanja javnih uprav: ali ne bi bilo hujše izsiljevanje, ko bi upravni svet s prazno blagajno podpisal 23 sezonskih pogodb? Na koži ljudi, ki resno delajo za teater, bi bilo izsiljevanje gotovo lažje.

Rekli so, da bi morali racionalizirati stroške: če grobo povzamemo bilanco našega teatra so postavke sledeče: 1 milijon eur za osebje, 350.000 eur za produkcijsko dejavnost in 330.000 eur za obratovanje dvorane. Če pri tem upoštevamo, da moramo spoštovati nekatere zakonske parametre, ki veljajo za stalna gledališča....tudi otroku je jasno kje bi morali klestiti.

Rekli so, da bi morali manjkajoča sredstva javnih uprav črpati iz zakona za manjšino: vemo, da so ta sredstva ista od leta 1991 in, kot je bilo včeraj napovedano, bo v letu 2010 milijon manj sredstev. Bi bili mar bolj odgovorni ko bi sprejeli to rešitev, ki bi se znotraj manjšine enostavno prevedel v princip »mors tua, vita mea« ?

Če želi imeti Slovensko Stalno Gledališče prihodnost, ne more, po mojem mnenju, mimo štirih bistvenih predpogojev:

da so krajevne javne ustanove soudeležene pri upravljanju gledališča, ker do njega izpolnjujejo vse zakonske in finančne obveznosti;

da si manjšinska skupnost razjasni kakšno gledališče želi (ali zmore) ker so gledanja na to vprašanje še vedno zelo različna;

da se preneha z izrednimi finančnimi posegi, ki kratkoročno navidezno rešujejo probleme, v resnici so pa privedli do današnje neznosne situacije;

da prevlada princip umetniške svobode in kakovostnega ustvarjanja, ki nikakor ne more biti predmet izsiljevanja, tako s slovenske kot z italijanske strani.

Nives Košuta
Bivša članica upravnega sveta SSG

DEMOKRATI

Danes v Trstu, v petek v FJK

VIDEM - Deželna konvencija Demokratske stranke, ki je odraz razmerja sil po nedavnih sekcijских kongresih, bo zasedala v petek, 9. oktobra v kraju Pasion di Prato v Furlaniji. Večina delegatov in delegatov bo pripadala Debori Serracchiani, kandidatki za deželno tajnik stranke, ki je prevladala na lokalnih kongresih.

Danes z začetkom ob 9.30 bo v konferenčni dvorani S. Maria Maggiore v Trstu zasedala pokrajinska konvencija DS. Pierluigi Bersaniju pripada 71 delegatov, Dariu Franceschiniju 47 delegatov, Ignaziu Marinu pa 32 zastopnikov.

Državna skupščina bo 11. oktobra v Rimu, o državnem in deželnih tajnikih demokratov pa bodo člani in volilci odločali na primarnih volitvah v nedeljo, 25. oktobra.

PROSECCO DOC Veneto noče sedeža na Proseku

Kmetijski minister Luca Zaia

TREVISO - »Sedež vina Prosecco izven pokrajine Treviso bi bilo isto, kot če bi za sedež šampanjca predlagali kraj izven francoske regije Champagne.« Kmetijski minister Luca Zaia nima dvomov: sedež zaščitnega vina Prosecco mora biti v Venetu, točneje v Trevisu ali okolici, kjer ga pridelajo skoraj 98 odstotkov.

Zaia je torej včeraj zaprl vrata možnosti, da bi priznalo vino imelo svoj uradni sedež na Proseku. Dejaj pa je, da bo kmetijsko ministrstvo sporazumno z Deželo FJK sprejelo ukrepe za ovrednotenje in razvoj vina, ki ga pridelajo v vinogradih pod Prosekom. S tem v zvezi je Zaia v stalnem stiku s kmetijskim odbornikom FJK Claudiom Violinom, ki, podobno kot minister, pripada Severni ligi.

Zadeva je še kar zapletena. Res je, da vino Prosecco, ki bo v kratkem doživelo evropsko priznanje, v glavnem pridelajo v Venetu, ki pa nima kraja s tem imenom. Lahko bi se za Italijo ponovila žalostna zgodba furlanskega vina Tocai, ki je izgubil evropsko poreklo v korist Madžarske, kjer imajo istoimensko vinorodno območje.

Minister Zaia je vsekakor zmerno optimist in računa na dogovor tako s somišljenikom Violinom, kot s tržaškimi lokalnimi upravami in vinogradniki. Prosek bi si vsekakor zaslužil vsaj strukturo za ovrednotenje tipičnih vin.

Upravni odbor Sklada »D. Sardoč« - Onlus razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij:

- pet štipendij v znesku osemsto evrov, za učence Državne dvojjezične osnovne šole v Špetru. Prošnji mora biti priložen družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- eno štipendijo v znesku tisoč osemsto evrov za dijake vpisane v program EKSTRA, ki ga organizirata Slov.I.K. in Dijaški dom Simona Gregorčiča. Prošnji mora biti priložen družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- šest štipendij v znesku dvasotič evrov za univerzitetne študente. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univerzitetne knjižice z učenim načrtom in izidi opravljenih izpitov, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- štipendijo v znesku štiri tisoč evrov, za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univerzitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov.

V prošnjah morajo biti navedeni podatki o drugih prejetih štipendijah. Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta sklada. Štipendije bodo dodeljene do 30. novembra 2009. Vse potrebne informacije lahko dobite pri naslednjih članih odbora: Boris Peric (0481 32545), Zdravko Custrin (0432 707408), in Mariza Škerk (335 6553150). Zainteresirani naj dostavijo prošnje do 31. oktobra 2009 v zaprti ovojnici na sledeči naslov: SKLAD – FONDAZIONE D. SARDOČ C/O Studio Legale – Odvetniška pisarna SANZIN, ulica Diaz št. 11, 34170 Gorica.

TER - Prestavili slovar terskega narečja Jana Baudouina de Courtenaya

Knjiga kot osvoboditev ljudi, dolgo obsojenih na molk

Obsežno delo poljskega raziskovalca je uredila Liliana Spinozzi Monai

TER – »To je slovar, ki ljudem iz Terske doline vrača jezik in glas ter na tak način osvobaja ljudstvo, ki je bilo pred tem obsojeno na tišino.« S temi besedami je domačin, prof. Viljem Černo, ki že od rojstva uporablja tersko narečje, označil pomembno delo Liliane Spinozzi Monai, ki je uredila obsežno gradivo, ki ga je Poljak Baudouin de Courtenay zbral med letoma 1873 in 1901 na Videmskem. Tako je nastal »Slovar terskega narečja Jana Baudouina de Courtenaya (Il glossario del dialetto del Torre di Jan Baudouin de Courtenay)«, ki so ga predstavili včeraj v Centru Lemgo v Teru med posvetom »Jezik, la parlata locale: una storia tipica ed esclusiva«. Njegovi glavni pobudniki so bili Furlanski univerzitetni konzorcij, Občina Bardo ter Dežela FJK. Med uglednimi gosti naj omenimo ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša, predsednika Inštituta za slovenski jezik Fran Ramovš pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti Marka Snoja, direktorja Službe za jezikovne in kulturne identitete Dežele FJK Marca Stofla in odbornika za kulturo Občine Bardo Luco Balzarottija.

Glavni protagonisti včerajšnjega dne pa so bili ob avtorici slovarja, predavateljci Viljem Černo in Mauro Pascolini, Giorgio Ziffer ter Roberto Gusmani z Univerze v Vidmu in generalni direktor Furlanskega univerzitetnega konzorcija Ernesto Liesch, ki je uvelodil posvet. Domačin Černo je v svojem izredno čustvenem govoru po-

Včerajšnje predstavitev v Teru se je udeležil tudi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš

TG

udaril, da daje izdaja slovarja terskemu narečju novo dostojanstvo, potem ko je to govorico z leti uporabljalo vedno manj ljudi, saj so njeni rabi nasprotovale italijanske oblasti in se je ni bilo mogoče učiti v šoli. Mauro Pascolini je spregovoril o tem, kako so lahko, še posebno v obdobju krize, ko so daljša potovanja za večino predraga,

za marsikoga privlačni kraji, kjer živijo jezikovne manjšine. Giorgio Ziffer je naštel številne starejše rokopise in druga besedila, v katerih so razvidni pogosti stiki med slovanskim, germanskim in romanskim svetom na območju Alpe-Jadran, Gusmani pa je govoril o poljskem jezikoslovcu Baudouinu de Courtenayju in njegovem

delu, na podlagi katerega bo v kratkem izšel tudi slovar rezijanščine. Ob koncu se je Liliana Spinozzi Monai zahvalila predstavnikom Inštituta za slovenski jezik Fran Ramovš, ki so ji pomagali pri pripravi slovarja, posebej pa je omenila tudi Pavleta Merkuja, ki ji je dal svoje Besedišče terskega narečja. (T.G.)

ŠOLSTVO

Prednostni seznam začasne suplence

TRST - Urad za slovenske šole sporoča, da je bil na podlagi ministrskega odloka št. 82/2009 dne 30. septembra objavljen ministrski dopis št. 14655, na podlagi katerega sme učno osebje vložiti prošnjo za vključitev v prednostne sezname za podeljevanje začasnih suplenc s strani ravnateljev oziroma za dopolnitev delovnega urnika. Upravičenci morajo zadoščati naslednjim pogojem:

- v šolskem letu 2009/10 morajo biti polnopravno vključeni v pokrajinske lestvice, uporabne do imenovanja vseh kandidatov;

- v šolskem letu 2008/09 so morali poučevati z letno supplenco ali s pogodbo do zaključka didaktičnih dejavnosti;

- v teku letošnjega šolskega leta zaradi pomanjkanja mest niso bili imenovani v okviru zgoraj omenjenih lestvic, oziroma so imenovanja sicer prejeli, a z nepopolnim urnikom.

Prošnje morajo kandidati obvezno vložiti na tajništvo šole, na kateri so poučevali v šolskem letu 2008/09, do 9. oktobra 2009 na obrazcih, ki so na razpolago na spletni strani ministrstva za šolstvo, univerzo in raziskovanje (www.istruzione.it), kjer je mogoče najti tudi dodatne informacije.

Padriče

Stanovanja in samostojne hiše

Neposredna prodaja
Tel. 340 7096675
uradne ure

Grajene v stilu tipičnih kraških hiš.
Odlične dodelave in moderne tehnologije.
Lastni parkirni prostor in vrt.
Cene že od 230.000 €

(1) - (2)

Hiše so zgrajene na mirni legi z lastnim vrtom in parkirnim prostorjem.

(3) - (4)

Talno ogrevanje nudi homogeno toploto in zmanjšuje uporabo energije.

(5) - (6)

Lesena streha greje dom in srce.

(7) - (8)

Hiša, vrt in vse zunanje oblike so zgrajene v tipičnem stilu kraških hiš, nudijo pa veliko več!

MEDIJI - Ob včerajšnji manifestaciji v mestnem središču

Svoboda tiska: na trgu tudi tržaški »podleži«

Nekaj sto ljudi demonstriralo proti ustrahovanju in omejevanju novinarske svobode

Bilo jih nekaj sto, med njimi veliko mladih: zasedli so prehod med Borznim in Velikim trgom in s seboj prinesli nedvoumne plakate in napise. Nekateri so si na ramo privezali rdeč trak: v znak protesta proti tistim mogočnejšem, ki ustrahujejo novinarje. A tudi v dokaz, da jim je svoboda medijev pri srcu. Drugi so si nadel majice s prav tako nedoumnimi citati premiera Berlusconi, ki je drugače misleče označil že z najrazličnejšimi vzdevki, med katerimi je podlež (»farabutti«) najbolj eleganten ...

Ob protestnem dnevu, ki ga je včeraj priredil enotni novinarski sindikat FNSI, so se zagovorniki svobodnega informiranja zbrali tudi v Trstu. Na trgu (Capo di piazza Giovanni Bartoli) so jih pričakali člani deželne novinarskega sindikata. Pod geslom »proti nagobčniku« so delili letake, na katerih so bili natisnjeni vzroki za protest, pred mikrofonom pa sta jih ponovila tajnik sindikata Gianni Martellozzo in predstavnik koordinacije tako imenovanih prekrasnih novinarjev Maurizio Bekar. Novinarski sindikat se je odločil za protest, ker je rimski parlament odobril nekatere zakone, ki močno omejujejo svobodo novinarjev (na primer zakonski osnutek Alfano), a tudi zaradi ustrahovalnih tožb, ki jih je Berlusconi vložil proti dnevnikoma Repubblica in Unità.

Na tržaškem protestu so posebno pozornost posvetili honorarnim sodelavcem, tistim mladim, ki s svojimi članki polnijo časopise in radijska oziroma televizijska poročila: za svoje delo so večkrat plačani 3, 5 ali 10 evrov, kar je že pravo izkoriščanje.

Tudi v Sloveniji ni veliko bolje, je vedel povedati koprski novinar Robert Škrli: novinarji brez stalne zaposlitve so najbolj ranljivi in podvrženi pritiskom vseh vrst, kar očitno ustreza lastnikom medijev ...

Med protestniki je bilo tudi nekaj političnih predstavnikov tržaške leve sredine. Renato Kneip je prišel izraziti solidarnost sindikata CGIL, saj je pravica do svobodnega izražanja pri srcu tudi temu gibanju (ne nazadnje zato, ker mu vsedržavne televizije enomogočajo zadostno vidljivost).

Goriški pokrajinski odbornik Marko Marinčič (ki se je v Trst pripeljal s kolesom) je na izrecno vprašanje, ali je svoboda izražanja ogrožena tudi v zamejskih medijih, dejal: »Situacija je na splošno dobra, včasih pa se tudi naši novinarji podreajo političnim interesom ...in se prepuščajo avtocenzuri.« (pd)

Nočemo nagobčnika ...

KROMA

MEDJA VAS - Pobuda Konji in vonjave mošta

Jahanje, izleti s kočijo, stare kmečke igre in še marsikaj

Konji so seveda protagonisti medvejskega praznovanja

KROMA

CERKEV - Novi tržaški škof msgr. Giampaolo Crepaldi

Danes umestitev

Ob 16.30 slovesna maša v stolnici sv. Justa - Dostop do prizorišča le z mestnim in priložnostnim avtobusom

V tržaški stolnici sv. Justa bo danes popoldne z začetkom ob 16.30 potekala slovesna maša ob umestitvi novega škofa msgr. Giampaola Crepaldi, kateremu bo dosednji škof in apostolski administrator msgr. Evgen Ravignani tudi uradno predal tržaško škofiyo. Ob tej priložnosti bo v Trst prišla množica škofov in duhovnikov, napovedana je tudi prisotnost dveh kardinalov: msgr. Renata Raffaeleja Martina, ki predseduje Papeškemu svetu za pravico in mir, kjer je bil msgr. Crepaldi do imenovanja za novega tržaškega škofa tudi tajnik, in msgr. Angela Scole, beneškega patriarha in predsednika škofovske konference Triveneta. Msgr. Crepaldi, ki je v zasebni obliki dospel v Trst že včeraj, bo vodil slovesno somaševanje, med katerim bo pel stolni zbor Cappella Civica pod vodstvom Marca Sofianopula, v slovenščini pa Združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov pod vodstvom Edija Raceta. V slovenščini bosta tudi berilo in del evangelija.

Novi škof msgr. Giampaolo Crepaldi

Celotno slovesnost bo v neposrednem prenosu predvajala italijanska katoliška televizija Telechiara, po satelitu pa televizija Telepace (od 15.45 do 17.45).

Ob priložnosti današnje slovesnosti je treba opozoriti, da od 15. ure dalje ne bo več možen dostop z avto-

mobili na grič sv. Justa. Na prizorišče dogajanja bo tako možno priti peš oz. z avtobusom: s Trga Libertà bo vsakih 40 minot vozil avtobus št. 24, z Goldonijevega trga pa bo od 15. ure dalje vsakih deset minut oz. do zapolnitve mest vozil priložnostni avtobus, ki bo po koncu slovesnosti vozil s prizorišča do Goldonijevega trga od 18. ure do približno 19.30-20. ure. Stolnica sv. Justa bo odprta od 15.30 dalje, klopi in sedeži pa so rezervirani za goste z vabili. Seveda bo možno v cerkvi tudi stoji slediti slovesnosti, tisti pa, ki kljub temu v njej ne bodo našli prostora, bodo lahko sledili poteku maše na prostoru pred stolnico, kjer bo postavljen velik ekran, na razpolago pa bo tudi dvesto sedežev. Po koncu maše pa se bodo za vse udeležence odprla vrata gradu sv. Justa, kjer bo družabnost, ki jo bo ponudil tržaški župan Roberto Dipiazza. Ob tej priložnosti si bo med 15. in 20. uro mogoče tudi brezplačno ogledati razstavo o Srbih v Trstu.

Prelepo sončno vreme je bilo včeraj kot naročeno. Najbolj so se ga veselili Medvejci, ki v teh dneh gostijo drugo izvedbo praznika *Konji in vonjave mošta*, ki jo prireja Slovensko športno kulturno društvo Timava in Slovensko amatersko konjeniško društvo Skuadra Uoo.

Že v petek so se v vasi zbrali domači in tuji konjeniki (največ jih je iz sosednje Slovenije), ki so popoldne poskrbeli za spreved s konji po vaških ulicah. Številni udeleženci, ki so se radovalno sprehajali od trga, kjer je donela country glasba, mimo kioskov in vse do osmic in gostilne, da bi se ogreli, saj je bil večer precej hladen, in se pozabavali. Včeraj pa se je šlo zares, saj se je vas prebudila v konjskem vrvežu. Poleg ekskurzij na konju, izletom s kočijo, lova na zaklad sta včerajšnji dan zaznamovala športno-rekreacijski pohod na relaciji Medjevas - Brestovica - Cerovlje - Medjevas in večerno tekmovanje v žaganju hloda.

Današnji dan bo obiskovalcem spet presegel s pestro paleto dogajanj, od vodenege ogleda strelskih jarkov iz prve svetovne vojne do kolesarjenja z gorskimi kolesi po bližnjih vzpetinah (oboje ob 10. uri). Popoldan bo minil v znamenju konjskih iger (ob 13. uri), mimohoda konjenikov (ob 15. uri) in starih kmečkih iger (tekmovanje s samokolnico, tek z vrečami, ipd. ob 15.30). Ob 18.30 pa bo na sporedu nagrajevanje in koncert primorske skupine Dej še en litro. Ob vsem tem naj opozorimo, da je parkiranje v vasi nemogoče, zato pa bo tjakaj peljal posebni avtobus.

Tomislav Žergaj jutri v DSI

Društvo slovenskih izobražencev se drži svoje tradicije in po poletnem premoru ter uspešni septembrski Dragi začel novo sezono z dvema prireditvama v prvem oktobrskem tednu. Gost prvega ponedeljkevega večera bo jutri ameriški Slovenec dr. Tomislav Žergaj, ki že skoraj pol stoletja živi in dela v Združenih državah Amerike. Dr. Žergaj je psihiater, ki je pri enaintridesetih letih po dokončanem študiju medicine v Ljubljani odšel na specializacijo v Združene države in je potem tam ostal, kot se je zgodilo mnogim drugim ameriškim Slovencem. Do upokojitve je delal na področju Bostona in si pridobil veliko zaslug ter hvaležnost številnih pacientov. Kolikor je le mogel, je tudi iskal in vzdrževal stike z drugimi Slovenci ter bil aktiven pri številnih pobudah, redno pa se vrača v domovino in z zanimanje sledi njenemu razvoju. Je tudi oster opazovalec ameriške stvarnosti in bo marsikaj povedal o sedanji politični situaciji v ZDA. V petek, 9. oktobra, pa bo ob 20.30 večer o slovenski kulturi v Argentini ter o življenju in delu vodilnega kulturnega delavca med tamkajšnjimi Slovenci dr. Tineta Debeljaka (1903-1989).

Kmetiji Fior Rosso in Boris Pangerc na Dolgi Kroni

V kratkem bodo spet zaživele Okusi Krasa. Eden od ciljev pobude je tudi omogočiti čim boljše medsebojno poznavanje med gostinci in trgovci ter proizvajalci, tako da bi se pospešili čim plodnejši »trgovski« stiki med obema in bi tako postala ponudba vedno zanimivejša za goste in stranke. To je še posebej pomembno za krajevne priredbe in proizvode, ki so redki in nepoznani tudi samim operaterjem. SDGZ prireja zato skupno s kmetijama Fiorrosso in Boris Pangerc iz Doline jutri obisk oljarskega nasada obeh kmetij, ki se nahaja na Dolgi Kroni na 13 ha površine. Zbirališče je ob 15.30 na parkirišču lekarne v Zavljah. Gioacchino Fior Rosso in žena Adriana Zeriul ter Boris Pangerc bodo z veseljem sprejeli obrate, gostilne, trgovine in pekarne, ki sodelujejo pri letošnjih Okusih Krasa in jim pokazali svoje oljke in posestvo ter dali poskusiti ekstrapreviško oljno olje. SDGZ vabi vse obrate Okusov Krasa in morebitne zainteresirane trgovce in gostince na posebno spoznavno srečanje; prijave na tel. 040/6724824.

Iznajdljivost tihotapcev cigaret nima meja

Tržaška finančna straža je prišla na sled dvema madžarskima državljanoma, ki sta tihotapila cigarete. Stražniki so ustavili večji tovornjak z madžarsko registrsko tablico, ki je prevažal vrata. Navidezno je bilo vse v redu: voznik je agentom dejal, da so tovor namenjen zasebniku iz Kampanije, vendar so njegovi negotovi odgovori botrovali k temu, da so stražniki temeljiteje pogledali tovor. Vrata, ki so jih prevažali, so imela namreč dvojno dno, v katerem je bilo skritih 173 kilogramov cigaret. Samo v zadnjih dveh letih je tržaška finančna straža zasegla kakih 20 ton cigaret iz tujine. Enkrat so bile skrite v večjem mešalniku za jogurt, drugič v industrijskem klimatskem aparatu, tretjič v pnevmatikah ali pa v dvojnem bencinskem rezervoarju.

Pomoč kolesarki na Grmadi

Openski gasilci, člani gorske reševalne službe in zdravniško osebje so včeraj popoldne posegli na vrhu hriba Grmada, kjer so priskočili na pomoč poškodovani kolesarki. 67-letna ženska se je s kolesom sama odpeljala proti vrhu Grmada, ko jo je presenetil močan mišični krč in je obležala. Na kraju dogodka so gasilci ugotovili za kaj gre in jo s terenskim vozilom odpeljali do vznožja. Poškodba je bila lažja, tako da zdravniška pomoč ni bila potrebna.

ZAHODNI KRAS - Pobuda skupnosti La fonte - Izvir

Božje polje je dobilo novo dragoceno strukturo

Navzočnost predsednika FJK Tonda - Slovenska beseda in nastop proseškega zbora in godbe

Carlo Kalc-Calzi je bil gotovo najbolj primerna oseba za prerez slavnostnega traka nove sprejemne strukture združenja La fonte-Izvir, ki nudi pomoč in oskrbo invalidom. Ustanovitelj danes že bivše Skupnosti družina Opčine ima namreč veliko zaslug, da je na Božjem polju pri Proseku nastal večnamenski center za telesno prizadete, ki je včeraj dobil novo strukturo. To ni bila le uradna otvoritev, temveč praznik človeške solidarnosti, ki ga je s svojo navzočnostjo počastil predsednik Dežele Renzo Tondo.

Dejal je, da deželna uprava v teh finančno nelahkih časih v proračunu za leto 2010 ne bo krčila izdatkov za zdravstvo in socialo. Prihodnje leto se za FJK napoveduje kar 700 milijonov evrov manj prihodkov, zato Tondov odbor pripravlja boleče proračunske ukrepe. Uprava se bo dodatno zadolžila, situacijo pa bo le delno omililo dejstvo, da bo FJK iz Rima dobila okoli 200 milijonov evrov iz pokojninskega sklada INPS. Tondo je včeraj prišel na Božje polje, ker je Dežela v glavnem financirala nov sprejemni center in tudi zato - kot je dejal - ker predsednik ne sme manjkati na takšnih plemenitih prireditvah.

Kratko otvoritveno slavnost je uvedel predsednik La Fonte-Izvira Fernando Cassago, v slovenščini pa je spregovoril Vinko Ozbič, ki je svojčas predsedoval Skupnosti družina Opčine. Vez z okoljem je potrdil nastop proseškega godbenega društva in pevskega zbora Vasilij Mirk. Ob Tondu, Ozbiču in Cassagu je bil predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Bruno Rupel, medtem ko na otvoritveni prireditvi nismo videli predstavnikov Pokrajine in Občine Trst, na ozemlju katere leži nekdanje begunsko taborišče na Božjem polju.

Skupnost družina Opčine je bila ustanovljena leta 1975, danes formalno ne obstaja več, ima pa za seboj bogato in plemenito dejavnost. Njenemu delovanju so v vseh teh letih pomagali tudi Primorski dnevnik (ob prvi prostovoljni nabirki leta 1975 je naš časopis zbral 3 milijone lir), z leti pa zlasti naši bralci s prostovoljnimi prispevki. Sprejemna struktura Skupnosti družine na Opčinah nosi danes ime Hiša Milkovič, na Božjem polju pa od včeraj še dodatno obogatena skupnost La fonte - Izvir.

Predsednik Dežele Tondo odpre novo strukturo na Božjem polju. Ob njem Carlo Kalc-Calzi.

BARCOLANA - Pobude tržaške pokrajine

Jadranje med kraškimi okusi

Brezplačne degustacije kraških proizvodov pri pokrajinski stojnici na nabrežju - Na voljo tudi vrsta vodenih ogledov

Pogled na Tržaški zaliv med lansko Barkolano

KROMA

NARODNI DOM

O reviji Aeolo in črticah B. Pahorja

V torek, 6. oktobra, bo ob 17. uri v razstavnici dvorani Narodne in študijske knjižnice v pritličju stavbe Narodnega doma (Ul.Filzi 14), na sporedu predstavitev revije Aeolo, rivista letteraria ed oltre. Publikacija je namreč v svoji zadnji številki med drugimi prispevki objavila dve črtici tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki ju je v italijanščino prevedel Primož Sturman.

Srečanje bo uvedel ravnatelj NŠK Milan Pahor, nato bosta besedo prevzela odgovorni urednik revije Enrico Santus ter prevajalec Pahorjevih črtic Primož Sturman. Nekaj odlomkov iz Pahorjevega dela bosta v slovenskem izvirniku in italijanskem prevodu podala Mairim Cheber ter Jara Košuta. Obe črtici, in sicer *V tržaški citadeli* ter *V zatišju z oranžami*, sta lansko leto v slovenskem izvirniku izšli v zbirki Moje suhote in njihovi ljudje, ki jo je izdala Študentska založba iz Ljubljane.

PROSEK - Glasbena šola Godbenega društva Prosek

Mladi, pridružite se godbi

Tečaji pihal, trobil, tolkal ter pripravljalni tečaj uvajanja v svet glasbe - Srečanja na glasbeni šoli so se že začela, zamudniki pa imajo še čas

Godbeno društvo Prosek si že vrsto let prizadeva, da bi med mladimi razširilo ljubezen do glasbe. V petek so na svojem sedežu ob glasnem ropotanju bobnov in zvokih koračnice sprejeli mlajše domače osnovne šole Avgusta Černigoja. Glasbeni pozdrav jih je prijetno presenetil in veselo so vstopili v Soščevo hišo; posedli so se v klopi, godbeniki pa so jim predstavili instrumente. Sledila je krajša vzgojna igrice, med katero jim je prof. Irina Perosa razložila, kaj so note, notno črtovje, zvok in glasba. Poklicala je k sodelovanju nekaj otrok in skupaj z godci so izvedli pesmi Mojster Jaka ter Čuk se je oženil; nato so si ogledali prostore in preizkusili vse instrumente.

Prav gotovo je obiskovanje glasbene šole priložnost za spoznavanje glasbe in not, pa tudi za prijetno druženje s sovrstniki. Gojenci lahko izbirajo med študijem flavte, klarineta, trobente, pozavne, tenorja, tolkal in saksofona. Glasbene urice potekajo navadno v popoldanskih urah, ob študiju instrumenta pa poteka tudi izpopolnjevalni tečaj teorije. Po uspešni krstni sezoni se godbeniki lahko vključijo v Mladinski pihalni orkester, ki ga vodi učitelj trobente Boris Benčič. Za vse gojence pa so zagotovljeni tudi medletni in končni nastopi ter verifikacijski ter zaključni izpiti.

Lani je glasbeno šolo obiskovalo 35 gojencev in podobno je tudi letos. Srečanja na glasbeni šoli so se že začela, morebitni zamudniki pa imajo še čas, da se zglasijo na sedežu med večernimi vajami ob torkih in petkih od 20.30 do 22.30 ali pa naj pokličejo na telefonski številki 040/251101 (Bruno) ali 349/4103131 (Martin).

Tudi Pokrajina Trst je ponosna na regato Barcolana, ki vsako leto privabi k nam izredno veliko število ljubiteljev morja in jadriranja ter seveda radovednežev. Svojo naklonjenost tovrstnim pobudam je izrazila najprej s finančnim prispevkom jadralnemu klubu Barcola Grignano, aktivirala pa se je tudi drugače: letošnjo novost predstavlja serija vodenih degustacij kraških proizvodov, k jih uprava prireja v sodelovanju s konzorcijem za zaščito kontroliranega porekla vin Kras, konzorcijem kraških rejcev govedi, koz in ovac ter proizvajalcev mleka in mlečnih izdelkov Moisir, ektradeviškega oljčnega olja tržaške pokrajine Tergeste dop ter konzorcija čebelarjev tržaške pokrajine.

Jadranje med kraškimi okusi je naslov degustacijam, ki bodo brezplačne, vso prisotnost pa je treba predčasno napovedati pri stojnici Pokrajine Trst na nabrežju. Degustacije bodo na sporedu v četrtek, 8. oktobra (ob 16., 18.30 in 20. uri), v petek, 9. oktobra (ob 16., 18.30, 20. in 21.30), v soboto, 10. oktobra (ob 11., 12.30, 14., 16., 18.30, 20. in 21.30) in v nedeljo, 11. oktobra (ob 15. in 16.30).

Pri stojnici pa bo lahko vsakdo izbral tudi med vodenimi ogledi po našem prostoru, ki jih prireja Pokrajina v sodelovanju z Deželo FJK in turistično agencijo Pansepol Travel. Četrtek dopoldan bo tako posvečen spoznavanju botaničnega vrta Carsiana in pešpoti Riselce, popoldan pa obali med Križem in Prosekom. Kras in njegove jame in dolina Glinščice od Jezera do Stegne po sledeh stare železnice bosta protagonista petkovnega dopoldneva, medtem ko bo popoldne na sporedu sprehod po vaseh, od Nabrežine, mimo Slivnega, Mavhina, Prečnika do Šempolaja. V soboto bo na sporedu več sprehodov po pešpoti Cobolli in pa po mestnem središču in Krasu s fotoaparatom v rokah.

Drugače pa se bo pri stojnici vsak dan kaj dogajalo, začeni s srečanj, ki so namenjene vsakomur. Poslušalci bodo lahko izvedeli za prihodnje pokrajinske projekte ali za program mladinskega festivala v malem gledališču v svetoivanskem parku; eno srečanje bo seveda posvečeno športu, drugo pa perspektivam, ki jih ponuja trg dela, zadnje pa bo predstavilo zgodovino nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu. Posebna pozornost bo posvečena publikacijam o morju in jadrnanju ter o promociji našega prostora.

Omeniti velja še to, da tržaška pokrajina sodeluje pri projektu *In rotta* in podpira udeležbo na nedeljski Barcolani jadrnici s posadko oseb, ki obiskuje oddelek za duševno zdravje Zdravstvenega podjetja.

BOLJUNEC - Pobuda za množični apel prefektu Balsamu

V nekaj urah prvih 250 podpisov proti terminalu

Dokument je podpisala tudi dolinska županja Fulvia Premolin

V Boljuncu so včeraj dopoldne začeli zbirati podpise proti uplinjevalniku pri Žavljah. V nekaj urah so jih na mizici na Gorici zbrali 254, akcijo pa bodo nadaljevali prihodnjo soboto pri Domju. Med prvimi je dokument, ki ga bodo poslali Občini Dolina in nato prefektu, podpisala domača županja Fulvia Premolin.

Pobudo za akcijo je dal občinski odbor proti uplinjevalniku, v katerem sedijo predstavniki strank leve sredine, ki vodi Občino Dolina. Med podpisniki vsekakor niso samo volilci leve in leve sredine, temveč tudi volilci desne sredine, ki v dolinski občini za razliko od Trsta odklanja terminal. Pobudo podpira tudi tržaški odbor proti uplinjevalniku, ki ga je v Boljuncu včeraj zastopal Giorgio Jercog.

Apel proti gradnji uplinjevalnika je formalno namenjen prefektu Giovanniju Balsamu, ki - poleg županov - odgovarja za varnost in za zdravje občanov in občanov. Dolinski odbor si glede podpisov ni zastavil posebnih ciljev o številkah, računa pa, da bo pobuda naletela na odziv tudi v drugih občinah naše pokrajine. Kot nam je povedala zastopnica odbora Laura Stravisi lahko pismo prefektu podpišejo vsi prebivalci pokrajine. Podpise za podobno pobudo so začeli podpisati tudi v miljski občini.

Kar zadeva podpise sta trenutno na Tržaškem v teku dve akciji. Za prvo so pred nekaj dnevi dala pobudo naravovarstvena združenja, druga pa poteka v dolinski in v miljski občini. Akciji imata za cilj blokado postopka za žaveljski uplinjevalnik. V kratkem se bo menda pridružila še skupna pritožb občin Doline in Milj na upravno sodišče dežele Lazio, ki je pristojno za sklepe in ukrepe italijanske vlade.

Pobudo WWF in drugih naravovarstvenih organizacij je včeraj podprl tudi Giorgio Marchesich, lokalni »poveljnik« padanskih obhodnic, ki se prepoznava v Severni ligi. Od pobude se je ogradil pokrajinski tajnik in poslanec Lige Massimiliano Fedriga, ki je pozval Marchesicha, naj pusti pri miru Bossijevo stranko, saj ga bo v nasprotnem primeru kazensko ovadil.

Včerajšnje zbiranje podpisov proti uplinjevalniku na Gorici v Boljuncu (KROMA)

PRAPROT - V organizaciji SKD Vigred

14. Kraški Oktoberfešt

Od 9. do 11. oktobra - V nedeljo tradicionalni pohod-sprehod Na Krasu je krasno in Kraški Muzikfešt

V petek, 9. oktobra, se bo na prireditvenem prostoru v Praprotru začel tradicionalni jesenski praznik Kraški Oktoberfešt v organizaciji SKD Vigred. Štirinajsta izvedba praznika bo tudi tokrat potekala pod šotorom, od petka do nedelje, 11. oktobra.

V petek bodo za veselo vzdušje ob odprtju (ob 19. uri) poskrbeli harmonikarji društva Kraška harmonika iz Sežane in glasbeniki godbene skupine Alpenbrass, za ples pa bodo zaiigrali člani ansambla Vižarji. V soboto se bo program začel že ob 15. uri in sicer z odprtjem taborniškega kotička, v organizaciji tabornikov RMV Trst-Gorica (ponovili ga bodo tudi v nedeljo), likovnim ex tempore za otroke in mladino, stare od 3 do 14 let, vsak udeleženec ex tempore dobi tudi simbolično nagrado. Ob isti uri se bo začel tudi turnir v briškoli, z bogatimi na-

gradami. V primeru slabega vremena bodo vse pobude potekale pod šotorom. Ob 19. uri bo nastopila enainvajsetčlanska otroška folklorna skupina osnovne šole Dutovlje, ki se bo predstavila s spletom ljudskih pesmi in plesov *kako so nekoč malo jedli in malo pili*, zvečer pa bodo za zabavo in ples do enih ponoči igrali kar trije domači ansamblji (tako da bo glasba za vse okuse) - prvi bo nastopil ansambel Mladi kraški muzikanti, nato skupina Kraški ovčarji, večer pa bodo zaključili glasbeniki ansambla Alter ego.

V nedeljo od 9. do 10. ure bo na prireditvenem prostoru v Praprotru zbirališče za 14. pohod-sprehod *Na Krasu je krasno*. Pohod je organiziran v sodelovanju z jamskim društvom Grmada, razvojnim društvom Pliska, vaško skupnostjo Tublje in planinskim odsekom SK Devin. Med 9. in 10. uro

bo organiziran prevoz z avtobusom na relaciji Praprot-Tublje. Start iz Tubelj ob 10.30, po ogledu vasi bodo pohodniki spoznali še druge okoliške vasi, med potjo bo na programu tudi kulturna točka. V spremstvu jamarjev društva Grmada si bodo lahko udeleženci pohoda ogledali tudi Zidaričevo Pejco, ki bo ob tej priložnosti razsvetljena. Pohod se bo zaključil na prireditvenem prostoru v Praprotru, kjer se bo ob 16. uri začel 14. Kraški Muzikfešt, tradicionalno srečanje ljudskih godcev in pevcev. V nedeljo bodo kioski odprti že od 13. ure. V večernih urah bo za ples igral ansambel Vagabundi, ki izvaja tudi zabavni program. Od petka do nedelje bodo delovali dobro založeni kioski s specialitetami na žaru, klobasami in zeljem, kuhanimi štruklji in drugimi poslasticami, na voljo pa bo tudi pečen kostanj, dobro vino in pivo.

Čarobni svet za otroke ob torkih na Radiu Trst A

Dragi otroci, starši, nonoti, tete in strici pa tudi učitelji in vzgojitelji: pozor! Na valu Radia Trst A vas ob torkih ob 14.10, Mateja vabi na sprehod skozi Čarobni svet. V njem se skrivajo zanimivosti, uganke, zavozlanke, čokolade in bombončki ter še marsikaj. Dragi otroci, opogumite se in pokličite v oddajo na telefonski številki 800 108 533 ali 040 362875. Več nas bo, bolj bo zabavno!

Nastop naših godb v mestu

Pokrajinska sekcija državnega združenja italijanskih godb Anbima vabi na 12. pokrajinsko revijo godb. Včeraj je na Trgu Cavana nastopil pihalni orkester Breg iz Doline, danes pa se bodo na Verdijevem trgu ob 10. uri predstavili godbeniki pihalne godbe na pihala Viktor Parma iz Trebč, ob 11. uri pa godba Arcobaleno iz Trsta.

Opazovanje ptic v Bazovici

Danes bo Naravoslovni center v Bazovici odprt od 9. do 17. ure. Ob tej priložnosti bo tudi ekskurzija, ki spada v mednarodni projekt European birdwatch. Odhod bo ob 9. uri izpred naravoslovnega centra, ptice pa bodo udeleženci opazovali v bližnjih naravnih okoljih. Kdor se želi udeležiti pobude, naj s seboj prinese daljnogled in naj bo primerno oblečen.

Dan prijateljev muzejev

Tržaško združenje prijateljev muzejev Marcello Mascherini, občinsko odborništvo za kulturo in mestni muzeji zgodovine in umetnosti prirejajo danes na 6. državni dan prijateljev muzejev. V mestnem muzeju krajevne zgodovine (Civico museo di storia patria) v Ul. Imbriani 5a, kjer je na ogled zbirka Socrata Stavropulosa, bo poskrbljeno za več brezplačnih vodenih ogledov od 9. do 19. ure ter za glasbene intermezze dua Sergio Zigiotti-Fabiano Merlante. Več informacij je na voljo na spletni strani www.retecivica.trieste.it/triestecultura/musei/civictimusei.

O taborišču na Golem otoku

V torek bo v boljunskem Mladinskem domu ob 20. uri srečanje posvečeno 60-letnici odprtja taborišča na Golem otoku. Gost večera bo družbeni delavec Andrej Aplenc, ki je bil med prvimi, ki so pripluli na otok, od koder je lahko odšel šele leta 1954; udeleženci pa bodo lahko prisluhnili tudi pričevanju Virgila Gomezla iz Križa pri Tomaju.

ŠESTDESETLETNIKI Z OPČIN IN OKOLICE

Ob življenjskem jubileju na plovbo s »flosarji«

Na Koroškem je fajn tudi ko si star šestdeset let. O tem so se prepričali soletniki z Opčin in okolice, ki so se drugo septembrsko nedeljo podali na celodnevni avtobusni izlet na Koroško. Po kratkem postanku v Trojanah, so se peljali do splavarskega pristana na Gortini v občini Muta, kjer so jih pričakali koroški splavarji. Dveurna plovba po Dravi je v družbi razigranih flosarjev pričarala zanimive zgodbe o Dravi in življenju ob reki. Dovtipi, peje in domača postrežba so pripomogli, da je bilo vzdušje na splavu veselo.

Pot jih je vodila nato v Trobje, kjer so spoznali Pivovarno Človeška ribica. Ogleдали so si proces proizvodnje belega, rdečega in črnega piva ter izvedeli za skrivnostni receptur Matjaževega piva. Še postanek v Dravogradu in ogled lepo ohranjenega srednjeveškega trga in cerkve Sv. Vida, ki je ena redkih romanskih spomenikov koroškega tipa. Da bi veselo zaključili dan, so se podali na večerjo v domačo gostilno v kraj Podgorje v Slovenj Gradcu. Harmonikaš je poskrbel, da so se nekateri veselo zavrteli, drugi so ob klepetu, obujanju spominov in snovanju novih načrtov sklenili, da se čez pet let ponovno srečajo. Zasluge, da je dan tako lepo uspel imajo spremljevalec Dušan ter Ana in Igor, ki sta izlet organizirala.

MAČKOLJE Množično na pogrebu Eme Tul

Pred dnevi smo se v Mačkolkah poslovili od drage tovarišice Eme Tul. Ob praporih deportirancev in domačega društva jo je na zadnji poti spremljala velika množica, ki je pričala o njeni priljubljenosti med Slovenci in Italijani naše pokrajine.

O njenem svetlem liku so najprej v srenjski hiši in nato na pokopališču občuteno spregovorili županja občine Dolina Fulvija Premolin, ravnatelj tržaške Rižarne Adriano Dugulin, Edvin Švab za Vsedržavno združenje partizanov VZPI-ANPI, ANED in ANPPIA ter Miloš Tul za domače SKD Primorsko. Pogrebne svečanosti je spremljalo ubrano petje Noneta Primorsko pod vodstvom Aleksandre Pertot in Godbi na pihala Breg in Nabrežina.

Spominu drage Eme so se med drugimi poklonili številni člani kulturnih društev in sekcij borčevskih organizacij ter nabrežinski župan Giorgio Ret.

SKD Primorsko

KRIŽ - Smrt šolnika, organista in pevovodje Občuteno slovo od Toneta Kostnapfla

Množica ljudi na včerajšnjem pogrebu - Veliko let je orglal v Križu in Zgoniku

Množica ljudi se je včeraj dopoldne v Križu poslovila od dolgoletnega šolnika, pevca, organista in pevovodje Antona (Toneta) Kostnapfla, ki je pred kratkim po daljši bolezni umrl na svojem domu. Pogrebno mašo je daroval zgoniški župnik Jože Markuža ob somaševanju škofovega vikarja za tržaške Slovence msgr. Franca Vončine, na koru pa sta pela Združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov in kriški cerkveni zbor pod vodstvom Edija Race-ta in ob orgelski spremljavi Marije Šturman, ki sta pokojniku v slovo zapela še pri odprtem grobu, medtem ko se ga je s priložnostno besedo spomnil predsednik ZCPZ Marko Tavčar.

Gospod Tone Kostnapfel je le nekaj tednov pred smrtjo, 10. septembra, praznoval svoj 84. rojstni dan. Rodil se je namreč leta 1925 v Šturjah pri Ajdovščini, od koder se je po drugi svetovni vojni preselil v Gorico. Tam je tudi maturiral na učiteljsko in nastopil učiteljsko službo, ki ga je ponesla najprej v Brda, nato pa na Tržaško, kjer je med drugim poučeval v zgoniški občini in veliko let tudi v Križu, kjer si je ustvaril družino in dom, v zadnjem obdobju poklicnega življenja pa je deloval na šolskem skrbništvu.

Ob šoli in kolonijah pa sta bili velika ljubezen Toneta Kostnapfla nedvom-

no glasba in petje. Že kot 17-letni mladenič se je pridružil šturskemu cerkvenemu zboru, po izpopolnjevanju v Gorici in preselitvi na Tržaško pa je kot organist, pevovodja in pevec prizadevno deloval zlasti v Križu in Zgoniku, vse dokler ga ni bolezen prisilila k mirovanju. Dolgo let je poleti orglal na Svetih Višarjah, dragoceno delo pa je opravil tudi kot odbornik ZCPZ.

S smrtjo Toneta Kostnapfla odhaja eden od protagoniste slovenskega šolskega in glasbenega življenja na Tržaškem. Prizadeti družini, vdovi gospe Ines, otrokom Katy, Mariji in Andreju ter ostalim svojcem naj gre občuteno sožalje.

GLEDALIŠČE VERDI - Četrty simfonični koncert tržaškega orkestra

Ameriški, italijanski in francoski mojstri

Solisti so se odrezali in finale je dosegel vrhunec z običajno silovitostjo

Tržaški simfonični orkester gledališča Verdi

Program četrtega simfoničnega koncerta v gledališču Verdi je bil dokaj pestro sestavljen: na sporedu je bila italijanska, ameriška in francoska glasba 20. stoletja, ki jo nekateri še vedno označujejo s pridevnikom »sodobna«, čeprav nas od nekaterih skladb loči celo stoletje in so najbolj uspele mojstrovine že vpisane v seznam klasikov. Večer je odprla simfonična pesnitev *Le fontane di Roma* (Rimski vodometi) Ottorina Respighija, impresionistično in opisno zasnovana skladba, v kateri lahko občudujemo ne samo spretnost in iznajdljivost orkestracije, temveč tudi zelo posrečeno sozvočje z barvami in zvoki večnega mesta, ki je Respighiju navdihnilo še dve sorodni skladbi - *Rimske bore* in *Rimske praznike*. Od pritajenega žuborenja ob zori do popoldanske vedrine in tihožitja ob sončnem zatonu se mavrični glasbeni lok pretaka v originalnih kombinacijah, čeprav ni zaslediti jasne tematske osnove. Tržaški orkester je vodil Paolo Longo, domači glasbenik, čigar vrline se kažejo predvsem v natančnosti, s katero urejuje orkestralno gmodo, manj izrazito pa je njegovo interpretacijsko hojenje. Marljivo spoštovanje dinamičnih in agogičnih predpisov je vsekakor privedlo do dopadljive izvedbe, ki je iztržila dokaj prepričljive aplavze.

Protagonist druge točke je bil klarinetist Giampiero Sobrino: mojster je iz-

bral koncert za klarinet, ki ga je ameriški skladatelj Aaron Copland leta 1948 posvetil enemu največjih takratnih virtuofov, Bennyju Goodmanu. Copland je pri pisanju upošteval značilnosti mojstra, ki je blestel predvsem na jazz področju, zato vsebuje partitura mnogo prvih sodobnih žanrov, ki se gibljejo med jazzom in swingom. Sobrinovo muziciranje je bilo živahno in privlačno, solistova sproščenost je izstopala v podajanju, ki je z zanesljivo tehniko osvetlilo skoraj improvizacijsko zasnovane elemente, od kandidate do gostega in ritmično dokaj kompleksnega dialoga z orkestrom. Tržaški ansambel se je pod Longovim vodstvom znatno potrudil, da je lahko dohajal solista, slednji pa si je prislužil glasno odobravanje in se občinstvu oddolžil s skladbo, ki je bila značajno zelo oddaljena od Coplanda: *Adagio* iz kvinteta za klarinet in godala nemškega klarinetista Heinricha Baermanna, Mozartovega sodobnika, ki se je nedvomno zgledeval po čudovitem kvintetu KV 581, je Sobrino podal z dokajšnjo mero občutka.

Drugi del koncerta je bil posvečen francoskim mojstrom in trojico je odprl Darius Milhaud z živahno *Le boeuf sur le toit*, glasbo, ki jo je mojster napisal za balet Jeana Cocteauja. Milhaud je partituro nasičil z močnimi vtisi, ki so ga presenetili med prvim potovanjem v Ju-

žno Ameriko: brazilška ritmična naelektrjenost, plesni ritmi sambe, pa tudi bolj otožni fado se pretakajo v razkošnih barvah ter poslušalca venomer izzivajo z novimi domisljicami. Izvedbo je Longo izpeljal z mestoma pretrgano napetostjo, ansambel pa je vsekakor pogosto zaživel s pravo energijo in poustvarjalnim veseljem. Manj navdušujoča je bila naslednja točka, v kateri smo poslušali dve priredbi Satiejevih *Gymnopédies* za klavir solo: Claude Debussy je tematski niti dodal le rahlo spremljavo, ki ni veliko obogatila originala, sklepna točka koncerta pa nam je nudila razkošje Ravelovega *Bolera*, genialne mojstrovine, ki nas venomer hipnotično očara s svojim obsesivnim ritmom in rastočo napetostjo. Če odmislimo čustveno bolj vzburljive interpretacije, kjer se tema preliva s pravo erotično zapeljivostjo, se lahko pohvalno izrazimo o tržaški izvedbi: solisti so se po vrsti imenitno odrezali in finale je zrastel do svojega vrhunca z običajno silovitostjo, ki je sprožila navdušenje občinstva. Pred prihodnjim simfoničnim koncertom, ki bo posvečen Mozartu in Brucknerju, bo v četrtek, 8. oktobra, na sporedu večer v duhu cross-over s triom, ki ga sestavljajo brata Pieranunzi pri violini in klavirju ter odlični klarinetist Alessandro Carbonare s klarinetom.

Katja Kralj

Včeraj danes

Danes, NEDELJA,
4. oktobra 2009

TEREZIJA

Sonce vzide ob 7.07 in zatone ob 18.40
- Dolžina dneva 11.33 - Luna vzide ob 18.19 in zatone ob 7.20

Jutri, PONEDELJEK,
5. oktobra 2009

MARCEL

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21 stopinj C, zračni tlak 1014,9 mb raste, veter 16 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 54-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22 stopinj C.

OKLICI: Fabio Micolás Fanelli in Alessia Ruzzier, Alexandru Francisc Jinga in Loredana Adina Imbrea, Olti Pecini in Ermira Zykaj, Gabriele Metelli in Marianna Panatello, Giuseppe Fabris in Alida Lavriha, Federico Candian in Monica Moscatelli, Claudiu Bogdan Branescu in Hermine-Hannelore Postatni, Paolo Riccobon in Roberta Isernia, Camillo Poillucci in Naiana Kelly Ferreira Campos.

Lekarne

Nedelja, 4. oktobra 2009

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Borzni trg 12, Ul. Mascagni 2, Ul. Rossetti 33, Opčine - Nanoški trg 3/2.

Lekarne odprte tudi
od 13.00 do 16.00

Borzni trg 12 (040 367997), Ul. Mascagni 2 (040 820002).

Opčine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Borzni trg 12, Ul. Mascagni 2, Ul. Rossetti 33.

Opčine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA**Lekarna odprta od 20.30 do 8.30**
Ul. Rossetti 33 (040 633080).**Od ponedeljka, 5.,**
do sobote, 10. oktobra 2009**Lekarne odprte**
tudi od 13. do 16. ure

Ul. Roma 15 (040 639042), Ul. Piccardi 16 (040 633050), Milje Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. Sv. Justa 1, Milje - Lungomare Venezia 3. Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA**Lekarna odprta od 20.30 do 8.30**
Ul. Sv. Justa 1 (040 308982).**www.farmacitistierne.it**

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Mali oglasi

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico oz. motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot tudi živo mejo. Tel. št.: 333-2892869.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC

vabi v torek, 6. oktobra ob 20.00
na predavanje

SENČNA STRAN
GOLEGA OTOKA

ob 60-letnici nastanka taborišča
Predaval bo bivši zapornik

ANDREJ APLENC

Povezovalc večera Miro Oppel

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM

pod pokroviteljstvom Slovenske Prosvete
vabi na koncert

OBRJNIŠKEGA
MePZ »NOTRANJSKA«in
OKTETA BORI

Dirigent: Janez Gostiša

V Marijinem domu v Rojanu
(ul. Cordaroli, 29)
v soboto, 10. oktobra, ob 20. uri

ČEŠPE naravne, zrele, za marmelado prodam. Pridite si jih nabirati sami, cena 10 kg - 5,00 evrov. Tel. 040-576116.

GOSPA SKRASA išče delo kot gospodinska pomočnica, enkrat tedensko. Tel. št.: 00386-30922707.

IŠČEM delo kot hišna pomočnica, enkrat tedensko. Tel. št.: 340-6192100.

IŠČEM pošteno osebo za pomoč v gospodinjstvu pri starejši osebi v Tržiču. Pokličite po 16. uri na tel. št.: 347-8004578.

NA OPČINAH dajem v najem prostor, 85 kv. m. v Alpinski ulici 87, primereno za trgovino ali urad. Za informacije pokličite na tel. št.: 338-1966768 ali 340-3338082.

ODRABLJENE RAČUNALNIKE s pomnilnikom (RAM) za 512 MB za uporabo operativnega sistema Windows XP išče podružnica nižje srednje šole sv. Cirila in Metoda na Katinari. Pokličite na šolo tel. št. 040 390716 med 8. in 14. uro.

PODARIM zlatega prinašalca starega štiri leta. Pes je zelo ljubezniv in ima vsa potrebna zdravniška potrdila. Tel. 349-1672926.

PODARIMO zelo simpatičnega mucka. Tel. 040-200865.

PRODAM diatonično harmoniko kot novo ročno-obrtniško izdelano. Tel. 348-4735330.

PRODAM Fiat 600, letnik 99 v dobrem stanju. Tel. št.: 335-7284798.

PRODAM klavir v zelo dobrem stanju. Cena 1.050,00 evrov. Tel. št.: 338-6036203.

PRODAM po ugodni ceni usnjeni nov trisežni divan v temno rdeči barvi (bordó) zaradi selitve. Tel. št.: 338-3999360.

PRODAM stanovanje s svetlimi prostori v bližini slovenskega kulturnega gledališča, 63 kv.m., s hodnikom, kuhinjo z jedilnico, veliko dnevno sobo, kopalnico, avtonomno ogrevanje, tretje nadstropje z dvigalom. Cena 98.000,00 evrov. Pokličite na GSM 328-3178555 ali na tel. 040-364187 v večernih urah.

PRODAM EKSTRADEVIŠKO OLJE - cena po dogovoru, telefonirati ob urah kosila na tel. št. 348-5913172.

PRODAM diatonično harmoniko, kot novo, ročno-obrtniško izdelano. Tel. 348-4735330.

PRODAM mansardo v Nabrežini center v dvonadstropni stavbi, 170 kv. m., avtonomno ogrevanje in z načrtom za eventuelno razdelitev na eno ali dve stanovanji (cena 115.00 evrov) ter samostojno prenovljeno hišo v Girandolah, 100 kv. m. s 350 km. m vrta (cena 305.00 evrov). Tel. št. 335-205539.

PRODAM peč na drva, unical airex 25, malo rabljena. Cena: 1.500 evrov. Tel. 338-6239174.

SV. JAKOB, UL. GRAMSCI - novo, enosobno, opremljeno stanovanje dam v najem, cena 450,00 evrov. Tel. št. 040 - 366286.

V NAJEM dajem stanovanje, v bližini univerze v Trstu za dve ne rezidenčna študenta. Tel. št.: 320-0407093.

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3,
NA PRVO SREČANJE V SEZONI.

Gost večera bo
ameriški Slovenec,
psihiater

dr. Tomislav Žergaj.

Začetek ob 20.30.

EDINOST

priredi v ponedeljek
5. OKTOBRA 2009
ob 16. uri

OKROGLO MIZO

55 let slovenščine
v stikih z oblastmi

V Narodnem domu v Trstu
ulica Fabio Filzi, 14

Poslovni oglasi

KVALITETNO GROZDJE RE-FOŠK

za teran prodam.

00386-41518358

PONUJAM POMOČ v gospodinjstvu, čiščenje, pospravljanje, varstvo zjutraj ali popoldne.

Tel. 00386-57341724

VAJENCA ZAPOSIM. Mizar Gri-lanc, obrtna cona Zgonik.

ZADRUGA IŠČE VZGOJITELJE.
Zahteva se višješolska pedagoška izobrazba.

Curriculum poslati na: Zadruga La Quercia, Corso Italia 10 - 34121 Trst,

risorseumane@cooperativa-la-quercia.it

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO DPZIO Jožef Štefan vabi starše dijakov 1. razredov na spoznavni sestanek, ki bo v četrtek, 8. oktobra, ob 17.30 na sedežu (Canestrinijeva ploščad 7).

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča vse učno in neučno osebje brez stalnega službenega razmerja, da je bila na spletni strani ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it) objavljena okrožnica z dne 30. septembra, ki vsebuje navodila in obrazce za vpis na prednostne sezname začasne suplence po nedavno sprejetem zakonskem odloku št. 134/2009. Prošnje je treba do petka, 9. oktobra, nasloviti na šolo, na kateri je imel kandidat v šolskem letu 2008/09 letno suplenko ali suplenko do konca didaktičnih dejavnosti.

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje na tečaje po univerzitetni diplomii: uporaba načinov in obvladovanje orodij komunikacije (80 ur), uporabljati tehnične in računovodske standarde računovodskega nadziranja (80 ur), tehnike in orodja prevajanja (60 ur), vrednotenje turizma na krasu (80 ur). Tečaji, ki so financirani s sredstvi Evropskega socialnega sklada, bodo potekali na tržaškem sedežu SDZPI, ul. Ginnastica 72. Rok vpisovanja do 16. oktobra. Vpis in dodatne informacije na tel. št. +39 040-566360 ali info@sdzpi-irsip.it. Več na spletni strani www.sdzpi-irsip.it.

SKD Barkovlje - Ul. Bonafata 6
pod pokroviteljstvom ZCPZ,
Slovenske prosvete IN ZSKD

vabi **danes – nedelja,**
4. oktobra, ob 10.15
na otvoritev razstave

**NOTE
SPOMINA**

zamisel in postavitve
Rossana Paliaga

Urnik razstave:
od ponedeljka do petka
17.00 - 19.00,
v soboto in nedeljo
10.30 - 12.30
Konec razstave
v nedeljo 18. oktobra.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA in
AEOLO, rivista letteraria ed oltre
(Univerza v Pisi)

vabita na predstavitve

**NELLA CITTADELLA
TRIESTINA in
BONACCIA CON
GLI ARANCI**

(prevod dveh črtic
BORISA PAHORJA)

V TOREK,
6. OKTOBRA,
OB 17.00 URI
V NARODNEM DOMU V TRSTU,
ULICA FILZI 14.

Spregovorili bodo:

PRIMOŽ ŠTURMAN (prevajalec),
ENRICO SANTUS (urednik revije AEOLO).
Literarno branje:
MAIRIM CHEBER, JARA KOŠUTA.

 Kino

AMBASCIATORI - 15.30, 17.00,
18.40, »G-Force: Superspie in mis-
sione 3D«; 20.15, 22.15 »District
9«.

ARISTON 16.30, 18.45, 21.00 »La ra-
gazza che giocava con il fuoco«.

CINECITY - 11.00, 13.00, 15.00, 16.00,
18.00, 19.00, 21.00, 22.00 »Bastar-
di senza gloria«; 10.55, 13.10, 15.20,
17.40, 20.00, 22.05 »Un amore
all'improvviso«; 10.55, 12.45, 14.40,
16.15, 17.45 »Biancaneve e gli 007
nani«; 10.45, 15.15, 18.30, 21.30
»Baaria«; 11.00, 12.50, 14.45, 16.35,
18.25, 20.15 »G-Force: Superspie in
missione 3D«; 19.30, 22.00 »La ra-
gazza che giocava con il fuoco«;
20.00, 22.10 »District 9«; 22.00
»Basta che funzioni«; 10.50, 13.00,
15.20, 17.45 »L'era glaciale 3 - L'al-
ba dei dinosauri 3D«.

FELLINI - 11.00, 14.30, 16.00, 17.30,
19.00, 20.30, 22.15 »Il mio vicino
totoro«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica
Giotto 8) 14.30, 17.00, 19.30, 22.00
»Bastardi senza gloria«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20,
19.00, 21.40 »Baaria«.

**SŠKD TIMAVA
MEDJAVAS
ŠTIVAN**

organizira praznik

**KONJI IN VONJAVE
MOŠTA 2009**
Medjevas - Devin Nabrežina

NEDELJA, 4.10.2009

9.00 odprtje osmic, gostilne, kioskov
in razstav
10.00 voden ogled strelskih jarkov iz
časa 1. svetovne vojne,
kolesarjenje (start v Medjevasi)
10.30 ježa, vožnja s konjskimi vpregami
13.00 konjske igre (na postaji 2)
15.00 mimohod konjenikov po vasi
15.30 ljudske igre (na postaji 4)
18.30 nagrajevanje kmečkih iger in
nastop skupine DEJ SE 'N LITRO
20.00 glasba in zabava po osmicah, v
gostilni in na vaškem trgu

MePZ Devin -
Rdeča zvezda

vabi na celovečerna
koncerta moškega zbora

Schola cantorum
**“ARISTOTELE
PACINI”**

iz Atria v Abrucih

Petek, 9. oktobra ob 20.30
v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika
v Štivanu

Sobota, 10. oktobra ob 20.30
v cerkvi sv. Mihaela v Zgoniku

Sodelujeta
župniji iz Zgonika in Štivana
Pokrovitelj: Občina Zgonik

GIOTTO MULTISALA 3 - 20.10 »Il
grande sogno«; 16.30, 18.20, 22.00
»Ricatto d'amore«.

KOPER - KOLOSEJ - 15.10, 17.20
»Coco Chanel«; 19.00, 21.30 »G.I.
Joe: Vzpon Kobre«; 19.30, 22.00
»Sirota«; 14.20, 16.10, 18.00, 19.50,
21.40, 23.30 »Slovenka Slovenka«;
14.40, 16.50 »V višave 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00,
18.30, 21.00 »Bastardi senza gloria«;
22.15 »Pelham 1-2-3: Ostaggi in
metropolitana«; Dvorana 2: 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Basta che fun-
zioni«; Dvorana 3: 11.00, 14.30,
16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Un amo-
re all'improvviso«; Dvorana 4: 11.00,
14.30, 16.00, 17.30, 19.05, 20.40
»L'Era glaciale 3 - L'alba dei dino-
sauri«.

SUPER - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45
»White out - Incubo bianco«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 16.50,
19.40, 22.15 »Bastardi senza gloria«;
Dvorana 2: 15.10, 18.00, 21.30 »Baa-
ria«; Dvorana 3: 15.30, 17.40, 20.00,
22.10 »District 9«; Dvorana 4: 15.50,
17.50, 19.50, 22.00 »Un amore all'im-
provviso«; Dvorana 5: 20.10, 22.10
»Basta che funzioni«; 15.00, 16.45,
18.30 »G-Force: Super spie in mis-
sione«.

**DRUŠTVO
SLOVENSKO GLEDALIŠČE**
"Živeti, igrati....Da, igrati!"
Gledališka šola
**STUDIO
ART**

Iz solidarnosti do težkega
položaja v SSG je uvodno
srečanje tečajnikov
Studio Arta predstavljeno na
kasnejši datum v oktobru,
ki bo pravočasno javljen.

Prireditve

SKD BARKOVLJE, ul. Bonafata 6, pod
pokroviteljstvom ZCPZ, Slovenske
prosvete in ZSKD vabi danes, 4. okt-
obra, ob 10.15 na otvoritev razstave
»Note spomina«, zamisel in postavi-
tev Rossana Paliaga. Urnik razstave:
od ponedeljka do petka ob 17. do
19.ure, v soboto in nedeljo od 10.30
do 12.30. Konec razstave v nedeljo 18.
oktobra.

**MEŠANI PEVSKI ZBOR MEPZ DE-
VIN-RDEČA ZVEZDA** vabi na celo-
večerna koncerta MZ Schola Can-
torum »Aristotele Pacini« iz Atria v
Abrucih v petek, 9. oktobra, ob 20.30
v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika v Šti-
vanu in v soboto, 10. oktobra, ob 20.30
v cerkvi sv. Mihaela v Zgoniku.

SKD VIGRED vabi 9., 10. in 11. oktobra
v Praprotnu na 14. kraški Oktoberfešt
pod šotorom. Petek, 9. oktobra, ob 19.
uri vesela otvoritev s harmonikarji dru-
štva Kraška harmonika in godbeno
skupino Alpembrass, ples z ansam-
blom Vižarji. Sobota, 10. oktobra, ob
15. uri turnir v briškoli in likovni ex
tempore za otroke in mladino; ob 19.
uri nastop otroške folklorne skupine
OŠ Dutovlje, s spletom ljudskih pesmi
in plesov »Kako so nekoč malo jedli in
malo pili«; od 20. ure ples z ansambli:
Mladi kraški muzikanti, Kraški Ovčarji
in Alter Ego. Nedelja, 11. oktobra, ob
9. do 10. ure zbiralšiče za 14. pohod
»Na Krasu je krasno«; ob 13. odprtje
kioskov; ob 16. »14. Muzikfešt - sre-
čanje ljudskih godcev in pevcev«, ples
z ansamblom Vagabundi. V soboto in
nedeljo popoldne za otroke in mladi-
no taborniški kotiček v organizaciji Ta-
bornikov RMV Trst-Gorica.

V NARODNEM DOMU bo do 9. okt-
obra pod naslovom »Zvoki kamna«
razstavljaj kiparska dela Pavel Hro-
vatin. Urnik od ponedeljka do petka:
17.30-19.30, ob sobotah in nedeljah
zaprt. Ogled razstave v jutranjih
urah je možen po dogovoru: tel. št.
349-1281225.

Izleti

ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME
vabijo na romarski izlet, ki bo v so-
boto, 10. oktobra. Na programu so
Brezje, obiskali bomo Prešernovo
rojstno hišo v Vrbi, kosilo v Žirovni-
ci, popoldne se bomo podali v Do-

slovce, kjer bo voden ogled Finžgar-
jevega muzeja, nato še muzej pisate-
ljev Janeza Jalena in nato v Ljubno.
Sledijo sama presenečanja. Odhod av-
tobusa iz trga Oberdan ob 6.45, iz Se-
sljana ob 7.00, iz Sv. Križa ob 7.05, s
Proseka ob 7.10, z Občin ob 7.20. Za
vpis in informacije pokličite na tel. št.:
040-220693 oz. 347-9322123.

**DOLINSKA SEKCIJA SLOVENSKE
SKUPNOSTI** vabi na svoj tradicio-
nalni jesenski izlet v nedeljo, 11. okt-
obra, (ne pa 4. oktobra). Obiskali bo-
mo samostan Stična na Dolenjskem,
kjer bo v bližini kosilo, ter Valvazor-
jev grad Bogenšperk pri Litiji. Za in-
formacije in vpisnine na tel. št.: 040-
228274 Rado in 040-228924 Sergio,
ob uri kosila.

KLUB PRIJATELJSTVA prireja v torek, 13.
oktobra, izlet na Postonjsko z ogledom
muzeja vojne zgodovine v Pivki, nato še
gradu Prem ter Kettejeve spominske so-
be. Informacije in vpisovanja do zapol-
nitve mest na tel. št. 040-639949 (Mira)
ali 040-225468 (Vera). Vabljeni!

**SLOENSKO DEŽELNO GOSPODAR-
SKO ZDRUŽENJE** v sodelovanju s
tržaškim Confartigianatom prireja v
soboto, 31. oktobra, celodnevni avto-
busni izlet na mednarodni sejem
gradbeništva SAIE, ki se odvija v Bo-
logni (več info na www.saie.bologna-
fiere.it).Vse interesente pozivamo, da
čimprej javijo tajništvu SDGZ (tel.
0406724828-24-12; email in-
fo@sdgz.it), če se bodo sejma udele-
žili, da zanje pravočasno rezerviramo
mesta na avtobusu. Prijave zbira-
mo do 15. t.m. Točen čas odhoda in po-
vratka bomo sporočili naknadno.

DOLINSKA KLAPA 36 organizira iz-
let na Dolenjsko v nedeljo, 18. okt-
obra. Šli bomo v Muljavo, si ogledali
Jurčičevo rojstno hišo in muzej ter
obiskali turistično kmetijo Plavica in
park zdravilnih rastlin. Za informaci-
je lahko pokličete na tel.št. 040-
228254 (Just) ali 040-228896 (Nerina).

PODPORNO DRUŠTVO V ROJANU in
Krožek Krut vabita v nedeljo, 18. okt-
obra, na izlet v Padovo, v odkrivanju
srednjeveških trgov in palač. Dodatne
informacije in vpisovanje na sedežu
krožka, Ul. Cicerone 8, tel. 040-417025.

IZLET BURNJAK - Socialno skrbstvo
občin Devin-Nabrežina, Zgonik in
Repentabor v sodelovanju z Zadrugo
La Quercia organizira, za osebe nad
65 letom starosti iz treh občin, v ne-
deljo, 25. oktobra, izlet z avtobusom
na praznik kostanjev-Burnjak v Go-
renji Tarbij (Občina Srednje). Pred-
viden odhod je ob 8.45 povratek oko-
li 18. ure. Cena izleta je 12,00 evrov
na osebo (za kosilo). Za vpis in infor-
macije lahko pokličete od ponedeljka
do četrтка, 22. oktobra, na sledeče
tel.št.: 040-2907151 ali 345-6552673
ali 3492809846.

**ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH
DRUŠTEV** v sodelovanju s Fotovideo
Trst 80 in KD Fotoklub Skupina 75
prireja izlet v Celje v nedeljo, 25.okt-
obra. Za prijave in informacije pokli-
čite na tržaški (040-635626) oz. gori-
ški urad ZSKD (0481-531495).

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA tu-
di letos organizira tradicionalni izlet olj-
karjev, ki se bo odvijal v dneh 28., 29.
in 30. oktobra 2009. Z avtobusom se
boste odpeljali v Lago di Garda, kjer si
boste v sredo in petek ogledali Sir-
mione, Lazice, Garda, in še druga tipi-
čna mesteca, torkljo, muzej olja, vinsko
kmetijo z degustacijo ter razne druge
lepote tega jezera. Četrtek, 29., bo pos-
večen ogledu Švice in sicer Luganske-
ga jezera in okolice ter popoldne še Mu-
zeja čokolade. Obe prenočni bosta v
istem hotelu 3 zvezde v Bussolengu.
Približna cena izleta za vse tri dni vse
vključeno niha med 270,00 in 280,00
evrov. Če ste zainteresirani pokličite v
jutranjih urah na tel. 040-8990103
Laura oz. 040-8990108 Roberta in bo-
ste dobili vse dodatne informacije in tu-
di podrobni program izleta.

Osmice

BORIS PERNARČIČ je v sklopu va-
škega praznika Konji in vonjave mo-
šta odprl osmico. Tel. št.: 040-208375.
FRANC IN TOMAŽ FABEC sta odprla
osmico v Mavhinjah. Vljudno vablje-
ni. Tel.: 040-299442.
OSMICA je odprta pri Škerku v Pra-
protu. Tel. 040-200156.
OSMICO sta odprla Cvetko in Zmaga
Colja v Samatorci št. 50. Tel. 040 -
229224.

*Na Univerzi v Ljubljani -
Fakulteta za Pomorstvo
in Promet v Portorožu -
je*

*Alan
Mahne Kalin*

postal
diplomiran inženir pomorstva.

*Čestitamo in mu želimo še veliko
uspehov v nadaljnjem študiju.*

Vsi domači

*Jutri, 5. oktobra
praznuje v Borštu
98. rojstni dan*

Franc Petaros

*Še veliko srečnih in zdravih let
mu iz srca želijo*

hčeri Mira in Tončka
z družinama ter Mija

Velik poljubček pa mu pošilja
pravnukinja Magdala.

Marko je dobil bratca

Patricka

*Srečni družini želimo vse
najboljše*

presrečni nonoti
Sergio in Nadja
ter Silvano in Sonia

Pridružujejo se Tanja, Alenka,
Alessandro in mali Luka.

 Čestitke

*Hip hip hurra, jutri DAVID 30
let ima. Da bi kravce pasti gnal, po
Bazovici s traktorjem se vozil in lepo
hišico zgradil. Mu iz srca voščijo Kri-
stina, Erik, Martina, mama in tata.*

*SKD Barkovlje čestita iz srca
MARJUČI GRUDEN ob njeni 70-le-
tnici in ji želi veliko družinskega ve-
selja pa lepo praznovanje v krogu
vseh, ki jo imajo radi.*

*Danes dragi tata SERGIJ 50 let
praznuješ. Voščimo ti obilo sreče,
zdravja, ljubezni in veselja, da bi se
ti izpolnile vse skrite želje ter da bi
preživel še veliko tako lepih dni. Iri-
na, Sara in Viviana.*

*Jutri bo na Kontovelu zelo vese-
lo, ker bo minilo 40 let, ko sta si
ZVONKA in DARIO zaprisegla večno
ljubezen in zvestobo. Srečno nada-
ljevanje skupne poti jima želita sestra
Marija in nečakinja Majda z druž-
ino.*

Loterija 3. oktobra 2009

Bari	40	5	58	19	86
Cagliari	64	5	45	81	88
Firence	18	40	44	69	80
Genova	53	72	40	77	3
Milan	41	59	60	23	34
Neapelj	82	48	57	8	78
Palermo	78	7	27	32	66
Rim	12	51	65	38	25
Turin	78	39	77	45	83
Benetke	31	44	23	66	5
Nazionale	26	84	77	82	5

Super **Enalotto** št. 119

28	38	59	60	71	83	jolly 54
Nagradni sklad						5.375.307,18 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						66.663.632,22 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						— €
25 dobitnikov s 5 točkami						32.251,85 €
2.140 dobitnikov s 4 točkami						376,77 €
79.625 dobitnikov s 3 točkami						20,25 €

Superstar 33

Brez dobitnika s 6 točkami	— €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	— €
Brez dobitnika s 5 točkami	— €
13 dobitnikov s 4 točkami	37.677,00 €
359 dobitnikov s 3 točkami	2.025,00 €
5.634 dobitnikov s 2 točkama	100,00 €
38.023 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
90.696 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Dependance
Lipa

Mikela, Valentina in Mauro se iskreno zahvaljujemo
vsem, ki so pripomogli k uspehu otvoritve
in nas razveselili s svojo prisotnostjo

Obvestila

AŠD MLADINA organizira začetni in nadaljevalni smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini za najmlajše. Informacije in prijave na tel. št.: 040-220718 ali 338-6376575.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se je že pričela redna vadba. Potekala bo s sledečim urnikom: ob torkih uvajalni tečaj od 18. do 19. ure, prva skupina od 19. do 20., druga skupina od 20. do 21. ure; ob petkih prva skupina od 19. do 20. ure ter druga skupina od 20. do 21. ure. Možnost jutranje vadbe tudi ob ponedeljkih, od 9.30 do 10.30 ter ob sredah, od 9. do 10. ure. Vpisovanje se še nadaljuje, za vse informacije pa pokličite na tel. št.: 040-200620 ali na 349-6483822 (Milleva).

AŠK KRAS - namiznoteniški odsek obvešča, da poteka vadba namiznega tenisa za začetnike v športno kulturnem centru v Zgoniku. Interesenti se lahko prijavijo od ponedeljka do petka ob 16.30.

KŠD ROJANSKI KR PAN vabi na 9. Rojan day, ki bo danes, 4. oktobra. Pohodniki se zberejo ob 14.30 na Obelisku za krožno turo okrog Ferlugov. Od 17. ure veselica pri gospe Aniti (Ul. degli Olmi), kjer bodo na ogled tudi obrtniški izdelki Franca Armanija.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi otroke, ki obiskujejo otroški vrtec in osnovno šolo na pevske vaje vsak

ponedeljek od 16. do 17. ure, v Štalci v Šempolaju. Pevovodji: Nicole Starc in Aljoša Saksida.

PLESNA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste otroke, ki obiskujejo osnovno šolo in nižjo srednjo. Enournna vadba, bo vsak četrtek, od 16. do 17. ure, v Štalci v Šempolaju. Mentorica Jelka Bogatec.

V BARKOVLJAH bo danes, 4. oktobra, tradicionalna procesija Rožnovenske matere božje po maši od 8. ure. Vila se bo ob morju v spremstvu godbe s Proseka. Vljudno vabimo noše.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 5. oktobra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na prvo srečanje v sezoni. Gost večera bo ameriški Slovencev, psihiater dr. Tomislav Žergaj. Govoril bo o svojih ameriških izkušnjah, stikih z drugimi ameriški Slovenci in pogledih na matično stvarnost. Začetek ob 20.30.

NOVO! UVAJANJE V SVET GLASBE: Glasbena matica prireja tečaje za otroke stare od 4 do 7 let, ločene v dve starostni skupini. Srečanja bodo enkrat tedensko na Opčinah in v Dijaškem domu pod vodstvom Jane Drasič in Nede Sancin. Vse informacije dobite v tajništvu šole (tel. 040-418605) vsak dan razen srede in sobote od 9. do 17. ure. Začetek tečajev v ponedeljek, 5. oktobra. Pohitite!

S.K.D. SLAVKO ŠKAMPERLE obvešča osnovnošolce, da bo prva vaja plesnega tečaja hip-hop z Jelko Bogatec, v ponedeljek, 5. oktobra, od 16.30 do 17.30 v društvenih prostorih na štadionu 1. maj. Vljudno vabljeni.

S.K.D. SLAVKO ŠKAMPERLE vabi vse srednješolce in višješolce na tečaj hip-hop z Jelko Bogatec. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 5. oktobra, ob 14.30 v društvenih prostorih na štadionu 1.maj. Za pojasnila poklicati na tel. 349-7338101.

TEČAJI ZA ODBORNIKE in člane v organizaciji ZSKD in SDZPI bodo potekali v Trstu po naslednjem vrstnem redu: metodologija pravilne komunikacije: 5. oktobra, varnost in higiena na delu: 12. oktobra, fiskalna zakonodaja 21. oktobra (izjemoma v sredo) od 18. do 20. ure, informatika 26. oktobra in 2. novembra. Tečaji bodo potekali na sedežu Zavoda v Trstu (Ul. Ginnastica 72), tel. 040-566360, od 19. do 21. ure, razen fiskalne zakonodaje, ki bo potekal na sredo od 18. do 20. ure. Vpisnino je potrebno poravnati pred začetkom tečaja.

AŠD SHINKAI KARATE KLUB sporoča razpored rednih treningov, ki se bodo začeli v torek, 6. oktobra: začetniški turek in petek od 16. do 17., otroci (lanski) od 17. do 18.; odrasli sredo od 19. do 21., petek od 18. do 20. Za informacije tel.št. 347-4033343.

ELIC - UMETNOSTNA ŠOLA ARTE SINTESI obvešča, da se pričenjajo letni tečaji likovnega izražanja in stripa: likovni tečaj ob četrtnih se prične 8.oktobra, urnik 16.30-18.00. Oba tečaja stripa, ki bosta ob torkih, se prične v torek, 6.oktobra. Urnika sta sledeča: 1.tečaj stripa bo od 16.00 do 17.15; 2.tečaj mu sledi in sicer od 17.30 do 18.45. Tečaje vodi umentik Leonardo Calvo na sedežu šole - ul. Mazzini št.30 - 5. nadstropje. Informacije: 040 390823 / 333 4784293 / 040 774586.

KRUT obvešča člane, da se bo v torek, 6. oktobra, začela telovadba za hrbtnico, pa tudi za elastičnost telesa. Vadba bo potekala ob torkih in četrtnih v jutranjih in popoldanskih urah. Potrditve, nove prijave in informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC vabi v torek, 6. oktobra, ob 20. uri na predavanje »Senčna stran Golega otoka« ob 60. letnici nastanka taborišča. Predaval bo bivši zapornik Andrej Aplenc, povezovalc večera Miro Opiel.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ obvešča, da bo v torek, 6. oktobra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja.

AŠK KRAS - odsek za otroško telovadbo obvešča, da se bo v sredo, 7. oktobra, začela telovadba za otroke (vrtec in osnovna šola) v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: sredo od 16.30 do 17.30. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

DRUŠTVO VALENTIN VODNIK v Dolini obvešča, da se bo v sredo, 7. oktobra, ponovno pričel šiviljski tečaj ob 19. uri. Toplo vabljeni!

KRUT začenja v sredo, 7. oktobra, jesenski cikel tradicionalne skupinske vadbe v termalnem bazenu v Strunj-

nu in v Gračežu. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072.

OBČINA DOLINA obvešča, da bo občinska knjižnica v Boljuncu s 7. oktobrom ponovno odprta vsako sredo od 15. do 17. ure.

OBČINI ZGONIK IN REPENTABOR prirejata v sredo, 7.oktobra, ob 20.00 v dvorani občinskega sveta v Zgoniku skupno srečanje mladih iz Občin Zgonik in Repentabor s predstavitvijo projekta »Web 2.0 and lavoro«, namenjen mladim med 18. in 25.letom za poklicno usposabljanje na področju spletne komunikacije. Na srečanje so vabljeni mladi med 18. in 25. letom, bivajoči v omenjenih občinah.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. Košir vabi svoje člane na redno sejo, ki bo v sredo, 7. oktobra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška 20. **VADBA YOGA - SKD F. PREŠEREN** obvešča, da bo prva lekcija vadbe yoge v sredo, 7. oktobra, ob 18.30 v zgornjih prostorih gledališča v Boljuncu. Vabljeni vsi interesenti.

KRD DOM BRIŠČIKI vabi na začetni in nadaljevalni tečaj vezanja z gospo Marico Pahor, ki se bo odvijal ob četrtnih od 16. do 18. ure v društvenih prostorih. Vpisovanje in informacije na prvem srečanju, v četrtek, 8. oktobra.

KRUT, obvešča, da bo začel nadaljevalni tečaj Arteterapije v četrtek, 8. oktobra, po 16. uri. Na osnovi zanimanja planiramo, da bo začetni tečaj potekal od 19. novembra. Podrobnejše informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

KRUT, za drugačen pristop do telesa, dihanja in uma, vabi na vadbo joge. Lekcije bodo potekale ob četrtnih, od 19.30 do 21.00, z začetkom 8. oktobra. Informacije in nove prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

14. MUZIKEŠT: Dragi pevci in godci, tudi letos bo v organizaciji SKD Vigred v Praprotu pod šotorom 11. oktobra, ob 16. uri srečanje godcev in pevcev (amaterejev) domače - narodnozabavne glasbe. Vabljeni so vsi muzikanti, ki igrajo na različne instrumente, tudi originalne, le da so v postavi od dua do številne skupine, dobrodošli so tudi pevci. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji: otroci do 14. leta in odrasli, skupina je lahko tudi mešana. Prijave do sobote, 10. oktobra na e-mail: tajnistvo@skgvigred.org in tel. 380-3584580 oz. na kraškem Oktoberfestu v petek, 9. in soboto, 10. oktobra.

KRUT, obvešča, da bo 9. oktobra začel cikel lekcij Psihomotorike. Predvidenih je 5 lekcij, ob četrtnih, od 16.00 do 17.30, z začetkom 9. oktobra. Vse informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

V PETERLINOV DAVORANI, Donizettijeva 3 v Trstu, bo v petek, 9. oktobra, ob 20.30 večer o slovenski kulturi v Argentini ter vlogi dr. Tineta Debeljaka. Prirejata ga Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta. Na ogled bo dokumentarec Marka Vombergarja, spregovorili pa bodo Jure Vombergar, Meta Debeljak Vombergar in Jožeka Debeljak Žakelj. Na ogled bo tudi izbor Debeljakovih knjižnih del.

1. ZBOROVSKA REVUIJA SAKRALNE GLASBE MONTUZZA »In Christo per Mariam« v organizaciji zbora »Capella Corale dei Frati Cappuccini« v cerkvi »Sant'Apollinare Montuza« se bo nadaljevala 10., 24. in 31. oktobra, vedno s pričetkom ob 20.30. Vse potrebne informacije na tel.št.340-3138982.

BESEDNI RINGARAJA Študijski center Melanie Klein prireja tečaj slovenščine za italijanske otroke, ki obiskujejo slovenske šole in vrtnice. Informativni sestanek bo v soboto, 10. oktobra, ob 18. uri na društvenem sedežu, v ul. Cicerone 8. Toplo vabljeni!

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi na koncert Obrtniškega MePZ »Notranjska«, ki združuje pevce z Vrhniko, iz Logatca, Idrije, Postojne in Cerknice, ter Okteta »Borik iz Postojne. Dirigent: Janez Gostiša. Koncert bo v Marijinem domu v Rojanu (ul.Cordaroli, 29) v soboto, 10.oktobra, ob 20.uri.

PLESNI TEČAJ - SKD SLAVEC: rad bi se naučil plesa? Standardni ali latino-ameriški? Tečaj se bo odvijal v prostorih Babne hiše v Ricmanjih v petkih zvečer. Za vpis in informacije: 040-281242 ali 339-7477339.

AEROBIKA - SKD SLAVEC: aerobika, telovadba ob glasbi, ki jo bo vodila Bar-

bara, se prične v ponedeljek, 12. oktobra, v šolskih prostorih v Ricmanjih, po naslednjem urniku: pon. in čet. od 20. do 21. ure. Za vpis in informacije: 040-281242 ali 339-7477339.

PLESNA ŠOLA - SKD F.PREŠEREN vabi vse otroke v ponedeljek, 12. oktobra, na poskusno lekcijo plesa v zgornje prostore gledališča v Boljuncu, in sicer od 16.30 do 17.15 na tečaj babydance-a namenjenega otrokom od 3. do 6. let in od 17.15 do 18.00 na tečaj plesa za otroke in najstnike od 10. do 17. leta. Za vpis ali informacije pokličite št. 348-0451875.

S.K.D. SLAVKO ŠKAMPERLE vabi odrasle na tečaj v latinsko-ameriških in standardnih plesih. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 12.oktobra, v večernih urah v društvenih prostorih na štadionu 1. maj. Za vpisovanje poklicati na tel.št. 349-7338101.

SKD F. PREŠEREN - šivanje noš. Spet se bomo srečale v ponedeljek, 12. oktobra, ob 20.30 v društveni dvorani v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

MOSP IN SLOVENSKI KULTURNI KLUB vabita mlade iz nižjih in višjih srednjih šol v svoji gledališki skupini. Starejšo (za dijakke višjih razredov višjih srednjih šol) bo ob sredah ob 14.30 vodila Helena Pertot. Dijaki tretjih razredov srednjih šol in nižjih razredov višjih šol se lahko vključijo v novo skupino, ki jo bo vodila Patrizia Jurinčič. Vaje bodo enkrat tedensko na sedežu v ulici Donizetti 3 v Trstu. Za informacije pokličite št. 345-2669860 ali se oglasite ob sredah na sedežu društev. **DELAVNICA FOTOGRAFIJE** - Fotovideo Trst 80 organizira fotolaboratorij ob četrtnih (prvo srečanje bo 15.oktobra) od 20.ure dalje v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška, 20. Vodi ga Robi Jakomin. Za prijave, vpisnine in ostale informacije, pišite mail na robijack1978@yahoo.it

KRUT obvešča, da bo začel nadaljevalni tečaj »Arteterapije« v četrtek, 15. oktobra, ob 16. uri. Na osnovi zanimanja planiramo, da bo začetni tečaj potekal od 19. novembra. Podrobnejše informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040 360072.

KRUT, obvešča, da je zdravniška posvetovalnica na razpolago članom vsak torek od 16. ure dalje. Zaželjena je predhodna prijava na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

PILATES - Skupina 35-55 pri SKD France Prešeren sporoča, da potekata vadba Pilatesa in telovadba za zdravo hrbtnico ob torkih in petkih, od 19. do 20. ure Pilates, od 20. do 21. ure telovadba, v telovadnici srednje šole S. Gregorčič v Dolini.

PLESNA ŠOLA - SKD F. PREŠEREN obvešča, da se v četrtek, 15. oktobra, pričeta tečaja plesa za odrasle v zgornjih prostorih gledališča v Boljuncu, in sicer od 20.30 do 21.30 za začetnike, od 21.30 do 22.30 za nadaljevalce. Za vpis ali informacije pokličite št. 328-8374369.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični stezi v Nabrežini pod vodstvom društvenih učiteljev vsako soboto in nedeljo zjutraj. 2.izmena od sobote, 17., oz. nedelje, 18. oktobra dalje. Možnost najema opreme. Vpisovanja na info@skdevin.it, ali na 040 209873.

SKD BARKOVLJE prireja v soboto. 17. oktobra, Pohod po domačih klancih. Vodila ga bo prof. Marinka Pertot. Zbirališče in strrt ob Kontovelski mlaki ob 16. uri. Konec pohoda na sedežu društva v ul. Bonafata 6.

BAMBIČEVA GALERIJA- do petka, 23.oktobra razstava akvarelov Andreja Kosiča: Veličastni jesenski Kas. Ogled ob ponedeljku do petka 10.00-12.00 in 17.00-19.00. Proseška ul. 131, Opčine.

TABORNIKI RMV obveščajo, da se se začeli sestanki po družinah. Na Opčinah: vsako soboto od 17.30 do 18.30 v Prosvetnem domu na Opčinah (info: 3771174411 - Martina); na Kontovelu in Proseku: vsako soboto od 15.00 do 16.00 v telovadnici na Kontovelu (info: 3472735272 - Karin); v Križu: vsak petek od 15.30 do 17.00 (info: 3349309930 - Jakob); v Saležu: vsak torek od 17.00 do 18.00 v knjižnici v Saležu (info: 3408940225 - Madalena).

KRUT, obvešča, da bo začetni tečaj Floriterapije v četrtek, 4. novembra, od 16.00 do 17.30. Prijave in podrobnejše informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072.

OBČINA REPENTABOR sporoča, da je tržaška pokrajina odobrila razpis za predstavitev prošelj za dodelitev pri-

spevka k znižanju cene goriva za stanovanjsko gretje na goratih področjih za leto 2007 in/ali 2008. Bivajoči v Občini Repentabor, ki izpolnjujejo pogoje predvidene v razpisu, lahko predstavijo prošnjo na posebnem obrazcu razpoložljivem v občinskem tajništvu. Rok za predstavitev prošelj na tržaško pokrajino zapade 30. novembra 2009.

SK DEVIN prireja tedensko zimovanje na prelazu Jochgrimm (Oklini) in v kraju Forni di Sopra od 26.decembra do 2.januarja 2010. Možnost smučarskih tečajev pod vodstvom društvenih učiteljev. Informacije in vpisovanje do 20.oktobra na info@skdevin.it ali na 340 2232538.

† Mirno je zaspala naša draga

Lidia Kleva vd. Smotlak

Žalostno vest sporočajo

hčerka Xenia, vnuki in pravnuki ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo v ponedeljek, 5. oktobra ob 12. uri iz ulice Costalunga v cerkev v Mačkolje.

Dolina, 4. oktobra 2009

Pogrebno podjetje Alabarda

† Nenadoma nas je zapustil naš predragi mož, brat in stric

Stelio Krmac

Žalostno vest sporočajo

žena Palmira, brat Aurelio in sestr Lina in Nives z družinami ter Anica in Luciano, Franco in Luciano.

Za zadnji pozdrav bo naš dragi ležal v ulici Costalunga jutri, 5. oktobra od 11. do 13. ure. Žarni pogreb bo v četrtek, 15. oktobra ob 14. uri v proseški cerkvi.

Božje Polje, Marezige, 4. oktobra 2009

Pogrebno podjetje Alabarda

Zadnji pozdrav dragemu stricu Ste-liotu

Paolo z Natašo, Diana s Paolotom, Daniel, Emil, Jakob in mala Tina.

Ob boleči izgubi nekdanjega organista in pevovodje g. Toneta Kostnapfla izrekata

Župnija Zgonik in Cerkevni pevski zbor

sožalje žalujoči družini in sorodnikom.

Ob izgubi očeta Karla Heinichena sočustvujemo s prijateljem Veitom

Adriana, Katja, Mauro in Walter.

ZAHVALA

Ema Tul

Zahvaljujemo se vsem, ki so počastili njen spomin in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Svojci

ZAHVALA

Laura Derganc

Iskrena hvala vsem, ki ste nam stali ob strani v tem težkem trenutku.

Družina

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Istrska ulica, Ul. A. Valerio 1 (univerza)

SHELL: Drevored Campi Elisi 1/1

Q8: Domjo (Strada della Rosandra), Ul. D'Alviano 14

TOTAL: , Ul. Brigata Casale, Sesljan - drž. c. 202 (km 27)

ESSO: Milje - Ul. Battisti 6, Pokrajinska cesta km 8+738

ČRPALKE ODP RTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL:Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL:Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

POGREBNO PODJETJE

LIPA

ONORANZE FUNEBRI

ob trenutku žalosti...
...*diskretnost, tradicija, vljudnost in kakovost.*

Domač stik.
Pridemo tudi na dom.

Opčine - Narodna ulica 32 tel. 040.211399 - fax 040.2155392

Boljunec št. 44/a tel. 040.369696 - fax 040.3487704

GORICA - Sindikat CGIL kritično o novi organizaciji transfuzijskega centra

»Vrnitev v preteklost in breme za občane«

Za izvid krvi je po novem potrebna prijava v centru CUP, kar povzroča zmedo in nelagodje

V centru CUP goriške bolnišnice

BUMBACA

»Občani morajo po novem biti na razpolago zdravstvenemu podjetju; to je paradoks, ki smo mu priča v goriški pokrajini. Javna zdravstvena ustanova se ne prilagaja več potrebam bolnikov, ki se poslužujejo njenih storitev, pač pa obratno!« Goriško pokrajinsko vodstvo sindikata CGIL za javni sektor in socialo je kritično do odločitve zdravstvenega podjetja, ki je v prejšnjih dneh uvedlo »nova pravila« delovanja transfuzijskih centrov. Le-ta so med občani v prejšnjih dneh povzročila zmedo in nelagodje, saj javnost ni bila pravočasno obveščena o novostih, čeprav se dnevno zaradi izvidov krvi odpravi v goriško in tržiško bolnišnico ter v ambulante v Krmini, Gradežu in Gradišcu na stotine ljudi.

Za izvid krvi v vseh transfuzijskih oddelkih goriškega zdravstvenega podjetja se po novem moramo naročiti. To

pomeni, da je za izvid krvi po novem treba trikrat obiskati bolnišnico oz. ambulante, kar je seveda precej zamudno. Najprej je treba k družinskemu zdravniku, ki zapiše recept. S tem se je treba napotiti v enega izmed centrov za rezervacijo zdravniških pregledov in storitev CUP, kjer bodo določili datum in uro izvida. Nato se lahko končno odpravimo v goriško ali tržiško bolnišnico oz. v ambulantno, kamor se bomo seveda morali vrniti po rezultate analiz.

»Nova organizacija transfuzijskih oddelkov pomeni povratak v preteklost in bremenijo občane. Pomislimo na primer delavca, ki potrebuje izvide krvi: le-ta bo moral najprej v center CUP, da se naroči, nato se bo vrnil v bolnišnico zato, da mu odvzamejo vzorec, ko bodo rezultati analiz pripravljeni, pa jih bo moral dvigniti in bo zato še en-

GORICA - Škabrijelova ulica Nova razsvetljava za večjo varnost

V Škabrijelovi ulici, na trgu Medaglie d'oro (oz. na Goriščku) in v ulici Orzoni bodo obnovili razsvetljavo. Goriški občinski odbor je namreč na zadnjem zasедanju sprejel sklep, s katerim je poverila pokrajinskemu podjetju za javne storitve IRIS ureditev in izboljšanje javne razsvetljave v omenjenih ulicah.

Odbor je že pred enim letom sprejel sklep, na podlagi katerega je na deželno upravo vložil prošnjo po prispevku iz sklada, ki ga je vlada Furlanije-Juljske krajine dodelila izboljšanju varnosti v mestih. »Glede na to, da so prebivalci izražali zaskrbljenost nad povečanjem prometa, do katerega je v Škabrijelovi ulici prišlo po padcu schengenske meje in posledičnem odprtju tamkajšnjega mejnega prehoda, je uprava naročila izdelavo študije. Občinski tehnik in tehnik podjetja IRIS so preverili možnost ojačenja javne razsvetljave z instalacijo novih svetilk, posodobitvijo obstoječega omrežja in drugimi posegi, ki bodo omogočili tudi izboljšanje razsvetljave v ulici Orzoni in na trgu Medaglie d'oro. Dela, ki bodo skupno znašala 44.520 evrov, bo občina neposredno dodelila podjetju IRIS, ki že upravlja goriško omrežje javne razsvetljave.

krat čakal v vrsti v centru CUP,« opozarjajo pri sindikatu CGIL in nadaljujejo: »Bolje se ne bo godilo niti upokojencem in osebam z gibalnimi težavami. Sindikat upokojencev že več let zahteva uvedbo novega sistema, ki predvideva, da za rezervacije poskrbi sodelavec družinskega zdravnika. Nekatera zdravstvena podjetja so naredila še korak več, saj pošiljajo izvide kar zdravnikom, ki jih nato posredujejo pacientom.« CGIL poziva zdravstveno podjetje, naj izkazuje večjo pozornost sindikatu, delavcem in predstavnikom upokojencev. »Z vodstvom podjetja smo se zadnjič sestali julija. Na prihodnjem srečanju, ki bo v torek, bo zato na dnevnem redu preveč vprašanj. Posledično bomo dosegli skromne rezultate,« podčrtuje vodstvo sindikata CGIL za javni sektor in socialo.

ŠTANDREŽ - V južnem delu vasi bodo uresničili greznice

Cevi čakajo na začetek del

Gradbišče naj bi postavili vpred koncem meseca - Poseg bo trajal štirinajst mesecev

V ulico San Michele so že pripeljali cevi za uresničitev novega grezničnega sistema

BUMBACA

V južnem delu Štandreža bodo pred koncem meseca zabrnili kopači in drugi gradbeni stroji, saj bo družba Irisacqua začela uresničevati nov greznični sistem. Pred nekaj dnevi so v ulico San Michele že pripeljali velike kovinske cevi, po katerih bodo odpadne vode odtekale v nov kanalizacijski sistem.

Kronološki program posega predvideva, da bodo dela potekala v več fazah, zaključila pa naj bi se decembra prihodnjega leta. V ponedeljek, 26. oktobra, naj bi se dela začela v ulici San Michele; na kanalizacijo bodo do konca marca 2010 priključili območje, ki gre od trga pred kulturnim domom Andrej Budal do konca vasi v smeri proti Sovodnjam. Ob koncu marca prihodnjega leta se bodo delavci družbe Irisacqua premaknili v ulico Montello, kjer bodo kanalizacijo zgradili do začetka junija. Nato bo na vrsti ulica Matajur, kjer

bodo dela trajala približno en mesec. V ulici Reggimento Piemonte Reale bodo delali od konca julija do konca septembra, zadnja pa bo na vrsti ulica Monte Grappa, kjer bodo kanalizacijo uredili do konca novembra. V zaključni fazi kronološki program posega predvideva uresničitev novih greznic med ulicama Reggimento Piemonte Reale in Monte Grappa. Celoten poseg naj bi se zaključil 23. decembra prihodnjega leta, tako da naj bi trajal natanko štirinajst mesecev.

Poseg v Štandrežu se bo lahko začel v kratkem, ker pravkar uresničujejo priključek grezničnega sistema na čistilno napravo, ki se nahaja na meji s sovodensko občino. Ko bo priključek nared, bodo lahko začeli nameščati cevi, po katerih bo odpadna voda odtekala v kanalizacijski sistem,« pojasnjuje predsednik štandreškega rajonskega sveta Marjan Brescia. (dr)

GORICA - Do jutri Občina ponuja začasno službo 34 brezposelnim

Tudi goriška občina bo črpala deželna sredstva za zaposlitev brezposelnih ter delavcev na mobilnosti in v dopolnilni blagajni. Zaradi tega na pokrajinskem uradu za delo v ulici Alfieri v Gorici še jutri zbirajo prijave za nadaljnje selekcije za 34 delovnih mest pri goriški občini. Urad bo odprt med 9.30 in 12.30. Delavce, ki jih bo začasno zaposlila, bo občina izkoristila za vzdrževanje cestne signalizacije in čiščenje cest, urejanje urbanega okolja, projekt informiranja o tigrastem komarju, vzdrževanje občinskih stavb, vzdrževanje občinskih pokopališč in za ustanovitev skupine, ki bo odnašala trupla umrlih na domu.

Kot predvideva deželni zakon, odobren 4. junija, bodo občine prejele prispevek za projekte, v katerih bodo zaposlili delavce, ki so bili ob službo in jim je bila priznana pravica do socialnih blazilcev. Od tega imajo korist delavci, ki lahko nekaj zaslužijo, in občine same, ki bodo z minimalnimi stroški izpeljale nekatera dela. Občina bo delavce zaposlila za 36 ur tedensko. 20 ur krije dopolnilna blagajna, preostalih 16 ur pa dežela in občina. Občinski odbornik Guido Pettarin je povedal, da bo dežela vsakemu delavcu dodelila tudi 200 evrov, ki bodo namenjeni stroškom in plačilu zavarovalnine.

GORICA

Reforma šol odpira številna vprašanja

Reforma višješolskega sistema, ki jo italijansko šolsko ministrstvo napoveduje za prihodnje leto, odpira vrsto vprašanj, ki pobliže zadevajo slovenske višje srednje šole. »Na prvem mestu je problem učnih ur, ki naj bi jih bilo po novem povsod okrog 30, medtem ko jih je ponekod danes tudi do 40. Prav bi bilo, da bi bilo število uravnovešeno in da ne bi bilo velikih razlik med šolami, saj tudi število tedenskih ur vpliva na vpise. Zapostavljene so namreč šole z višjim številom ur, kar se je pokazalo z osipom dijakov,« povzema razpravo, ki poteka na goriških šolah, tajnik Sindikata slovenskih šol Joško Prinčič.

Z urnikom je povezano tudi vprašanje učnih ur, saj naj bi po novem vsaka ura trajala 60 minut (danes traja 50 minut, urnik pa so prilagajali tudi t.i. višji sili, na primer urnikom prihoda in odhoda šolskih avtobusov), pa še vprašanje dodatnih ur za poučevanje slovenščine oz. italijanščine, zaradi česar naj bi bilo število učnih ur na slovenskih višjih srednjih šolah vsekakor višje v primerjavi z italijanskimi šolami, ki so zato za nekatere bolj vabljive. Prinčič opozarja tudi na problem morebitnih dvojnikov na tehničnem in licejskem polu. Nekateri se namreč sprašujejo, ali bi si na primer delala konkurenco družbeno-ekonomski licej in trgovski zavod Zois. »Šoli še zdaleč si ne bi bili podobni,« je prepričan Prinčič, ki poudarja, da je odprtih vprašanj torej veliko, ni pa še jasno, kdaj in od kod bodo nanje dobili odgovore.

»Drug velik problem je usmerjanje dijakov, ki bodo prestopili prag višjih srednjih šol. Zgrešene, slabe izbire škodujejo ne le dijaku, temveč tudi šoli, zato je čas, da uvedemo nove oblike usmerjanja, da poiščemo dobre prakse s tega področja in se pri njih zgledujemo. Najprej bo seveda treba vzpostaviti tesnejšo povezavo z nižjima srednjima šolama, saj je usmerjanje dolg proces, v katerega morajo biti vpleteni tako dijaki kot nižješolski profesorji. Koristno bi tudi bilo uvesti preverjanje po prvem letu, ko bi lahko dijaka v njegovem interesu in interesu šole po potrebi preusmerili drugam. Z vsem tem je povezano tudi vprašanje motivacij, na podlagi katerih dijak izbira šolo, saj včasih nimajo prav ničesar opraviti z nagnjenostmi in sposobnostmi,« pravi Prinčič in dodaja, da bodo stopili v stik s šolami na Južnem Tirolskem ter preučili tamkajšnje prakse na področju usmerjanja. Postavljata pa se še dve vprašanji. Prvo zadeva možnost, da bi odprli povsem novo višješolsko smer, če bi se pojavila potreba po tem; nekateri imajo na primer v mislih in željah jezikoslovni licej. »Naša prva skrb pa mora biti ta, da s pretehtano izbiro smeri in z učinkovitim usmerjanjem dijakov omogočimo vsem višješolskemu zavodom, da bodo enako vabljivi in da bodo dijaki uravnovešeno porazdeljeni, zato da bodo šole normalno delovale in se razvijale,« zaključuje Joško Prinčič.

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ

Gorica, ulica Corducci 49
Tel. 0481.535657 - www.suligoj.com

VZEMITE SI ČAS!

20% popusta za vse ure,
srebrne in jeklene nakite
na zalogi ter ugodnosti
za vse ostalo blago

LONGINES CITIZEN LORENZ CASIO

RENČE - Ob 65-letnici ustanovitve Goriškega vojnega področja

Z obeležjem poklon oskrbovalcem partizanov

Posthumno priznanje podelili sorodnikom Silvia Marcuzzija - Montesa

Ob 65-letnici ustanovitve Goriškega vojnega področja, katerega glavna naloga je bila zaledna oskrba partizanskih enot, so se hrabrih in domiselnih načinov materialnega oskrbovanja spomnili z obeležjem, ki je v neposredni bližini Goriških opekarn v Renčah postavljeno v spomin vsem, ki so organizirali in izvajali materialno oskrbo partizanske vojske in vseh oblik odpora proti okupatorjem na področju delovanja takratnega IX. korpusa.

V prostorih renških opekarn, takratne Frnaže, je od aprila 1944 do maja 1945 delovalo partizansko tranzitno skladišče 333. Objekti opekarn so bili hkrati tudi zatočišče partizanom pred zasledovanjem sovražnikov. Vojna področja kot most med narodom in vojsko so bila ustanovljena v okviru delovanja večjih enot, večinoma leta 1943. Na območju delovanja IX. korpusa so bila po reorganizacijah v letu 1944 formirana tri vojna področja: Gorenjsko, Kobarško in Goriško ter posebna komanda mesta Trst. Po kapitulaciji Italije 8. septembra 1943 se je število borcev v partizanski vojski močno povečalo in s tem tudi njihove materialne potrebe, pa tudi med civilnim prebivalstvom je ponekod vladalo pomanjkanje. Prva je, ko se je v njej razvilo odporiško gibanje, slovenskim partizanom na pomoč priskočila Furlanija, še posebej Intendanca Montes, ki jo je do svoje mučeniške smrti 2. novembra 1944 vodil Silvio Marcuzzi-Montes. Veliko so prispevale tudi sabotažne skupine IX. korpusa, ki so z drznimi akcijami praznile sovražnikova skladišča. Domačini in tudi italijanski antifašisti so prispevali veliko blaga za zamenjavo, denarja in zlata, iznajdljivi nabavniki pa so ga zamenjevali in kupovali vse potrebno za preskrbo približno 12 tisoč borcev in drugih organov odpora. Oskrba v večjih skladiščih in hramba živeža ter drugega prepotrebne materiala v prehodnih skladiščih, kakršno je bilo v renških opekarnah, je delovala brezhibno in služila vse do konca vojne.

Na včerajšnji slovesnosti so simbolna priznanja Janka Premrla Vojka podelili najzaslužnejšim oskrbnikom, prevoznikom, pomočnikom, posthumno tudi potomcem Montesovega sorodnika Ferruccia Marcuzzija. Kot slavnostni govornik je nastopil podpredsednik VZPI-ANPI Federico Vincenti, ki je orisal nesebično sodelovanje italijanskih in slovenskih partizanov in odporikov »kot vzor bratstva med našimi narodi«. Okrcal je »tiste psevdogodovinarje, ki bi radi izničili zgodovino antifašizma in pomen odporništva, da bi s tem olepšali drugo stran, svet tiranije, invazije, okupacije, deportacij in smrti.« Mladim je položil na srce, da jim je zauppan spomin, ki ga »ohranjajte in branite, za vse tiste, ki se jih danes spominjamo«. (tb)

Novo obeležje z dvojezičnim napisom pri Goriških opekarnah v Renčah

FOTO T.B.

RENČE - Zgodovinski dogodek za domačine

Končno obvoznica

Nanjo so čakali od sedemdesetih let prejšnjega stoletja - Tovornjaki ne bodo več vozili po središču vasi

Most nove obvoznice v Renčah FOTO T.B.

Je lepo, ne? Da, končno, saj smo jo dolgo čakali. Tak je bil včeraj odziv dveh domačink srednjih let ob za Renčane zgodovinskem dogodku.

Začetek gradnje renške obvoznice sega v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja. Takrat so Goriške opekarne zaradi obsežnosti finančnih začetke pospešeno proizvajati svoje opečne izdelke. Njihov glinokop v Renčah se je kaj hitro izčrpal in treba je bilo najti novo surovinsko bazo. Našli so jo na bližnjem Vogrskem, kar pa je pomenilo na stotine tovornjakov, polnih glin, skozi Renče, kjer so razmere iz leta v leto postajale vedno bolj nevzdržne. Izgradnja obvoznice, ki je bila prevelik finančni zalogaj, pa se je vztrajno odmikala. Leta 2003 je takratna novogoriška občinska oblast vendarle dala odločilen pospešek pri izgradnji renške obvoznice, tako da je začela z izgradnjo renškega mostu, ki je bil v letu 2005 dokončan. Potem je sameval. In čakal na novo občinsko oblast. Tudi ta je, kot je včeraj povedal župan občine Renče - Vogrsko Aleš Bucik, naletela na podobne težave kot njena predhodnica in sicer s pridobivanjem dokumentacije za obvoznico, predvsem pri zemljiščih v državni la-

sti. Občina bi si sama težko privoščila tri milijone in pol vreden zalogaj, kolikor je vreden celoten projekt, saj gre za vsoto, ki bi povsem izpraznila enoleten občinski proračun. Zato so ga speljali s pomočjo soinvestitorjev. Goriške opekarne, ki so od obvoznice življenjsko odvisne, so prispevale 400 tisoč evrov, iz Evropskega sklada za regionalni razvoj je prišlo 764 tisoč evrov, mestna občina Nova Gorica je do leta 2005 za izgradnjo mostu, ki je z gradbenega vidika most presežkov, že namenila milijon in pol, razlika pa je šla iz proračuna domače občine.

Investicijo bo v prihodnosti treba nadaljevati, saj je obvoznica nared le od krožišča pred mostom do Goriških opekarn, urediti pa bo potrebno še cesto do Bilj. Še letos bodo uredili propust od novega do starega renškega mostu, tako da bodo ta del stare ceste zaradi nadaljnjih del že čez nekaj dni zaprli. Sicer pa nova obvoznica ne prinaša le razbremenitve prometa skozi Renče, temveč bo tudi temelj za gospodarski razvoj v kraju. Omogočila bo namreč razvoj novih poslovnih con, s tem nova delovna mesta, ter bodočo cestno navezavo na Kras. (tb)

Padec na pločniku

Včeraj okrog 9. ure se je sprehajala po ulici Duca d'Aosta v Trzinu, kjer se je nenkrat spotaknila ob vzdignjeno ploščico in padla na tla. 69-letna D.M. je dobila udarec v nos, iz katerega je začela močno teči kri. Mimoidoči so klicali na pomoč službo 118, ki je žensko prepejalo v trziško bolnišnico. Prizorišče dogodka si je ogledala tudi policija, zdaj pa ženska ima možnost, da zaradi padca prijavi občino.

Nova Zadržna banka

V prejšnjih dneh so ustanovili novo Zadržno banko Štarančan in Vileš, ki je nastala z združitvijo dveh dotlej samostojnih bančnih zavodov. Razpolagala bo z 19 okenci in 120 uslužbenci.

Ukrepi za ladjedelnice

Ladjedelniška mesta, med katerimi je tudi Trzin, so zahtevala od ministra za gospodarski razvoj, da čim prej skliče srečanje o italijanskem ladjedelništvu. Po mnenju trziškega župana Gianfranca Pizzolitta država mora priskočiti pomoč s socialnimi blažilci v ladjedelnicah, kjer so učinki gospodarske krize najmočnejši, hkrati pa mora poskrbeti, da italijanski obrati se bodo lahko posluževali istih finančnih operacij kot njihovi evropski konkurenti.

Štiridesetletnica pobratenja

Ronke, Metlika in Wagna letos praznujejo 40-letnico pobratenja. Obletnico so prejšnji teden obeležili v avstrijski občini, kamor se je odpravila tudi delegacija iz Ronk, ki jo je vodil odbornik Lino Vecchiet. Podobno praznovanje so julija priredili v Ronkah, ko je med drugim dvajset družin gostilo deset mladih iz Metlike in deset iz Wagne.

Iz Gallipolija v Trzin

V Trzinu so včeraj praznovali desetletnico pobratenja z apulijskim mestom Gallipolijem, od koder so se po letu 1920 številni delavci preselili v Laško in se zaposlili v trziški ladjedelnici. V popoldanskih urah so kulturni program po mestnih ulicah oblikovali v sodelovanju s krožkom Trulo, ki združuje priseljence iz Apulije; ko so ga pred dvajsetimi leti ustanovili, je bilo v Trzinu dva tisoč priseljencev iz Gallipolija.

Kraški okusi na Gradini

Zadruga Rogos prireja danes med 14.30 in 19. uro v sprejemnem centru Gradina degustacijo kraških sirov, vin, medu, žganih pijač, suhomesnatih izdelkov, pečiva in drugih dobrot. Za udeležbo je treba odšteti 12 evrov.

Zimski urnik odvažanja

V Trzinu bo jutri stopil v veljavo zimski urnik odvažanja odpadkov. Informacije so na voljo na zeleni številki 800-844344.

MARIANO - Sklep pokrajine

Tarifa za odpadke se ne bo povišala

Tarifa za odpadke, ki jo plačujejo prebivalci občine Mariano, se v prihodnjih treh letih ne bo povišala. Goriški pokrajinski svet je namreč na zadnjem zasedanju odobril sklep »Mikrohabitat za Mariano«, ki predvideva dodelitev triletnega prispevka mali občini na desnem bregu Soče. Le-ta bo v treh letih prejela 52.000 evrov, denar pa bo porabila za ohranitev današnjih tarif za odvažanje in predelavo odpadkov. Prihranek na računih za odpadke bo za prebivalce Mariana neke vrste odškodnina; v Marianu in predvsem v zaselku Corona se namreč pogosto širi smrad, ki s pomočjo vetrov prihaja iz obrata za proizvodnjo komposta v Moraru.

Pokrajinska odbornica za okolje Mara Černic je pojasnila, da so podoben sklep pred časom že sprejeli v korist občine Krmin oz. prebivalcev kraja Borgnano, ki jih bremeni prisotnost odlagališča v kraju Pecol dei lupi. »Občini Mariano bomo v treh letih dodelili 52.000 evrov, ob tem pa smo prevzeli tudi nekaj drugih obvez. Pokrajina in občina Mariano bosta skupaj poiskali dokončno rešitev problema kompostarne v Moraru oz. smradu, ki se iz nje širi. Ob tem bo pokrajina pomagala občini Mariano pri čim prejšnji uresničitvi obvoznice, ki bo omilila problem prehoda težkega prometa skozi vas in za katero je dežela že dodelila denar. Ob tem bo pokrajina skušala uresničiti tudi vsebino načrta za upravljanje krize lesnega sektorja, ki je močno prizadela tudi Mariano,« je pojasnila Mara Černic.

ŠTANDREŽ - Začelo se je 5. kiparsko srečanje sKultura 2009

Atelje na Jeremitišču

Kamen in les obdeluje devet kiparjev - Iz hloda 250 letne sekvoje bo nastal mogočen kip

Z motorno žago so se včeraj lotili tudi hloda 250 let stare sekvoje, ki je do pred kratkim rastla v parku goriškega županstva

FOTO D.R.

Na Jeremitišču je včeraj zaživel pravi kiparski atelje na odprtem. Devet kiparjev se je namreč odzvalo vabilu društva sKultura 2001, ki je v zaselku pri Štandrežu priredilo svoje peto kiparsko srečanje. Na travniku pred Makučevo domačijo se je zbralo devet umetnikov, in sicer Norma Antonini, Teresa Ceti, Angela Dibenedetto Borzi, Sisto Lombardo, Ivana Postić, Drago Vit Rozman, Robin Soave, Matej Vočanec in Stefano Padovan, ki se je pobudi pridružil zadnji trenutek, zato pa njegovega imena ni na zgibankah.

Trije kiparji bodo obdelovali les. »Eten bo imel na razpolago 250 let staro sekvojo, ki je rastla v parku županstva v Gorici in je pred kratkim usahnila, drugi se bo lotil cedre iz posestva Rubijskega gradu, medtem ko kiparka bo obdelovala hlod, ki prihaja iz drevedora Isonzo Argentina iz Gorice,« pravi predsednik društva sKultura 2001 Marjan Brescia in pojasnjuje, da bo ostalih šest kiparjev obdelovalo kamen, ki so ga pripeljali s Krasa. Kdor bi si rad ogledal kiparje na delu, jih na Jeremitišču lahko obišče vsak dan med 10. in 12.30 ter med 14. in 17. uro. Zaključna prireditel z razstavitvijo vseh kipov bo v soboto, 10. oktobra, ob 19.30 na Jeremitišču, v primeru slabega vremena v župnijski dvorani v Štandrežu.

GORICA - 25. novembra počastitev prvega poleta s trajnim znamenjem

V KB center bo »poletel« model Rusjanove Ede 5

Stroške za izdelavo makete krijejo s prodajo kuponov po deset evrov

Jože Silič in njegov model Ede 5

FOTO VIP

V delavnici Jožeta Siliča v Šempetru nastaja model letala Ede 5, ki sta ga pred stoletjem v Gorici izdelala in preizkusila Brata Rusjan. Verjetno je šlo za eno najlepših in najuspešnejših letalnih strojev, ki so prišli iz sodarske delavnice Rusjanov izpod Kostanjevice v Gorici. To letalo ima tudi letečo kopijo, ki jo je pred leti izdelal inženir Albin Novak z Bleda in smo si jo lahko ogledali pred nekaj tedni tudi na goriškem letališču.

Tako v Gorici kot v Novi Gorici se je v počastitev stoletnice prvega poleta bratov Rusjan zvrstilo kar nekaj odmevnih prireditvev, katerim smo v našem dnevniku namenili veliko pozornost. Poleg prireditvev s postavitvijo razstav in spominskih kamnov, ki so doživele veliko odmevnost v javnosti na obeh straneh meje, so si Slovenci iz Gorice zamislili še namestitev trajnega obeležja v mestnem središču. Zamislili so si maketo letala Ede 5 z razponom kril enega metra, ki naj bi stala med zelenjem na notranjem dvorišču KB Centra na Verdijevega korzu. Izdelavo makete je pripravil odbor zaupal Jožetu Siliču, spretnemu obrtniku iz Šempetra, ki je tudi sam raziskovalec in preučevalec razvoja letalstva. Pred dnevi smo Siliča obiskali v njegovi delavnici, kjer nam je pokazal izdelek, ki bo končan predvidoma čez kak teden. Kot nam je sam povedal, je za material izdelave uporabil izključno medenino. Ta kovina je namreč lepa in obstojna, pa tudi vremenske neprimernosti ji ne morejo do živga. Za okostje letala je Silič, ki je pri teh opravilih pravi mojster, uporabil medeninaste cevke, za krila in dele repa letala pa medeninasto pločevino. Ogrodje Rusjanove Ede 5 je že končano, zdaj manjka samo še najbolj zamudni del, na penjanje žic, ki so letalom iz pionirskih časov nudile potrebno trdnost.

Letalo bodo v KB Center postavili v dneh obletnice prvega poleta bratov Rusjan v Gorici, to se pravi letošnjega 25. novembra. Kot smo v našem dnevniku že nakazali, so si prireditelji omislili poseben način plačila izdelave, postavitev in vsega, kar spada zraven. Zamislili so si prodajo posebnih kuponov po 10 evrov, ki jih lahko kupi vsako in s tem prispeva k uresničitvi posrečene pobude. Za nabavo kuponov se so odločili že številni goriški Slovenci, kuponi pa so še na voljo pri Aldu Ruplu in Viliju Prinčiču, ki sta glavna pobudnika te svojevrstne zamisli. (vip)

GORICA - Razstava v bivših konjušnicah dvorca Coronini

Vrti se propeler, poje motor

Pobudnik kulturno združenje Isonzo - Društvo 4° Stormo predstavilo knjigo s spomini pilota Silvia Costigliola

Veliko ljudi se je v četrtek zbralo v lepo urejenih bivših konjušnicah dvorca Coronini, kjer so odprli razstavo o letalstvu v Gorici. Pobudnik razstave je kulturno združenje Isonzo, ki se rado posveča zgodovinskim raziskavam. Pri pripravi dogodka je sodelovalo tudi kulturno društvo 4° Stormo, ki je ob tej priložnosti predstavilo knjigo s spomini pilota, ki je nekaj let preživel v Gorici in se uril na goriškem letališču.

V spodnjih prostorih dvonadstropne stavbe so na ogled fotografije in dokumenti prvega obdobja goriškega letališča. Kar nekaj panojev je namenjenih pionirjema letalstva, bratoma Rusjan. Sledijo fotografije iz let tik pred prvo svetovno vojno, ko so se na goriškem »letalnem polju«^o vadili v letenju avstrijski piloti. Na Rohaj je bilo tudi nekaj nesreč s smrtnim izidom. V posebnih vitrinah so razstavljene lutke v človeški velikosti, odete v oblačila in uniforme avstro-ogrske vojske. V prvem nadstropju pa so na ogled fotografije, dokumenti, načrti, uniforme, pilotski kombinezoni in drugi predmeti, ki se nanašajo na obdobje tridesetih let, ko je na letališču delovala pilotska šola italijanskega kraljevega letalstva. Ta del razstave je seveda zelo bogat, saj gre za dobro dokumentirano obdobje, ki je trajalo več kot petnajst let. Tretji del razstave pa je namenjen povojnemu obdobju, ko je Gorica bila z dvomo-

tornikom Douglas Dakota kakih deset let vsakodnevno povezana z Rimom. Za poznavalce je pravo poslastico predstavljal film-dokumentarec iz tridesetih let, ki podrobno opisuje življenje na letališču s posnetki med poleti.

Drugi del večera pa je bil namenjen predstavitvi knjige »Una puntata nell'azzurro - Skok v sinjino«. Gre za dnevnik, ki ga je pisal pilot, ki je bil kar nekaj let prisoten na goriškem letališču, in sicer Silvio Costigliola, doma iz Genove. Njegova pilotska pot je bila zelo razgibana in burna. Udeležil se je španske državljanske vojne, se vrnil v Gorico, v vojni pa sodeloval na bojiščih v Albaniji, v Libiji, pri El Alameinu, po 8. septembru 1943 pa ga je usoda privedla v vrste salojske republike. Po vojni se je izselil v Argentino, kjer je tudi umrl. Zapiske očeta je zbral njegov sin, knjigo pa je uredil general v pokoj Gianbartolo Parisi, ki je knjigo tudi predstavil.

Razstava nosi naslov »Gira, gira l'elica, romba il motor - Vrti se propeler, poje motor«^o - povzet je po stari pesmi italijanskih letalcev - in bo odprta do konca oktobra, ogled pa je možen od točka do sobote med 10. in 13. uro ter med 15. in 20. uro. V predverju so na razpolago razne knjige o letalstvu, med katerimi je tudi katalog s opisi in fotografijami goriškega letališča, ki ga je pripravil goriški raziskovalec Sergio Chersovani. (vip)

GORICA - Kulturni dom

Marušiču plaketa in zahvala

Branko Marušič in Igor Komel

BUMBACA

Upravni odbor goriškega Kulturnega doma je četrtkovo predstavitev knjige Cvetka Vidmarja z naslovom Zadnja tuja vojaška okupacija slovenskega ozemlja izkoristil, da se je oddolžil zgodovinarju Branku Marušiču iz Solkana za več desetletno sodelovanje na kulturno-zgodovinskem in dokumentarnem področju. Marušič je namreč nešteto sodeloval pri raznih razpravah, simpozijih, srečanjih z avtorji in predstavitev, ki so potekali v prostorih Kulturnega doma.

K temu gre še dodati, da je bil ravno Marušič prvi gost Srečan z avtorji Kulturnega doma, in to v daljnih zimskih mesecih leta 1982. Takratno srečanje sta priredila Kulturni dom in Slovenska prosvetna zveza (današnja ZSKD) pod taktirko svojih nekdanjih predsednikov Milka Renerja in Marka Waltritscha. Ob tem je Marušič lani slavil svojo 70-letnico. V zahvalo za neutrudno sodelovanje tako s Kulturnim domom kot tudi z drugimi slovenskimi ustanovami na Goriškem je Marušiču na četrtekovem srečanju izročil posebno plaketo z znakom Kulturnega doma v Gorici ravnatelj hrama Igor Komel, ki je solkanskemu zgodovinarju nazdravil na mnoga in zdrava leta. Izročena plaketa Kulturnega doma je izdelek briškega umetnika Ivana Skubina, pečen v tehniki raku.

»Branko Marušič nedvomno sodi med najpomembnejše slovenske zgodovinarje, saj je s svojim delom in življenjem zaznamoval primorski prostor. Vsem tem času je tudi dokazal, da je najprej iskren prijatelj Slovencev v Italiji, istočasno pa močno navezan na zamejstvo,«^o poudarja Igor Komel in nadaljuje: »Marušič je preko 50 let sodeloval tako na zgodovinskem kot publicističnem področju z raznimi slovenskimi organizacijami in ustanovami v zamejstvu; med letimi so SKGZ, NŠK, ZSKD, Kulturni dom, Primorski dnevnik, Slori in še bi lahko naštevali. Prepričani smo, da se bo sodelovanje med solkanskim zgodovinarjem in zamejsko stvarnost v prihodnje še nadaljevalo, kar pomeni, da bo Marušič oz. prijatelj Branko še marsikdaj dobrodošel gost naših sredin.«

GORICA - Začetek akademskega leta fakultete za arhitekturo

Botta slavnostni gost

Švicarski arhitekt bo v torek ob 11. uri predaval v ulici Alviano

»Narava mora biti del arhitekture, tako kot mora biti arhitektura del narave; ti besedi sta vzajemno komplementarni. Arhitektura opisuje človeške načrte, organizacija življenjskega prostora je zato sad razmišljanja in dela. Ravno zaradi tega predpostavlja vedno "dialog" in soočanje z naravo.«^o O tem je prepričan Mario Botta, svetovno znani arhitekt, ki se bo v torek, 6. oktobra, udeležil slovesnosti ob odprtju akademskega leta fakultete za arhitekturo Tržaške univerze.

150 študentov, ki so vpisani v prvi letnik in ki bodo univerzo obiskovali v Gorici, se bo v torek ob 11. uri zbralo na sedežu Tržaške univerze v ulici Alviano. Po pozdravih predstavnikov univerze in fakultete ter krajevnih upravitelj bo v dvorani bivšega malega semenišča pregovoril tudi Botta, ki bo postregel s predavanjem na temo »Arhitekturne misli«.

Zamisel za povabilo Botte na odprtje akademskega leta fakultete za arhitekturo se je porodila občinski svetnici in predsednici komisije za javna dela Marini Co-

MARIO BOTTA

MARINA
FRANCESCA
COLOMBO

lombo, ki je za povabilo izkoristila njegovo prisotnost na majskem zgodovinskem festivalu Estoria. »V tistih dneh je namreč možnost selitve tržaške arhitekturne fakultete v Gorico postajala prijemljivejša. Zato sem svoj predlog predstavila goriškemu županu Ettoreju Romoliju in predsedniku fakultete Giacomu Borrusu, ki sta soglašala,«^o je povedala svetnica in nadaljevala: »Botta me je presenetil. Ko sem ga vprašala, ali bi bil pripravljen sodelovati pri odprtju akademskega leta v Gorici, je namreč takoj pokazal veliko navdušenje.«

Botta se je rodil leta 1943 v švicarskem kantonu Ticino. Zanimanje za arhitekturo je pokazal v mladih letih, že pred zaključkom univerzitetnega študija pa je sodeloval z Le Corbusierjem pri načrtovanju nove bolnišnice v Benetkah. Botta je med ustanovitelji akademije za arhitekturo v kraju Mendrisio, ki jo je v akademskem letu 2002/2003 tudi vodil. Njegovo arhitekturo opredeljujejo elementarne, pogosto simetrične kompozicije, arhetipske oblike, racionalni pristop tipologiji ter uporaba kamna in opeke.

Pred ljudskim vrtom so gasilci razkazali svoja vozila številnim otrokom

BUMBACA

Gasilci iz obeh Goric z Unicefovimi orhidejami

Organizacija Unicef, ki v okviru Združenih narodov pomaga otrokom v stiski, je včeraj po 1.200 italijanskih mestih sprožila solidarnostno akcijo, med katero so zbirali prispevke s prodajo orhidej. K pobudi so v Gorici prisločili gasilci, ki so k sodelovanju povabili tudi svoje novogoriške kolege. Goriška sekcija organizacije Unicef je svojo stojnico postavila pred ljudskim vrtom; ob njej so gasilci iz Gorice in Nove Gorice parkirali svoja vozila, s katerimi so priklicali pozornost številnih sprehajalcev in predvsem otrok, med katerimi so delili balončke. Prispevke, ki so jih včeraj zbrali s prodajo orhidej, bodo namenili pomoči za otroke v Kongu, Gani, Senegal, Togu, Beninu in Gvineji Bissau. Z zbranimi sredstvi bodo kupili predvsem cepivo in zdravila, s katerimi bodo omogočili preživetje neštetihi afriških otrok.

DOBERDOB - Novoustanovljena otroška dramska skupina Jezero

Prvič na odrskih deskah

Otroci so se predstavili z igrico »Zvončica ali Trilli?« - Njihovi mentorici sta bili Jana Drašič in Valentina Sivec

Otroška dramska skupina društva Jezero med premiernim nastopom

Člani novoustanovljene otroške in mladinske dramske skupine kulturnega društva Jezero so se v nedeljo, 20. septembra, v župnijski dvorani v Doberdobu prvič predstavili v javnosti z igrico »Zvončica ali Trilli?«. Nastopili so s pravljico o Zvončici, ki je iskala svoje mesto med vilami rastlin, rož, vode in luči. Na tej dolgi poti je Zvončica srečala tudi nadležni plevel, ki ji je nagajal pri iskanju prijateljev na otoku, ki ga ni. Mentorici dramske skupine Jana Drašič in Valentina Sivec, ki si za vloženi trud v pripravo predstave zaslužita pohvalo, sta imeli polne roke dela in veliko mero potrpljenja, saj je v igri nastopilo res veliko otrok.

Dramsko skupino so pri doberdobskem kulturnem društvu Jezero ustanovili maja in z igrico so se otroci kot reče no prvič predstavili v javnosti. K uspehu predstave so pri-

pomogli tudi lepi kostumi, ki so jih sešile mamice, katerim gre ravno tako pohvala, in mojstrsko postavljena scena, za katero so poskrbeli očetje. Nastopajoči otroci so se dobro odrezali, sploh pa so pri kulturnem društvu Jezero zadovoljni, saj po njihovih besedah društveno življenje že dolga leta ni bilo tako živahno, vsaj, kar se tiče otrok, ne. Iz kulturnega društva Jezero se pri tem opravičujejo italijansko govorečemu občinstvu, ki si je ogledalo predstavo, ker so uvodne in zaključne besede prebrali samo v slovenščini.

Otroška in mladinska dramska skupina kulturnega društva Jezero bo z igrico gostovala v Križu 18. oktobra. Pri doberdobskem društvu si prizadevajo, da bi predstavo ponovili še kje, saj so otroci v priprave za nastop vložili res veliko truda in energij. (mp)

VRH - Degustacijski večer v gostilni Devetak

Za Festival okusov snidenje kraških in koroških dobrot

Devetakovi s Cristianom Avenatijem

FOTO A.W.

Posebni degustacijski večeri se v gostilni Devetak na Vrhcu uspešno odvijajo večkrat na leto. Tesno sodelovanje in skupno predstavljanje s proizvajalci in tudi s kolegi (na sliki je Čotova ekipa s kuharjem morskih užitkov Cristianom Avenatijem med marčevskim večerom s peninami) se navzven izraža predvsem v tej obliki.

Letos se je gostilna Devetak vključila v Festival okusov. Gre za na Koroškem pred desetimi leti nastalo pobudo, ki združuje vrhunsko enogastronomsko ponudbo predvsem naše dežele, Koroške in Slovenije. Letošnje zadnje, peto srečanje bo v soboto, 10. oktobra, gostil Avguštin Devetak na Vrhcu.

Festival užitkov bo poživel Čotovo Lokando že od 16. ure dalje. Približno sto gostov, polovica jih bo prišla iz Avstrije, bo spoznalo sire tržaškega proizvajalca Lenarta Vidalija, vina goriškega Krasa s posestva Rubijskega grad, ki jih bo predstavila Nataša Černic, rejca lososa v alpskih vodah Petra Bachmanna iz Šmohorja v Ziljski dolini, kapljice najboljše avstrijske žganjarne Rudolfa Schwarzererja iz Lienza, vina z oznako Monsclapade vinogradniške družine Dorigo in čokolado štajerskega mojstra Josefa Zotterja. Vsi bodo svoje izdelke posebno predstavili, okoli 19. ure pa bosta Gabri in Uštili začela razkrivati za ta večer posebno pripravljen Devetakov meni. Za Festival okusa je seveda obvezna rezervacija. (aw)

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. Duca d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/b
TAMOIL - Ul. Lungo Isonzo 110
ERG - Ul. Brig. Re, na državni cesti 56 km 33+

TRŽIČ
ESSO - Ul. Boito 64
API - Ul. Grado
SHELL - Ul. Boito 7
RONKE
SHELL - Ul. Redipuglia 25/a
ERG - Ul. Aquileia 35
ŠKOCJAN
SHELL - Ul. Grado 10
ŠLOVRENC
AGIP - Ul. Nazionale, na državni cesti 56
VILEŠ
ERG - Državna cesta 351 km 16+250
KRMIN
SHELL - Drevored Venezia Giulia 23

Mali oglasi

PRODAM HIŠO V PODGORI z garažo, vrtom in dvoriščem, potrebno popravil; tel. 320-1817913.
PRODAM suha gozdna drva; tel. 0481-390238.

Poslovni oglasi

V ŠTANDREŽU (ul. del Carso, 73 - nad Zadržno Banko)

oddajamo v najem poslovne prostore (pribl. 100 m²).

Telefonirati na št. 0481/882203 ob urah kosila.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU
SPANGHERO, ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Gledališče

OPERETA GROFICA MARICA Emmericha Kalmana v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice: danes, 4. oktobra, ob 17. uri, v torek, 6. oktobra, ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra, ob 17. uri.

Vse predstave bodo v centru Lojze Bratuž v Gorici, drevored 20. septembra, 85. Nakup vstopnic je možen na tajništvo Kulturnega centra Lojze Bratuž - tel. 0481-531445 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in 17. do 19. ure), elektronska pošta info@kclbratuz.org.

Prireditve

DRUŠTVI JADRO IN TRŽIČ vabita v petek, 9. oktobra, ob 16.30 na trg Republike v Tržiču, kjer bo v okviru pesniške prireditve Absolute poetry večer slovenske poezije. Protagonista bosta pesnika Liliana Visintin in kulturni delavec Aldo Rupel.

Osmice

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdobu imajo ob petkih, sobotah in nedeljah ter praznikih odprto; tel. 0481-78125.

OSMICA PRI DREJČETU v Doberdobu je odprta ob četrtek, petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78377.

PRI CIRILI v Doberdobu je odprto ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78268.

Razstave

V DOMU KRAJANOV V VIPAVSKEM KRIŽU bo danes, 4. oktobra, ob 18. uri odprte razstave del, nastalih na 5. likovnem srečanju Vipavski križ; na ogled bo do 31. oktobra (informacije na tel. 003865-1377490).

SLOV.I.K.

Jarna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije

Slovensko deželno gospodarsko združenje
in Slovenski izobraževalni konzorcij SLOV.I.K. prirejata v sodelovanju z
JAPTI – Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije

predavanje

KAKO NAPISATI USPEŠNO E-PISMO ?

in predavitev:

IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV SLOV.I.K-A ZA PODJETJA

V ponedeljek, 5. 10. 2009 ob 18.00

Tumova dvorana v KBcentru, korzo Verdi 51, Gorica

Vabljeni vsi člani in zainteresirani podjetniki

Za informacije: info@slovik.org • www.slovik.org • +39/0481.530.412 • gorica@sdgz.it

V petek, 2. oktobra je na tržaški
biološki fakulteti zaključila svoj
študij

Sara

Še mnogo takih uspehov ji želijo
vsi svoji,
Petra pa ji pošilja vroč poljubček.

Čestitke

Danes praznuje tata MARJAN 50. rojstni dan. Želimo mu vse najboljše in najlepše še na mnoga leta. Hčerki Greta in Veronika ter žena Laura.

Danes, 4. oktobra 2009, se je srečal z Abrahamom MARJAN BEVČAR. Za njegov praznik mu iskreno čestitamo ter mu želimo zdravja, sreče in obilo lepih trenutkov še naslednjih 50 let mama, tata, sestra in brat z družinama.

Te dni je v Doberdobu slavila svoj rojstni dan ISABELLA DEVETAK. Vse najboljše ji žalijo mama Adrijana, brat Iztok, mož Fabio ter sinova Davide in Martin, ki ji pošiljata 39 poljubčkov.

Na Tržaški univerzi je diplomirala naša tolkalka SARA VIŽINTIN iz Dola. Čestitamo vsi pri pihalnem orkestru Kras!!!

Ob prejemu pomembnega priznanja za vseživljenjsko delo v zamejskem šolstvu izrekamo bivši gospe ravnateljici MIROSLAVI BRAINI iskrene čestitke. Goriški učitelji.

Kino

V GORICI DANES

KINEMAX Dvorana 1: 16.50 - 19.40 - 22.15
»Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 15.15 - 18.00 - 21.30 »Baaria«.
Dvorana 3: 15.40 - 17.30 »G-Force: Super spie in missione«; 20.00 - 22.10 »La ragazza che giocava con il fuoco«.

V GORICI JUTRI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »Baaria«.
Dvorana 3: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 - 22.00 »Cheri«.

V TRŽIČU DANES

KINEMAX Dvorana 1: 16.50 - 19.40 - 22.15
»Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 15.10 - 18.00 - 21.30 »Baaria«.
Dvorana 3: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.10 »District 9«.
Dvorana 4: 15.50 - 17.50 - 19.50 - 22.00 »Un amore all'improvviso«.
Dvorana 5: 15.00 - 16.45 - 18.30 »G-Force: super spie in missione«; 20.10 - 22.10 »Basta che funzionino«.

V TRŽIČU JUTRI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »Baaria«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »District 9«.
Dvorana 4: 17.50 - 19.50 - 22.00 »Un amore all'improvviso«.
Dvorana 5: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 - 22.10 »Il cattivo tenente - Ultima chiamata di New Orleans«.

Obvestila

ASKD KREMENJAK iz Jamelj prireja tečaje modernih plesov: otroška plesna skupina (osnovnošolci) ob sredah od 18. do 19. ure; srednja plesna skupina (srednješolci) ob petkih od 16. do 17. ure; večja

plesna skupina (višješolci) ob sredah in petkih od 19. do 20.30; začetek v sredo, 7. oktobra, oz. v petek, 9. oktobra. Tečaje vodi Jelka Bogatec; informacije na tel. 338-6495722 (Martina).

AKŠD VIPAVA obvešča, da se bo v torek, 6. oktobra, ob 18. uri začel enomesečni tečaj kotalkanja v občinski telovadnici v Sovodnjah; informacije na tel. 333-9353134 (Elena), na tel. 0481-882260 in 348-3047021 (Marjanka).

OTROŠKA PLESNA SKUPINA AKŠD VIPAVA prireja tečaj za otroke od 4. do 11. leta, ki ga bo vodila Jelka Bogatec; informacije na tel. 348-3047021 (Marjanka) in na kdvipava@virgilio.it.

PILATES - v telovadnici v Doberdobu, vsako sredo od 20. do 21. ure. Vadba se začne 7. oktobra in jo vodi Maja Lutman; informacije na tel. 328-1511463 (Ingrid) ali na e-pošti okval@virgilio.it.

DRUŠTVO JADRO prireja na sedežu v Romjanu 50-urni tečaj slovenščine za odrasle. Organizacijsko srečanje bo v ponedeljek, 5. oktobra, ob 20. uri v ul. Monte 6 Busi 2; informacije pri odbornikih društva, v ronški knjižnici in v mladinskem središču Informagiovani v Tržiču.

KD OTON ŽUPANČIČ vabi osnovnošolce na likovno-glasbene delavnice Pobarvajmo zvoke...zaigramo na barve!! ob sobotah, 7., 14. in 21. novembra od 10.30 do 12.30 v domu Budal v Štandrežu; vodiča Jana Pečar in Tanja Gaeta (tel. 328-0309219).

SMUČARSKI ODESK SPDG obvešča, da bo letošnje zimovanje od 2. do 6. januarja na Zoncolanu; vpisovanje na društvenem seždu v torek, 6. oktobra, ob 18. uri; informacije na tel. 338-5068432 (Loredana).

SPDG obvešča, da bo rekreacijska telovadba potekala v Kulturnem domu vsako sredo od 20.30. Prvo srečanje bo 14. oktobra; informacije na tel. 338-7995474 (Aldo Bauzon).

Izleti

KD SOVODNJE organizira tridnevni izlet na božične tržnice v Nurnberg, Bamberg in Rothenburg. Odhod 6. decembra ob 6. uri pri kulturnem domu v Sovodnjah; informacije in vpisovanje na tel. 349-3666161 (Erik).

Prispevki

Namesto cvetja na grob Zore Devetak daruje Cilka Černic por. Cotič 30 evrov za društvo krvodajalcev iz Sovodenj.

V spomin na Helko Devetak z Vrha Sv. Mihaela daruje Damijan Terpin 300,00 evrov za CRO v Avianu.

V spomin na dragega Ferdija Kovica darujejo letniki 1942 320 evrov za društvo krvodajalcev iz Sovodenj.

V spomin na teto Krilino Nanut daruje Ivo, Danilo in Zalka Nanut namesto cvetja na grob 150 evrov za kulturno društvo Oton Župančič.

V spomin na dragega moža in očeta Franca darujeta Annalisa in Fabio Marussig 100 evrov za vokalno skupino Sraka.

Za partizansko obeležje pri Devetakih daruje Mirko Peric 20 evrov.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.30, Eros Culiat iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče.

FESTIVAL SLOVENSKEGA FILMA - S sinočnjim nagrajevanjem zaključena 12. izvedba

Film 9:06 prejel kar 11 vesen Nagrada kritikov Martinu Turku

Filmu Igorja Šterka vse najpomembnejše nagrade - Turk prepričal s svojo zgodbo o dveh ljubimcih

Režiser Igor Šterk je veliki zmagovalc dvanaajste izvedbe Festivala slovenskega filma, ki se je sinoči zaključil v Portorožu. Njegov celovečerni igrani film 9:06 je prejel kar devet vesen in dve dodatni nagradi. Nagrado žirije kritikov in publicistov pa je prejel tržaški režiser Martin Turk za svoj srednjemetražni igrani film Soba 408.

Strokovno žirijo, ki so jo sestavljali Aleksandra Balmazović, Janez Bricelj, Ana Lasič, Milan Ljubič in Branko Šomen, je Šterk prepričal z zgodbo o inšpektorju, ki raziskuje neobičajen primer; preiskava se sprevrže v obsesijo, inšpektor se skrivaj preseli v stanovanje umrlega in začne sčasoma prevzemati njegovo identiteto. Po mnenju žirije je Šterku uspelo na izviren, sugestiv in moderen način uporabiti jezik filmske iluzije ter stakiti zgodbo o zamjenjavi identitete.

Ob vesnah za najboljši film, scenarij in režijo, je film prejel tudi tiste za najboljšo montažo, ton, glasbo in fotografijo; Igor Samobor je prejel vesno za najboljšo glavno moško vlogo, Silva Čušin pa tisto za najboljšo stransko žensko vlogo. Ob vesnah je film prejel tudi Kodakovo nagrado za najboljšo kamero in Samobor pa tudi nagrado revije Stop za najboljšo moško vlogo.

Ostale nagrade vesna: za najboljšo masko - Anja Godina (Osebnost prtljaga), za najboljšo kostumografijo - Marta Frelj (Alma M. Karlin: samotno potovanje), za najboljšo scenografijo - Miha Knific (Lovec oblakov), za posebne dosežke - film E-Pigs, za najboljšo stransko moško vlogo - Primož Pirnat (za filme Slovenka, Distorzija, E-pigs), za najboljši animirani film - Palčica, za najboljšo glavno žensko vlogo - Polona Juh (Igra s pari), za najboljši kratki film - Lovec oblakov.

Žirija je podelila tudi štiri posebna priznanja, nagrado Sveta filma za najboljši študentski film pa je prejel film Sestrična (Kaja Tokuhisa).

Na festivalu je svojo nagrado podelila tudi žirija kritikov in publicistov, ki so jo sestavljale Zemira Alajbegović, Ingrid Kovač Brus in Patricija Maličev. Žirija je posebno pozornost usmerila predvsem na generacijo mlajših režiserjev in nagrado za najboljši film podelila srednjemetražnemu igranemu filmu So-

Igor Šterk - veliki zmagovalc

ba 408 v režiji Martina Turka in v produkciji TV Slovenija. Kot so zapisale v utemeljitvi, je Soba 408 »senzibilna pripoved o odločitvah v odnosih dveh parov. Turk je v svoji

Prizor iz filma Soba 408, za katerega je Martin Turk prejel nagrado kritike

narativnosti nepredvidljiv. In hkrati neizprosno. Enaintridesetletni tržaški režiser je v črno-belem filmu upodobil zgodbo Emila in Vere, dveh ljubimcev, ki se srečujeta v ho-

telski sobi; njuno srečno ravnanje zaškripa, ko si Emil zaželi več kot le občasna srečanja. Turk je scenarij posnel po motivih novele Muhe Aleša Čara. (pd)

INTERVJU - Predstavlja se mlada openska skupina

»Born to be wild« ali ... nova glasbena skupina Grinders

Med mlajšimi zamejskimi skupinami se je pred približno letom dni rodila posebno nadarjena rock skupina, ki je v relativno kratkem času požela veliko uspehov in izdala prvi demo CD, s štirimi avtorskimi pesmimi in dvema »coverjema«. V svojih številnih nastopih so pripadniki skupine zbrali okrog sebe številno občinstvo in sprožili veliko zanimanje tako na tržaškem Krasu kot na gorškem teritoriju. Njihova narava je preprosto »divja«, kar je v popolni simbiozi z njihovo glasbo, ki je, tako sami trdijo, »Hard and Heavy Rock 'n Roll«, to se pravi v stilu skupin AC/DC, Iron Maiden, Mötörhead ipd.

Tudi njihovo srce je (čeprav se morda ne zdi) veliko, saj so nastopili na dobrodelnem koncertu za preureditev poškodovanega openskega Prosvetnega Doma.

Ta zamejski fenomen se imenuje Grinders, sestavljajo pa ga Marko Žerjal (Zerzi Top) - kitara, Walter Vodopivec (Köfano) - tolkala, Marko Gantar (Gantara) - kitara, Ivan Raubar (The Kid) - bas in Peter Paulin (Kampfbumbr) - glas. Najmlajši ima dvajset let, najstarejši pa petindvajset.

S Petrom »Kampfbumbrjem« sva se srečala na openski Brdini. S svojim BMW-jem me je po ozkih ulicah zapeljal do »Buže«, kjer skupina vadi. Ko sem po ozkih stopničkih zlezal v klet, sem končno razumel, kje izvira ime Buža: prostor, ki meri štiri kvadratne metre, je bil nabito polno instrumentov, pločevink piva in ojačevalcev. Po nekaj minutah so prišli še ostali elementi skupine, in soglasno smo se odločili, da bo intervju raje potekal v hišnih prostorih ... ob pivu, cigaretnem dimu in v sproščenem vzdušju, se je tako začel intervju.

Kako je nastala skupina?

Gantar: »Spoznal sem Zerzija v srednji šoli, ko sem obiskoval drugi razred, on pa tretji. Povod za naše glasbeno sodelovanje je bil openski Prosvetni dom, kjer sem v prostem času igral košarko, medtem ko je on igral kitaro v kleti pod domom. Nato me je skoraj naključno vprašal, če bi rad zaigral z njim, jaz pa sem povabilo takoj sprejel.«

Žerjal: »Po nekaj mesecih je Gantar prihajal k meni na dom, ker sem imel dva ojačevalca, tako da sva se kratkočasila s snemanjem in »miksanjem« glasbe na domačem

PC-ju. (Gantar se smeje in dodaja) »verjetno posnetki še obstajajo, ma delajo š.f.«.

Poznal sem tudi Vodopivca, saj sva obiskovala isto šolo in sva tako začela z vajami v njegovi kleti. Ko se je, nekaj let kasneje predstavil pred mojim pragom z novo baterijo, smo vsi trije začeli 'resneje' vaditi.«

Vodopivec: »Jaz pa sem v skupino pripeljal še basista Raubarja, tako da smo začeli z igranjem prvih Rock 'n Roll pesmi. Preimenovali smo se v The Rocking Vicsars in nastopili na prvem 'koncertu' v Mavhinjah. Na žalost je Ivan preveč 'lajal' (Raubar v trenutku zardi), zato smo pomislili na druge rešitve in se spomnili, da smo na neki zabavi slišali Paulina, ki je, nekoliko pijan, kričal pesmi skupine AC/DC.«

In tako so nastali Grinders?

Paulin: »Najprej povabila nisem sprejel. Po tednu dni pa sem spremenil odločitev (Gantar doda: »Po maminem predlogu«) in se predstavil na vajah. Malo pred prvim koncertom, smo se preimenovali v Grinders, ki pomeni brusilna naprava.«

Kdaj se je odvijal vaš prvi koncert?

Raubar: »Prvič smo v živo nastopili 9. avgusta lani in sicer v pubu Guinness Pound pri Briščikih ob priiliki Guinness Summer Festivala.«

Skupina Grinders med koncertom

Od takrat pa ste okoli sebe zbrali kar nekaj fanov.

Raubar: »Ja, začeli smo z igranjem na številnih šagrah in drugih zamejskih prireditvah, to pa je okrog nas sprožilo določeno mero zanimanja. Vseeno pa bi se rad zahvalil dvema osebam, ki nas vseskozi spremljata in pomagata pri organizaciji koncertov, ti sta Alen 'Šem' Scroccaro in Jan 'Zizko' Foraus. Vsem ostalim pa gre toplo zahvala, ker nam sledijo in imajo toliko potrpežljivosti, da nas še poslušajo.«

Sredi septembra se je v briškem pubu, ki je bil ob tej priložnosti nabito poln, odvijala predstavitev vašega prvega cedeja. Kako je nastala zgoščenka?

Gantar: »Skozi vse leto, od začetka delovanja, smo pripravljali tudi svoje pesmi, zato smo se odločili, da jih končno posnamemo. Obrnili smo se do Petra 'Pitkota' Nadliška in Marca Mattiettija, v studio pa smo stopili sredi aprila. Priprava cedeja je terjala veliko truda in ur snemanja, ki so po enem tednu obrodile dokaj dobre sadove. Zgoščenko sestavlja šest pesmi, med katerimi so štiri avtorske Lady (Come with me tonight), The Devil's right hand, Fast freedom in Man with the knife, dve pa sta cover, zimzelena Born to be wild in divja Whole lotta Rosie.«

BERLIN

Razstava o padcu berlinskega zidu

BERLIN - Pod okriljem Berlinskega filmskega muzeja bo po tridesetih Goethe Institutih po vsem svetu na ogled dokumentarna razstava ob 20-letnici padca berlinskega zidu. Razstava z naslovom Bili smo tako svobodni - posnetki, ki so ujeli trenutek je zdaj na ogled v filmskem muzeju, je poročala nemška tiskovna agencija dpa. Razstava bo iz Evrope potovala še v Azijo in Združene države Amerike, ogledali si jo bodo tudi v Bangkoku, Buenos Airesu, Kalkuti in New Yorku.

Posebnost dokumentarne razstave je v različnih prikazih padca zidu, ki se je v zgodovino vpisal kot miroljubna revolucija. Pomembno vlogo igrajo filmi in fotografije očitvecev, organizatorji razstave pa opozarjajo še na mednarodna poročila, ki so obeležila 9. november, ter na vzhodno- in zahodno-nemške dokumentarne filme.

SAN FRANCISCO Nov Disneyev muzej

SAN FRANCISCO - V San Franciscu so potomci Walta Disneyja ustanovili nov muzej, ki s svojo zbirko ponuja dober vpogled v življenje očeta Mikija Miške. Ureditev muzeja, ki sta ga ustanovila Disneyjeva hčerka Diane Disney Miller in njen sin Walter E.D. Miller, je stala 110 milijonov dolarjev. Muzej je v četrtek uradno odprla Diane Disney Miller. Razstava sledi življenju Walta Disneyja od otroštva, preko njegovih prizadevanj, da bi se uveljavil kot risar, od poznejših uspehov, poročja ameriška tiskovna agencija AP.

Tako je na razstavi mogoče spremljati razvoj lika Mikija Miške in drugih Disneyjevih junakov. Obiskovalci lahko na mnogih točkah v muzeju tudi eksperimentirajo z animacijskimi tehnikami. Preko fotografij so predstavljeni številni člani Disneyeve družine, nekatere družinske dogodke si je mogoče ogledati preko krajših videov.

Cede vsebuje tudi vaš prvi hit, ki ga vsi prepevajo na vaših koncertih. Kako je nastal?

Paulin: »Ja, pesem Lady (Come with me tonight) je nastala naključno, kakor vsi hiti: Nekega dne je na vajah Zerzi začel brenkati po kitari, sledil mu je Gantar s svojo Gantaro in še Vodopivec in Raubar, jaz pa sem na mikrofону pel to, kar mi je šinilo na misel.«

Kateri so vaši bodoči cilji?

Žerjal: »Sedaj ciljamo (Köfano prekrine: »na ameriški tour«) na pripravo novega cedeja, ki naj bi vseboval samo naše pesmi, predvsem pa na razširitev delovanja tudi na slovenski, avstrijski in nemški teritorij. Zato bomo zgoščenko, verjetno s pomočjo poznanstev in prijateljev, razposlali do vseh možnih kontaktov v prej omenjenih državah ter v Francijo.«

Tako se je zaključil intervju z mladimi glasbenimi upi (Paulin je še dodal, da se počuti »Star nwon«), ki so zelo zagrizeni in si od bodočnosti pričakujejo veliko uspehov. Ob koncu pogovora pa so se mi še priporočili, naj se javno zahvalim pevcu, ki jim je podaril kombi, ki so ga v čast Kampfbumbrju Paulinu takoj poimenovali Bumbatron.

Mi pa jim prirčno želimo: tako naprej Grinders!!!

Jari

n

nedeljske teme

PODNEBNE SPREMEMBE

Ukrepati takoj, da ne bo prepozno

DUŠAN KALC

Človek mora kar vztrajno brskati po vse večjih grmadah vesti in mnenj, s katerimi nas dan za dnem zasipajo najrazličnejši mediji, da naleti, bolj slučajno kakor ne, na pojem humanizem. Zdi se, kakor da bi ta beseda skrivala v sebi kdove kakšen subverzivni naboj, kakor da bi postavljanje človeka, njegovih pravic, njegovih potreb in njegovih hrepenenj v ospredje družbenopolitičnega dogajanja (kar je bistvo humanizma), rušilo sedanja ravnovesja in družbeni red. V današnjem zapletenem in razgibanem ter s protislovij posejanem času globalizacije še vedno odločno prevladuje logika profita in čaščenje svobodnega trga kot glavnega malika. Po padcu komunističnih režimov (ki so si sicer s humanističnimi idejami pretežno polnili usta) se je malikovanje trga kot edine zveličavne vrednote še okrepilo. Kapitalizem je s padcem Berlinskega zidu slavil zgodovinsko zmago in se proglasil za najvišji in neprekosljiv sistem. Nenadoma pa je huda finančna in gospodarska kriza razkrila njegove pomanjkljivosti in odpr-

la razpravo, ki pa je žal tako medla in jalo, da iz nje ni videti korenitejših in trajnejših izhodov. Globalna gospodarska oblast ni namenjevala trdnosti v svojih rokah sredstva množičnega obveščanja, preko katerih hromi ali potvarja resnico. V tej manipulaciji ni veliko prostora za humanizem. Profit slej ko prej prevladuje nad človekom in kakršnokoli humanistično idejo.

Kljub temu je upanje, da bodo novi časi, v katerih se človeštvu kažejo novi zahtevni in neodložljivi izzivi, prisilili oblast k treznejšemu razmisleku in pametnejšemu ukrepanju, kjer bo brezobzirno sistemsko požrešnost po profitu in oblasti zamenjala skrb za človeka. Kljub ne ravno spodbudnim zaključkom nedavnega srečanja voditeljev dvajsetice najbogatejših držav na svetu v Pittsburghu je bilo le zaznati medla svetlikanja iz teme popolnega prevladovanja gospodarskih interesov pred življenjskimi potrebami ljudi. Če ne drugega se je iz splošne teme zasvetlikala figura voditelja najmočnejše države na svetu Baracka Obame, ki se je z nekaterimi potezami le zavzel za človeku prijaznejši svet.

Na področju zunanje politike je pokazal skrb za nuklearno razorožitev, na področju gospodarstva za odpravo nekaterih anomalij kapitalističnega sistema, začeni z ohromitvijo špekulantov, ki ogrožajo ves svetovni finančni sistem, v notranji politiki pa se zavzema za temeljito preosnovo sicer težko obnovljivega ameriškega zdravstvenega sistema.

Pittsburgh zato lahko označimo za droben korak naprej na strmi poti zasledovanja boljšega, pravičnejšega in človeku prijaznejšega sveta. Pot pa je še dolga in naporena in na vrata trkajo vedno novi problemi, od naraščajoče revščine in lakote v svetu, do pomanjkanja čiste pitne vode, do katere še vedno nima dostopa 20 odstotkov človeštva, od teroristične dejavnosti, do »pravičnikh« (?) vojn, ki naj bi delom sveta zagotovile demokracijo (?), od zaskrbljujočega naraščanja brezposelnosti, do vedno novih bolezni in pandemij, ki se pojavljajo v svetu, od vse bolj zaznavnih problemov nadzorovanja podnebja, do perečega vprašanja migrantov, ki bežijo iz revščine, vojnih žarišč in drugih nadlog na

mного obetajoče, a včasih silno skope bregove bogatega Zapada.

Večina teh vprašanj se ni premaknila z mrtve točke. Res je, da so vsa vezana na gospodarsko problematiko in da so zato svetovni voditelji posvetili glavno pozornost prav tej temi. In prav ob tem je prišlo do občutnega premika, ki nam dokazuje, da se razmerje sil v današnjem globaliziranem svetu spreminja in da »nena-domestljivi« Zapad, z ZDA v prvi vrsti, počasi izgublja izključno vodilno vlogo pri sprejemanju ključnih odločitev v svetu. Poleg načelnega dogovora voditeljev dvajsetice najbolj razvitih in najhitreje razvijajočih se držav o povečanju kapitalskih rezerv bank in o omejitvi plač bančnim in drugim finančnim šefom, je vrh v Pittsburghu sklenil, da ključnih problemov globalnega gospodarstva odslej ne bo več vodila takoiimenovana skupina G8 (ZDA, Kanada, Japonska, VB, Francija, Nemčija, Rusija in Italija), temveč razširjena skupina G20, v kateri so poleg omenjenih osmih še Kitajska, Indija, Brazilija, Avstralija, Španija, Nizozemska, Južna Afrika, Mehika, Turčija, Argentina, Savdska Arabija in Južna Koreja.

Kaj se bo iz tega izcimilo, je zaenkrat velika neznanka. Predvsem bo pomembno, da skupino G20 ne bo okužila ista bolezen, ki je bila značilna za osmerico najbogatejših, in sicer sebičnost oz. izključna skrb za lastne interese, kot da bi življenje na našem planetu ne bilo odvisno od vseh, tudi od revnih in zaostalih, ki z vse vztrajnejšo silo trkajo na vrata takoiimenovanih razvitih dežel. V tem pogledu bo velikega pomena tudi sodelovanje z organizacijo Združenih narodov, ki je zadnja leta izgubila svoj vpliv in moč, ter z Varnostnim svetom ZN, ki ga hromi nespodobna pravica veta peterice zmagovalk druge svetovne vojne (v zadnjih 25 letih je Rusija postavila veto šestim resolucijam ZN, Kitajska in Francija sedmim, VB desetim, ZDA pa nič manj kot 45 resolucijam, od katerih so nekatere pozivale k spoštovanju mednarodnega prava, kar pove marsikaj o oholosti velikih).

Ameriški novinar in zmagovalec treh Pulitzerjevih nagrad Thomas Friedman je pred Obamovo izvolitvijo zapisal, da se ZDA soočajo s tremi problemi. To so delo, terorizem in globalno segrevanje. Ob tem se je spraševal, kako si bodo naši sinovi lahko utirali pot v svetu brez perspektiv, kako bodo lahko preživel v vsak dan bolj nevarnem in od terorizma ogroženem svetu in kako bodo lahko živeli v vse toplejšem in onesnaženem okolju. Gospodarstvo, varnost in ekologija so torej po njegovem mnenju glavne tri kategorije, v katere bi se moral odločno zagrizti poglavar ZDA in z njim poglavarji ostalih vplivnih držav. Vse tri so med sabo tesno povezane, kajti z umnejšimi gospodarskimi posegi lahko premagujemo ne le brezposelnost, temveč tudi revščino v svetu, ki je eden od največjih razlogov za širjenje terorizma, hkrati pa se lahko učinkoviteje spoprime-mo s podnebnimi spremembami, ki ogrožajo ves planet. Začeni s tistimi, ki so zaradi podnebnih nepravil - širjenje puščav zaradi suše v enem predelu, ali poplav zaradi preobilice padavin v drugem – prisiljeni v odseljevanje in s tem v ustvarjanje novih problemov na področju zaposlenosti in varnosti, kot je na primer naraščanje rasizma in nestrpnosti do tujcev. Skratka, če ne bo ustreznih ukrepov, bodo podnebnne spremembe hudo ogrozile naše naravno okolje, kar bo pogubno vplivalo na gospodarski razvoj in destabiliziralo družbe po svetu. Tavamo torej v začaranem krogu, ki ga bo treba prebiti z jasnimi in pogumnimi ukrepi.

Če smo v Pittsburghu zabeležili droben napredek v boju z gospodarsko krizo, ni bilo zaznati nobenega premika glede globalnega boja proti podnebnim spremembam, razen lepih besed Obame in nekaterih drugih veljakov. Čez tri leta bo namreč zapadla veljavnost Kiotskega protokola, ki ga bo treba prebiti z jasnimi in pogumnimi ukrepi.

spodarski interesi pod geslom čim večjega profita glavni razlog za brezbriznost največjih proizvajalk toplogrednega plina. To sta ZDA in Kitajska. Prav ti dve državi proizvajata skupaj več kot 40 odstotkov škodljivega plina in od njiju bo v prvi vrsti odvisno bodoče segrevanje planeta zaradi emisij TGP. Bo Obami in Hu Jintau uspelo spremeniti dosedanje prakso odlašanja in neukrepanja?

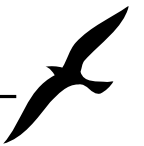
O tem na vrhu G20 niso izgubljali preveč besed, čeprav je pred vrati svetovna konferenca v Kopenhavnu (od 7. do 18. decembra letos), kjer naj bi se države članice OZN dogovorile o novem globalnem režimu v boju proti podnebnim spremembam, ki naj bi presegel Kjotskega. Nihče ne sme več vtikati glave v pesek. Marsikdo meni, da bi imelo omalovaževanje ali namerno zanemarjanje tega problema dramatične posledice. Predsednik Evropske komisije Barroso je celo izjavil, da bi bil pomanjkljiv dogovor v Kopenhavnu »najdaljše poslovilno pismo v človeški zgodovini«.

Podnebnne spremembe so prav gotovo med najresnejšimi problemi človeštva. Ob čisto naravnih pojavih, ki so vedno bili in bodo, je v zadnjem poldrugem stoletju na spremembe podnebja vplival človek s svojim poseganjem v naravo. Z izkoriščanjem in porabo fosilnih goriv ter uničevanjem gozdov, ki prečiščujejo ogljikov dvokis, je bistveno prispeval k naraščanju toplogrednih plinov v ozračju, kar prinaša celo vrsto hudih posledic, ki znajo imeti z nadaljevanjem nebrzdanega plinskega onesnaževanja zraka nesluteno pogubne posledice. Že sedaj, pravijo strokovnjaki, je čutiti neprijetne posledice poseganja človekove težke roke v naravo. Polarne ledene odeje se počasi a vztrajno talijo, ledeniki se umikajo, viša se gladina morja, priča smo pogostejšim in občutnejšim vročinskim valom, nevihtam, poplavam in sušam, ki prinašajo tudi veliko gospodarsko škodo. Z višanjem temperatur je možno tudi povečanje števila okužb z nalezljivimi boleznimi, da ne govorimo o še večjih omejitvah čiste pitne vode ter o posledicah za kmetijstvo, kar lahko vpliva na znižanje proizvodnje hrane in torej na še večjo revščino revnejših.

Ne nazadnje se spričo podnebnih sprememb povečuje preseljevanje ljudi. Gre za pojav, o katerem se še vse premalo govori in piše. Pogostejše obravnavamo emigrante kot žrtve revščine, vojn, ali političnega preganjanja in ne pomislimo, da vse več ljudi beži v boljše kraje, ker njegove kraje dušijo močvirja ali razjeda puščava, ki se neizprosno širita kot posledici podnebnih sprememb. Mednarodna organizacija za migrante računa, da bo do leta 2050 zapustilo svoje kraje dvesto milijonov takoiimenovanih ekoloških emigrantov. To velja zlasti za prebivalstva sušnih predelov Afrike, rečnih predelov Azije, obale in notranjosti Mehike in Karibov ter otočij Tihega oceana. Nekateri se bodo naselili bliže, pri svojih sosedih, kar bo lahko privedlo do resnih trenj v boju za hrano in pitno vodo. Drugi bodo iskali srečo dlje, v takoiimenovanem razvitem svetu, kjer bo prav tako nevarnost trenj in se bo dvigala stopnja nestrpnosti in sovraštva, kar se sicer že dogaja. Dovolj je, da pogledamo okrog sebe. Rasne, jezikovne, verske in druge razlike ustvarjajo strah in napetost in odklanjanje drugečnega.

Tudi vprašanje ekoloških oziroma podnebnih beguncev bo tema decembrske konference v danski prestolnici. Etiopski ministrski predsednik Meles Zenawi, ki letos predstavlja afriške države na raznih svetovnih zasedanjih, je že najavil, da bo v Kopenhavnu zahteval odškodnino in za okoljske ali ekološke migrante.

Tudi to poglavje zgodbe o globalnih podnebnih spremembah terjaja poglobljen razmislek in ustrezne ukrepe, pri čemer bodo morali močogojniki sveta, pa naj jih bo osem, ali dvajset, ali več, odločiti ožje gospodarske, družbene in druge interese ter res razmišljati in ukrepati drugače. Navsezadnje smo vsi v isti barki, pa naj gre za prvega med prvimi, ali zadnjega med zadnjimi.

Medved je zaščitni znak Madrida, kjer je na Plaza Mayor nastal tudi skupinski posnetek druge skupine izletnikov (desno), medtem ko je tretja skupina na posnetku spodaj; nad Toledom se dviga mogočni Alcazar, Cervantesov Don Kihot z oprodo Sancho Pansom pa predstavlja enega od simbolov, ki jih je mogoče srečati marsikje

IZLETI PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Madrid in Andaluzija zadetek v polno v vseh ozirih

RADO GRUDEN

V tretje gre rado. Primorski dnevnik in potovalna agencija Aurora sta že organizirala izlete v Španijo. Prvi je bil zdaj že daljnega leta 1973 in izletniki potovanja niso mogli dovolj prehaliti. Dobrih dvajset let kasneje (leta 1995) je bila Španija spet na vrsti in tudi tokrat je bilo navdušenje veliko. Na tretjo »Španijo« pa je bilo treba počakati že manj: štirinajst let.

V letošnji napovedi za Španijo, smo v začetku letošnjega leta zapisali: »Iz anket, ki ste jih izpolnili na zadnjih dveh srečanjih izletnikov, smo razbrali vaše želje: večina ste si zaželeli Španijo. Pa naj bo Španija! Klasična tura po Španiji, to pomeni Madrid in Andaluzija. Obiskali bomo velika in slavna mesta, zgodovinske palače in trdnjave, mošeje spremenjene v mogočne katedrale, videli bomo nepregledne oljčne nasade in vinograde, mlini na veter nas bodo spomnili na Cervantesovega Don Kihota, vozili se bomo mimo pravljinih »pueblo blanco«, belo pobarvanih vasi, za katere se zdi, kot da visijo na pobočju hriba.«

Zdaj, ko so letošnje turo opravile že vse tri skupine in je od izleta minilo že nekaj časa, lahko s mirnim srcem ponovimo tisto, kar so trdili izletniki pred 36 in štirinajstimi leti. Španija je zakon in Madrid z Andaluzijo še posebej. Madrid je prestolnica Španije in ima že zato svoj čar, Andaluzija pa je dežela, ki v mnogih pogledih predstavlja raznolikost Španije. Gleda na Sredozemlje in Atlantik hkrati. Je prijetne umirjene klime ponekod, drugod mrzla pozimi in vroča poleti. Umirjeno gričevje je

rodovito, višje ležeči predeli pa suhi, kamniti in od sonca porumeneli.

Lučaj stran, na drugi strani Gibraltarskega preliva, stoji Afrika, od koder so prišle mnoge podobe današnje Andaluzije: kitara, ples, hrana, obrti, arhitektura. Tudi s tem na najlepši način predstavlja Španijo. Arhitektura, kultura vode, mnoge španske besede (kar 3000 španskih besed naj bi imelo arabski izvor), geni in še kaj je prišlo z Arabci.

Na stičišču dveh kontinentov se je skozi vso preteklost zbrala najbolj pisana družina, kar si je lahko predstavljamo, to so današnji Andaluzijci. Mednje štejemo tudi polovico vseh španskih ciganov (Gitanos), ki so sem prišli v času, ko je se je od tod na atlantsko avanturo proti Ameriki podal Kristof Kolumb. Iz Sredozemlja in Atlantika, iz vinogradov, pašnikov, sadovnjakov, polj in oljčnih nasadov prihajajo raznovrstna živila, ki lahko zadovoljijo vse okuse.

Španski jug je povezava med krščanskim in islamskim svetom in prav čez Al-Andalus se je srednjeveška Evropa seznanila z grško filozofijo. Številni muzeji so bili sprva mošeje, danes pa cerkve. Arabske utrdbe in mesta stojijo še danes in vabijo na obisk.

Čeprav letos čas ni bil najbolj primeren za potovanja - kriza je začela kazati zobe, pa tudi izletov Primorskega dnevnika je bilo razpisanih kar šest, - se je pokazalo, da je Potovalna agencija Aurora s Španijo zadel glavni dobiček na tomboli: zanimanje je bilo namreč tolikšno, da so namesto ene skupine napolnili kar tri in edini problem, ki se je pojavil, je bil v tem, ali bo mogoče vse tri skupine tudi popeljati v Andaluzijo.

No, kmalu se je videlo, da tudi to ni problem, saj je direktorici Aurore Divni Čuk uspelo zagotoviti tri zaporedne tedenske termine v maju, ko je tudi vreme običajno kar stabilno, temperature pa še niso tako visoke kot poleti.

Madrid

Prva skupina je svoje potovanje začela 10. maja. 42 izletnikov pod vodstvom Divne Čuk je v Madridu, ki je bil prva postaja osem dnevnega potovanja, pričakal dež in nič kaj prijazno vreme. Toda to nas ni skrbelo. Bili smo kot cigani, ki se smeji takrat, ko dežuje, saj vedo, da bo slej ali prej posijalo sonce. No, nam na sonce ni bilo treba dolgo čakati. Posijalo je že pozno popoldne in nas praktično ni več zapustilo do konca potovanja.

Popoldne smo v glavnem izkoristili za ogled Prada, enega najpomembnejših evropskih umetnostnih muzejev, v katerem so zbrana dela največjih svetovnih umetnikov, zvečer pa smo okusili del živahnosti, po kateri slovi španska prestolnica.

Nekateri, gre predvsem za ljubitelje nogometa, so seveda izkoristili priložnost in si ogledali sloviti nogometni stadion Bernabeu, kjer domuje slavni Real.

Naslednji dan je bil na vrsti še ogled kraljeve palače, ki ima kar 2800 sob. Na ogled jih je bilo sicer le 22, kljub temu pa smo izvedeli marsikaj zanimivega iz življenja španskih kraljev in kraljic, v ključno z izvenzakonskimi ljubzenskimi dogodivščinami, za katere tudi španski dvor ni bil imun.

Čar Madrida se ne skriva toliko v nje-

govi urbanistični urejenosti kolikor v neverjetni vitalnosti, ki označuje to metropolo vse od njenega nastanka v 17. stoletju. Mesto leži v zelo suhi in pusti pokrajini prav v osrčju države, na višini 655 metrov, od koder gospodari nad prostornim španskim ozemljem. Njegovi začetki segajo daleč v preteklost, celo v prazgodovino. Vendar mesto ni igralo v zgodovini posebne vloge, čeprav so se pozneje naselili v njem Kelti in Rimljani, dokler ga niso v 10. stoletju zavzeli muslimani, Mavri. Takrat je okusilo svoj trenutek slave: Mavri so na gorskem grebenu nad reko Manzanares zgradili trdnjavo (Alcazar). Na tem območju se od leta 1743 dviga mogočna kraljeva palača, ki so jo postavili po požaru, ki je uničil Alcazar (1735). Po krščanski osvojitvi (1083) pa je mesto zdrknilo v dolg spanec, iz katerega se je prebudilo šele leta 1561, ko ga je Filip II. izbral za novi sedež kraljevega dvora.

Madrid se je pod nasledniki Filipa II. začel naglo razvijati. V začetku 17. stoletja je imel že več prebivalcev kot druga evropska mesta, in takšnega kulturnega življenja ni bilo nikjer v Evropi. Leta 1695 je v Madridu izšel roman Don Kihot in Sancho Pansa Miguela de Cervantesa (1547-1616), ki je Španiji prinesel svetovni sloves in zelo pomembno mesto v evropski književnosti. Nekaj let pozneje se je iz Seville preselil v Madrid slikar Diego Velazquez (1599-1660). To odločitev je potem posnemalo veliko slikarjev iz južne Španije. V tistem času se je zunanja podoba Madrida močno spremenila: zgradili so razkošne trge in mogočne stavbe, ki so se nekatere ohranile do današnjih dni. Iz te dobe je ena največjih turističnih mestnih zanimivosti, Plaza Mayor, veličasten trg, ki je bil prizorišče mnogih dogodkov, od sežiganja krivovercev na grmadi do bikoborb. Ob bližnjem trgu, Plaza Puerta del Sol, ki je nekoč bil jugovzhodni vhod v mesto, se je razvilo trgovinsko središče Madrida. Če danes Plaza Mayor zbujajo radovednost turističnih množic, je Puerta del Sol ostala tisto hrupno in živahno shajališče, ki ga je popotnik iz 17. stoletja primerjal s pristaniščem, v katerem nenehno vrvi.

Ker se je Madrid prehitro širil, se je moral soočiti z dramatičnim nasprotjem bogastva in revščine; daleč naokrog je postal znan po kriminalu in umazaniji. Tako je bilo, dokler ni prišel na oblast razsvetljeni kralj Karel III. (1759-88), ki je izboljšal in obnovil mestno infrastrukturo (med drugim je napejal tudi kanalizacijo). Njegova je bila tudi odločitev, da spremeni kraljevo posestvo v mestni park, Retire, ki je še danes eden najlepših v Evropi. Poleg tega je začel zidati enega najbolj znamenitih umetnostnih muzejev na svetu, Prado, v katerem so shranjene mojstrovine iz vseh dob, Goye in Velazquezove, Raffaellove in Tizianove, Boscheve in Rubensove.

V začetku 20. stoletja so zaradi zgraditve Gran Vie porušili večji del starega madridskega središča. V tem obdobju je bilo kulturno življenje mesta posebno živahno in ga je preveval prenoviteljski duh. Veliko takšnih pisateljev in umetnikov, na primer slavni pesnik Federico Garcia Lorca, slikar Salvador Dali in režiser Luis Bunuel, je de-

javno sodelovalo pri ustvarjanju avantgardne inštitucije Residencia de Estudiantes. Žal se je ta razumniški prepoved končal z državljansko vojno, ki je divjala v letih 1936-1939.

Po smrti diktatorja generala Franca 1975 je Madrid znova zadihl s polnimi pljuči in spet zavzel pomembno mesto v sodobni družbi. Razvil se je tudi v pomembno središče mode, ki slovi po vsej Španiji zaradi svoje modice ali nagnjenosti k diktiranju novih slogov in nove mode. Toda Madrid je znova predvsem mesto, kjer, kot je rekel Hemingway, nihče ne gre spat prej, dokler nima za sabo intenzivno preživete noči.

Mi žal nismo imeli toliko časa, pa tudi leta izletnikov niso bila najbolj primerna za nočne dogodivščine, da bi v celoti spoznali čare madridske noči, pa čeprav smo v španski prestolnici preživeli celo dve. V torek nas je namreč že čakala razmeroma dolga pot preko Toleda proti Granadi.

Toledo

Toledo je glavno mesto istoimenske pokrajine v avtonomni deželi Kastilja-La Manča. Mesto so leta 1986 uvrstili na Unicefov seznam svetovne kulturne dediščine zaradi njegove izredno bogate zgodovine in kulturnega bogastva. Toledo je bil po združitvi tudi prva prestolnica Španije, predvsem pa je bilo to mesto, kjer so druga ob drugi

La Mančo - domovino Miguela de Cervantesa in njegovega Don Kihota - in se preko Siere Moreno končno podali v Andaluzijo proti Granadi, mestu sonca in snega pod Siero Nevado. Zemljepisni položaj Grana-de je izreden, saj ima v neposredni bližini smučišča, ki se razprostirajo na nadmorski višini nad tri tisoč metrov in omogočajo smuko praktično vse leto, le »streljaj« proti jugu - približno 80 kilometrov - pa je Sredozemsko morje, kar mestu omogoča izredno klimo.

Pot od Toleda do Granade je bila »enolična«. Pa ne zato, ker nam bi bilo po poti dolgčas, saj je naša vodička ves čas s pripovedovanjem najrazličnejših zgodb o Španiji, njeni zgodovini, sodobnem življenju pa še o marsičem drugem, poskrbela, da nam dolgčas res ni bilo. Enolična je bila namreč pokrajina. Marsikdo od nas namreč še ni videl toliko oljčnih nasadov, ki so se ponekod izmenjavali z vinogradi. Kamor je seglo oko so bili nasadi oljk. Le tu in tam se je v to pokrajinsko »enoličnost« vsilila stilizirana Cervantesov in Don Kihotova podoba, še bolj pogosto pa velikanske podobe bikov, ki so pričali, da se vozimo po deželi, kjer imajo biki zaradi bi-koborbor rezerviran izreden položaj.

Granada

Granada se ponaša z bogato kulturno dediščino.

Že ko prideš v mesto, v njem vlada neki poseben duh, ki v sebi meša arabsko in evropsko kulturo, kar mestu daje poseben čar. Nad mestom bedi budno oko ene izmed največjih znamenitosti Andaluzije: palača Alhambra, kar pomeni rdeča.

Samo ime Granada je zelo staro in skrivnostno, lahko bi pomenilo veliki grad, po rimski utrdbi, ki je nekoč stala na griču Albaicin. Ko so mesto zavzeli Arabci, je bilo prebivalstvo v mestu pretežno židovsko.

Granado so najprej poselila domorodna plemena že v prazgodovini, takrat je bila poznana pod imenom Ilbyr. Ko so jug Španije kolonizirali Rimljani, so zgradili svoje mesto in ga poimenovali Illibris. Šele Arabci, ki so zavzeli Pirenejski polotok, so dali mestu današnje ime - Granada.

To je bilo tudi zadnje muslimansko mesto, ki so ga Španci zavzeli po rekonkvisti leta 1492, ko se je mesto vrnilo pod oblast španskega kralja Ferdinanda Aragonskega in kraljice Izabele Kastiljske Katoliške, ki sta finančno podprla pot odkritelja Kristofa Kolumba. Ferdinand in Izabela sta tudi pokopana v Granadi, njuni trupli počivata v kraljevski kapeli.

Palačo Alhambro sestavlja niz palač in vrtov, ki so bili zgrajeni pod dinastijo Nasrid, ki je tu vladala med letoma 1238 in 1492. Velikasten dosežek arhitekture, ki razkriva vse bogastvo Arabcev, stoji pod vzhodnim najvišje španske gorske verige Siero Nevade. Stene, stropi in tla Alhambre so bogato okrašeni s kamnom in lesenimi rezbarijami. Muslimanska umetnost ni znana po upodabljanju človeka, ampak so zanj zna-

čilni predvsem ponavljajoči se simetrični geometrični vzorci. In teh je po vsem kompleksu toliko, da človeku jemlje dah.

Po ponovnem zavzetju te mavrske trdnjave so kristjani sredi kompleksa zgradili svoje zgradbe. Tako sredi Alhambre stoji masivna palača Karla V., ki je veličasten primerek španske renesančne arhitekture. Grič, ki stoji nasproti Alhambre, je stari mavrski kazbah ali medina, ki ima ime Albaicin. Gre za fascinanten labirint ozkih ulic in belih hiš z notranjimi vrtni, imenovanimi carmenes.

Alhambra je bila palača, citadela, utrdba in dom sultanov dinastije Nasrid, visokih vladnih uradnikov in elitnih vojakov te dinastije. Gre za zadnji islamski sultanat na Pirenejskem polotoku. Mesto utrdbe je bilo idealno za nadzor nad dogajanjem blizu in daleč. Del Alhambre je tudi poletna palača Generalife, katere največje lepote so vodnjaki in vrtni.

Alcazaba, poznana tudi pod imenom rdeča utrdba zaradi barve kamna njenih sten, je najstarejši del Alhambre. Alcazaba je bila vojaška utrdba, ki je služila kot vojaško središče dinastije Nasrid. Zgrajena je bila na najvišjem delu griča, prvotno pa jo je sestavljalo tudi 24 stolpov, od katerih se jih je ohranilo le nekaj.

Po tem, ko je bila Alhambra že skoraj pozabljena v ruševinah, ko je bil v njej celo zapor, ji je ponovno slavo zagotovil ameriški pisatelj Washington Irving s svojim romanom Zgodbe iz Alhambre.

V zvezi z Alhambro velja povedati tudi zgodbo, ki nam jo je povedal vodič Miguel, vendar ni vedel ali je resnična ali ne. V parku Generalife je edini ostanek iz arabskega obdobja posušeno deblo velike ciprese, pod katero naj bi se skrivaj ljubila sultanova žena in eden od njegovih viteзов. Za prevaro naj bi zvedel tudi sultan, vendar pa ni vedel, s katerim od viteзов naj bi ga žena varala. Zato je pripravil velikansko gostijo, na kateri je sodelovalo tudi 36 viteзов, kolikor jih je sultan pač imel.

Ko je bila zabava na višku, so sultanovi stražarji na njegov znak zaprli vsa vrata in obglavili vseh 36 viteзов. Na ta način je bil sultan prepričan, da je z glavo plačal tudi ljubimec njegove žene. Toda sultanovo ljubosumje s tem še ni bilo poplačano. Še bolj kruto smrt naj bi pripravil svoji nezvesti ženi. Z glavo naprej so jo namreč potopili v raztopljen svinec.

Nadaljevanje prihodnjč

Gandhijev dom so često obiskovali pripadniki vseh teh veroizpovedi in se z očetom Karamčandom med drugim spuščali v pogovore o veri. Te okoliščine so v malem Mohandasu zapustile neprecenljivo vrlino: strpnost do vseh verstev.

OB 140-LETNICI ROJSTVA IN DNEVU NENASILJA

Otroška in študijska leta Mohandasa Karamchanda Gandhija

KATJA KJUDER

Mohania, 2. oktober 1869

Velik del Indije je bil že dobro desetletje pod neposrednim nadzorom britanske krone, ko se je v hindujski družini 2. oktobra 1869 v mestecu Porbandar v indijski pokrajini Gudžarat rodil Mohandas Karamchand Gandhi, za domače Mohan-ia. Odraščal je v fevdalni državi Kathiawar, kjer so domači veljaki imeli določeno samoupravo v okviru britanskega imperija. Družina je pripadala eni izmed stotih podkast imenovani Mod Bana, ki so sestavljale tretjo varno, to je kasto trgovcev, imenovano Vaišja. Mohan-ia je bil zadnji izmed štirih otrok, ki jih je imel oče Karamčand s svojo četrto ženo Putlibai. Njegov ded, oče in stric so bili vsi po vrsti visoki uravniki – diwani – krajevnih princev – maharadžev.

V Gudžaratu so živeli, tako kot še danes, poleg večinskih hindujcev, tudi številni muslimani, parsi – pripadniki zoroastrske vere, in džainisti, za katere je nenasilje do vseh živih bitij bistvo njihovega nauka (zavračali so žrtvovanja živali, ki so v hinduizmu običajna, kot tudi sam sistem kast, pravo hrbenico hindujske družbe). Najboljši Mohandasov sošolec je bil musliman, njegov najdražji profesor na višji šoli pa zoroasterc.

Gandhijev dom so često obiskovali pripadniki vseh teh veroizpovedi in se z očetom Karamčandom med drugim spuščali v pogovore o veri. Te okoliščine so v malem Mohandasu zapustile neprecenljivo vrlino: strpnost do vseh verstev, vendar z izjemo krščanstva, do ka-

terega je spočetka čutil pravi odpor: v tistih časih so namreč v bližini šole, katero je obiskoval Mohandas, krščanski misijonarji pričakali indijske otroke in blatili njihove bogove.

Zaročenec 1877

Ko je bil Mohandas star sedem let, se je družina preselila v mesto Radžkot, kjer je oče služboval kot diwan na dvoru. Tu je Mohandas začel obiskovati osnovno šolo, kjer se je izkazal za vestnega učenca. Kmalu nato so ga po stari indijski navadi zaročili z vrstnico Kasturbai, hčerko nekega trgovca iz Porbandarja.

Mohandas je bil po naravi trmast, vendar nikoli nasilen, nikoli ni pretepal drugih otrok, tudi ko so ti njega. Bil je sramežljiv, često v zadregi zaradi svoje šibke postave in najraje se je izogibal družbi svojih vrstnikov. Po naravi je bil plašen deček, ki se je takole spominjal svojih strahov: "Bil sem obseden s strahom pred tatovi, duhovi in kačami, ponoči si nisem upal iz hiše, tema me je plašila, skoraj nemogoče mi je bilo spati v temi." Že kot otroku mu je bila hoja najdražja telesna vadba in vrtnarjenje najljubši konjiček.

Ženin, 1883

Pri trinajstih so ga s Kasturbai poročili, kar je Mohandas sprejel brez ugovora, saj so bila očetova določila iznad vsake kritike. V svojem življenjepis piše: »Bil sem daleč od tega, da bi si predstavljaj, da bom nekega dne ostro grajal

svojega očeta, ker me je še kot otroka poročil, vse se mi je zdelo pravilno in dobro narejeno ter prijetno«.

Prvih pet let je Mohandas le malo preživel z ženo, saj se je ta vsakih šest mesecev vračala v Porbandar k svojim staršem. Odnosi s Kasturbai so bili spočetka problematični, kajti Mohandas je od mlade žene zahteval popolno ubogljivost, tako kot to naroča hindujska etika.

Medtem je Mohandas obiskoval in zaključil srednjo šolo, kjer se je izkazal za natančnega vendar ne ravno bleščečega dijaka. Angleški jezik se je namreč začel učiti v prvem letniku in že v drugem so bili vsi predmeti vključno v jeziku kolonistov, kar mu je predstavljalo veliko težavo. V tem času mu je umrl oče, ki ga je Mohandas zelo ljubil.

Oče, 1887

Pri osemnajstih letih je bil poslan na višješolski študij v gudžaratsko mesto Bhavnagar. Vendar zaradi slabega znanja angleščine, je moral študij že v prvem letniku zapustiti in se vrniti domov. Medtem je Kasturbai povila sinčka Harilala.

Nek brahmin, vpliven družinski prijatelj iz najvišje hindujske kaste, je Mohandasovi materi predlagal, naj se ga pošlje na študij prava v London, kar bi mu v treh letih omogočilo, da bi si pridobil diplomu potrebno za visokega uravnika, to je diwana, kot sta bila svoj čas njegovi oče in ded. Med člani kaste Modh Bana je ta predlog razburil duhove, saj še nihče pred tem ni odšel študirat na tuje,

kar bi prav gotovo ogrozilo kastne predpise in prepovedi, kot sta bila prepoved hranjenja z mesom in uživanja alkohola. Mohandas je mater pomiril z obljubo, da se ne bo dotikal prepovedane hrane, pi-jače in žensk. Svečana obljuba je mater pomirila, ne pa starešin, ki so Mohandas izključili iz podkaste in določili vsakomur, ki bi mu pomagal ali celo prišel pozdravit ob odhodu, kazni v denarju.

Mati si je od sorodnikov sposodila denar potreben za življenje v Londonu in Mohandas se je 4. septembra 1888 vkrcal v Bombay na parnik, ki ga je po skoraj dveh mesecih pripeljal v Anglijo.

Študent v Londonu, 1888

Spočetka se je Mohandas trudil, da bi postal pravi gentleman: oblačil se je po londonski modi, obiskoval je lekcije violine, dikcije in celo plesa, kmalu pa je vse opustil in se posvetil študiju prava.

Kot vegetarijanec je imel v Londonu ne malo težav s hranjenjem, končno pa je nekega dne odkril vegetarijansko restavracijo, kjer se je zbirala tudi elita liberalne britanske inteligence. Tu se je razpravljalo o alternativnih tematikah tistega časa: o socializmu, komunizmu, anarhizmu, ateizmu in o novih vrstah teizma, o Darwinovi teoriji, svobodni ljubezni in emancipaciji žensk. V zadnjih desetletjih 19. stoletja ni bilo vegetarijanstvo v Londonu samo način prehranjevanja ampak tudi vrsta protesta proti togim pravilom viktorijanskega časa. Vodilne osebnosti vegetarijanskega gibanja so bile povezane s socialističnimi fabijci in anarhisti, teozofi pa so se zbirali okoli gospe Blavatsky in Annie Besant, ženske, ki je kasneje imela pomembno vlogo tudi v indijskem gibanju za neodvisnost, ter bili povezani s Tolstojem v Rusiji.

Teozofsko društvo je bilo ustanovljeno v New Yorku leta 1875. Razvijalo je misel, ki je bila pod močnim vplivom hinduizma, s katerim deli tudi vero v reinkarnacijo duš. Teozofi so na Mohandas močno vplivali, saj so predstavljali pravi most med Vzhodom in Zahodom. Ob njihovi spodbudi je mladi Gandhi, prvič prebral sveto knjigo hinduizma, Bhagavadgito – Gospodovo pesem, ki je bila napisana med 5. in 2. stoletjem pred n.št. in je zasnovana v obliki razgovora na bojišču med princem, vojakom Ardžuno, in božanstvom Krišno, ki je preoblečen v voznika bojnega voza. Mohandas se je seznanil tudi s pesnitvijo sira Edwina Arnolda o Budi in kasneje še z Novo Zavezo, v kateri mu je do srca prišel Kristusov Govor na gori.

Mohandas je kot član in celo tajnik vegetarijanskega društva napisal tudi nekaj člankov za revijo »The Vegetarian«, na temo indijske prehrane. Tudi svoj prvi javni poseg je bil v okviru vegetarijanskega društva na temo proti mučenju živali.

Desetega junija 1891 je bil Mohandas imenovan za odvetnika britanske krone, 12. se je vpisal v odvetniški register, ki mu je omogočal, da je odvetniški posel opravljal na vsem ozemlju britanskega imperija, in že naslednjega dne se je vkrcal na parnik, ki je plul proti Indiji.

Odvetnik, 1891

V domovino se je vračal v evropskih oblačilih, pol upanja, čakali pa so ga težki časi. Ob prihodu v Bombay je zvedel, da mu je pred meseci umrla mati. Domači ga niso želeli o tem obvestiti poprej, da bi ga ne v daljnem svetu razžalostili. Težave s kasto, ki v Londonu niso imele nobene teže, so v Indiji pomenile veliko oviro pri napredovanju v službi. V Radžkotu ni dovolj zaslužil, da bi odplačal dolge bratom, ki so mu pomagali za časa študija. Zato se je preselil v Bombay, da bi si na tamkajšnjem sodišču pridobil potrebne izkušnje in predvsem poznavanje indijskega prava, ki ga v Londonu niso učili. Dobil je zaposlitev kot odvetnik, ki mu je dobro šlo od rok pisanje, ko pa je bilo potrebno vstati in pred sodiščem govoriti, je prišla na dan vsa njegova sramežljivost, tako da dela na sodišču ni mogel več opravljati. Hotel se je zaposliti kot učitelj angleščine, zaradi neustrezne diplome pa ga niso sprejeli. Tako se je vrnil v Radžkot k družini, kjer je z bratovo pomočjo dobil skromno pravniško delo kot pisec zahtev in zapisov na krajevem sodišču.

Pravni svetovalec, 1893

Nekega dne je prišlo do ključnega dogodka, ki je štiriindvajsetletnemu Mohandasu spremenilo življenje. Na brato-

vo prošnjo je sicer nejevolno šel na pogovor z nekim angleškim funkcionarjem, ki ga je bil spoznal v Londonu, da bi brata branil pred neko obtožbo. Anglež ga ni hotel poslušati in ga na nesramen način dal odstraniti iz urada. Tedaj mu je Gandhi zagrozil, da bo proti njemu sprožil sodni postopek. Prvič se je tako Mohandas srečal s težko stvarnostjo kolonializma. Po tem dogodku mu je bilo težko nadaljevati svoje delo, saj je bil angleški funkcionar tudi predsednik krajevnega sodišča. Prav zaradi tega je Mohandas z veseljem sprejel ponudbo muslimanskega trgovskega podjetja »Dada Abdula & Co.« iz Porbandarja, ki mu je ponujalo enoletno bivanje v Južni Afriki, kjer naj bi spremljal neko zelo zapleteno pravno zadevo, v katero je bila vpletena že več časa porbandarska tvrdka.

Tako se je aprila 1893 poln upanja vkrcal na parnik, ki je bil namenjen v Durban v Južno Afriko, ki je bil prav tako kot Indija del britanskega imperija. Še enkrat je doma ostala Kasturbai, tokrat z dvema otrokoma, najmlajši Manilal je bil star šest mesecev. Ni jih več videl vse do julija 1896, ko se je vrnil v domovino.

Odgovori na slabo z dobrim

Gandhi je dozorel kot človek in politični vodja v letih svojega bivanja v Južni Afriki, vendar je seme, ki je kasneje obroditelj tako pomembne sadove, bilo položeno že v otroka, ki je doraščal v edinstvenih okoliščinah, v katerih so se prepletale misli in nazori različnih veroizpovedi. Doraščal je v družini, ki je svoje duri odprla tako hindujcu kot muslimanu, tako džainistu kot zoroastrcu in od vsakogar je mali Mohan-ia nezavedajoč črpal dragocene nauke in osvojil neprecenljivo vrlino: strpnost, ki ga je spremljala skozi celo življenje.

Ni bil vedno vzoren deček, prekrškov ni manjkalo: bilo je obdobje, ko je domačim služabnikom kradel drobšč za nakup cigaret, ki jih je nato s prijateljem na skrivaj kadil in tudi, ko je na skrivaj s prijateljem jedel kozje meso. Vse te izkušnje so bile kratkotrajne, vendar so ga hudo bremenile, kajti v njegovi duši je že kot otroku prevladovalo spoštovanje do resnice in absolutne poštenosti.

Ostaja še ena nečastna plat iz življenja mladega Mohandasa, to je odnos do lastne žene, o katerem sam Gandhi v svojem življenjepis razlaga: »Nenasilja me je naučila moja žena, ko sem jo skušal podvreči svoji volji. Na eni strani njen trmast odpor, na drugi pa njena mirna podreitev trpljenju, ki ga je prenašala zaradi moje neumnosti, sta me končno pripeljala do tega, da sem se začel svojega obnašanja sramovati in nisem več verjel, da imam naravno pravico, da jo obvladujem. Tako je postala moja učiteljica nenasilja«.

Ko je kot devetnajstletnik Mohandas odpotoval v Anglijo, je sledil hinduizmu in vegetarijanstvu bolj zaradi družinske tradicije kot pa zaradi lastnega prepričanja. V Londonu je nato prišel v stik z angleškimi vegetarijanci in teozofi, ki so takrat veljali za prave heretike zahodne kulture tistega časa, in prav ta svet je pripomogel, da je Gandhiju povrnil njegovo pravo identiteto, da je ponovno odkril svojo izvirno kulturo in da se je v domovino vrnil kot prepričan vegetarijanec.

Branje knjig o hinduizmu, budizmu in krščanstvu, katerih skupni nauk je bila zmaga nad zlom s pomočjo dobrega, so samo še potrdila besede gudžaratskega pisca Shamala Bhatta, o katerih Gandhi v svojem življenjepis tako piše: "Nek pojem se je globoko ukoreninil v meni – prepričanje, da je morala osnova vseh stvari in da je ta narejena iz resnice, torej resnica je postala moj edini smoter. Neka poučna gudžaratska kitica mi je vstopila v um in v srce, in nje nauk – odgovori na slabo z dobrim – je postal moje navdihovalno vodilo. To so te čudovite vrstice:

»Za skodelico vode ponudi obilnen obed. Prijazni dobrodošlici se prisrčno prikloni. Za preprosti novičer vrni zlato. Če hoče ostati živ, ne zaščiti se. Spoštuj besede in dejanja modrega. Še najmanjšo uslugo desetkrat povrni. Toda pravi plemeniti vedo, da so vsi ljudje enaki, in z radostjo vračajo dobro za slabo, ki jim je bilo storjeno.«

V zadnjih dveh vrsticah, ki jih je bil Mohandas tolikokrat slišal kot otrok v domačem Gudžaratu se zrcali najpomembnejši nauk, ki ga je spremljal skozi celo življenje in kateremu je ostal zvest vse do zadnjega diha.

Pod naslovom: skupina avstroogrskih vojakov; v sredini pisatelj Robert Musil. Desno platnica nove knjige; spodaj levo pahljača s portreti cesarja Franca Jožefa ter političnih in vojaških avstro-ogrskih voditeljev; spodaj desno pretovarjanje tovora z vlaka na tovarnjake na železniški postaji Cavalese. Vse ilustracije so iz knjige Lorenza Baratterja *La grande guerra delle minoranze*

KNJIGA O PRVI SVETOVNI VOJNI NA TRIDENTINSKEM

Tri manjšine sredi vojne vihare

BOJAN BREZIGAR

Med enim svojih obiskov na planoti Asiago, kjer so med prvo svetovno bojno potekali srditi boji, mi je starejši domačin Roane pripovedoval zgodbo o tem, kako so se podnevi vojskovali, ponoči pas so si preko fronte podajali hrano, zdravila in druge potrebščine, v eno ali v drugo smer. Tam so bili namreč vojaki domačini: ene je mobilizirala Italija, druge pa Avstro-Ogrska, vsi pa so govorili isti jezik, cimbrijsčino, staro germansko govorico, ki je niso razumeli ne Italijani in niti Avstrijci.

Na to anekdoto sem se spomnil, ko sem pred kratkim prejel v roke zanimivo knjigo Lorenza Baratterja, zgodovinarja iz Rovereta, ki se že dolgo ukvarja tudi s preučevanjem manjšin v tridentinski pokrajini. Tam živijo tri manjšine: dve, Moheni in Cimbri sta germanofonski, tretja, Ladinci, pa je ro-

manska. Vse tri manjšine so prvo svetovno vojno okusile na lastni koži, saj je fronta potekala prav po gorah na Tridentinskem, kjer te manjšine živijo. Trident je bil za Avstrijce in za Italijane simbolno mesto, zato sta obe vojski zastavili vse sile, da bi ga osvojili. Za osvojitve Tridenta pa je bilo treba dominirati vrhove, ki ga obdajajo. Ne da bi želeli primerjati različne dele fronte, ampak verjetno je bila na Tridentinskem vojna še trša kot na soški fronti.

Že naslov knjige (*La grande guerra delle minoranze* – Ladinci, Moheni e Cimbri) priča, da ne gre za eno številnih knjig o dogajanjih med prvo svetovno vojno, ampak da se je avtor tokrat poglobil v zelo specifično temo, to je v trpljenje, ki so ga prestajale manjšine na tem tako kočljivem območju.

Ladinci, katerim je namenjen prvi del knjige, v Avstro-Ogrski niso imeli večjih težav: na Tirolskem je bilo dela dovolj in Avstrija do njih ni izvajala asimilacijske politi-

ke. Italija pa jih je imela za Italijane in njihov jezik ocenjevala kot italijansko narečje; celo Cesare Battisti, ki je svaril pred zasedbo Južne Tirolske, čes da si bo Italija z vključitvijo številnih Nemcev nakopala same težave, je Ladince imel za Italijane.

V Avstriji je že od 16. stoletja veljalo načelo, da se bodo Tirolci branili sami, zato so takoj ob izbruhu vojne Avstrijci mobilizirali več kot 60.000 ljudi takratne Tirolske, ki so kot vojaki ostali doma. Maloštevilni so dezerterirali in se kot prostovoljci vključili v italijansko vojsko.

Ko je izbruhnila vojna so iz številnih ladinske vasi izselili prebivalstvo, živino pa je vojska zasegla. V vaseh, ki so bile od fronte bolj oddaljena, pa je vojska uredila svoje logistične centre in v njih prisilno angažirala prebivalstvo. Na ladinskem območju so avstrijske oblasti ponemčile imena krajev in v šole uvedle obvezno učenje nemščine. Ladinci sami pa niso kazali posebnega navdu-

šenja za priključitev Italiji. Avtor v nadaljevanju navaja pričevanja: zapise neke deklice, ki so se ohranili do današnjih dni, in pisma nekaterih ladinskih vojakov, ki so vojsko služili v oddaljeni Galiciji. V prvi svetovni vojni je umrlo 238 ladinskih vojakov iz doline Fassa. Po koncu vojne pa so predstavniki štirih ladinskih dolin (Gardena, Fassa, Badia in Livinallongo) v proglasu zalisali, da bodo delili usodo z južnotirolskimi Nemci, kar dejansko potrjuje njihovo navezanost na Avstro-Ogrsko in nezadovoljstvo zaradi priključitve Italiji.

Tudi Mocheni so se nahajali na fronti: dolina Pergine predstavlja vrata v dolino Valsugana, ki so jo hoteli Italijani zasesti. Tu pa avtor opozarja na osebnost, ki je služila vojsko v teh krajih: pisatelj Robert Musil, poročnik avstro-ogrsko vojske, je bil v teh krajih od maja 1915 do februarja 1916: o tej svoji izkušnji je kasneje napisal, da so se častniki zvečer zbirali v župnišču, kjer sta se spajali žalost in glasba, ki je prihajala iz starega gramofona. Vendar si je Musil blažil žalost z ljubico Leno Mario Lenzi, eno tolilik vojnih ljubezni iz vojnih časov.

Iz te doline niso izselili prebivalstva, ampak so vse domačine, ki niso bili mobilizirani, torej tudi ženske in otroke, prisilili, da so vojsko oskrbovali z vsem potrebnim. Visoko v gore so vsak dan prenašali tudi do 40 kilogramov tovora: bodeče žice, železja, orožja in seveda tudi hrane, pod strogim nadzorom žandarjev. In tudi tu je avtor v knjigo vključil shrhljiva pričevanja, ki jih je zbral iz številnih pisnih in ustnih virov.

Usoda pa je bila do vasi v dolini Pergine zelo prizanesljiva: Italijani namreč te doline niso nikoli napadli, tako da vasi niso bile porušene in tudi prebivalstvo ni bilo izseljeno. Domačinom je to veliko pomenilo, saj so skozi njihovo dolino izseljevali domačine iz drugih krajev, predvsem s planote Asiago.

Prav Cimbri s planote Asiago je namenjen tretji, nekoliko obsežnejši del knjige. Obsežnejši je predvsem zaradi bojev, ki so se tam odvijali. O teh bojih priča tudi ena največjih italijanskih kostnic, ki so jo po prvi

svetovni vojni zgradili prav v Asiagu. Sicer pa je bilo o teh dogajanjih tudi veliko napisanega; predvsem pisatelj Mario Rigoni Stern je grozote vojne v teh krajih zelo lepo opisoval. Sicer pa je o vojnih dogajanjih v Asiagu pisal tudi Giani Stuparich.

Luserna je bila izmed vseh »manjšinskih« krajev vas, ki jo je vojna najbolj prizadela. Ob izbruhu vojne so avstro-ogrsko oblasti v eni sami noči izselile vse prebivalstvo: ljudje so morali peš v dolino, odkoder jih je vlak prepeljal na sever, kjer os dobili gostoljubje pri čeških, moravskih in avstrijskih družinah. Večino so namestili v Usti nad Labem (nemško se je kraj imenoval Aussig) na Severnem Moravskem.

V razliko od Ladincev in Mohenov, ki so bili vsi na avstro-ogrski strani, so bili Cimbri razdeljeni med Avstro-Ogrsko in Italijo. Tu so se tri leta stopnjevale srdite ofenzive, z ogromnim številom žrtev na obeh straneh. Napadali so Avstrijci, in napadali so Italijani. V letu 1917 so Italijani skoraj zavzeli Luserno in veliko trdnjavo, ki jo je tam zgradila avstro-ogrsko vojska, vendar so jih Avstrijci v zadnjem trenutku z močnim ognjem prisilili k nazadovanju. Tako je trdnjava Luserna ostala ena zadnjih nepremaganih utrdb avstro-ogrsko vojske. Od vasi Luserna pa ni ostalo praktično ničesar. Vse hiše so bile porušene, tudi od cerkve je ostal samo kup razvalin in ko so se po koncu vojne domačini vračali iz izgnanstva so morali z vsem začeti znova. Prav dejstvo, da so izgnanstvo preživeli vsi na istem območju, ki ga vojna vihra ni prizadela, jim je omogočila, da so ohranili svoj jezik in svojo kulturo. Luserna je edini kraj, kjer so Cimbri še vedno ohranili svoj jezik in svojo kulturo.

Knjiga, ki jo je sofinancirala tridentinska pokrajina izb sklada, ki je namenjen vrednotenju manjšin, je opremljena z bogatim fotografskim gradivom, ki prikazuje vojna dogajanja na obeh strani meje, vsebuje pa tudi reprodukcije propagandnega materiala, še zlasti z avstro-ogrsko strani. Opremljena je tudi z natančni bibliografijo, ki omogoča vsem, ki jih ta problematika zanima, tudi ustrezno poglavitost.

Pravilno razmerje z mladim vinom je odločilnega pomena za kakovost proizvoda, zato še enkrat vabimo vinarje, naj skrbno sledijo dogajanju v kleti. Ob vsakem dvomu pa naj se obrnejo na strokovno službo, ker bi sicer z morebitnimi nepravilnimi posegi vinu prej škodili kot koristili.

ZA VEČJO KAKOVOST IN ZAŠČITO VINA

Budno sledimo dogajanju v vinski kleti

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Podrobno smo poročali o posegih, ki spremljajo nego mošta. V sedanji fazi je v večini primerov prišlo do popolnega povretja sladkorja v moštu, zato lahko že govorimo o novem vinu. Prvo kontrolo opravimo pred pretokom s kemijsko in organoleptično analizo. S kemijsko analizo ugotovimo skupno kislost, vsebnost skupnega in prostega žveplovega dvokisa (SO₂), količino etilnega alkohola ter po potrebi hlapno kislino. Podatki analize so potrebni za morebitne posege v vinu, še posebej s kalijevim metabisulfitom, če je vsebnost prostega žveplovega dvokisa pod minimalno količino, ki je potrebna za obstojnost vina. Če smo v prejšnjih fazah predelave grozdja že dodali manjše količine metabisulfitu, nam strokovnjak na osnovi podatkov analize svetuje dodatne doze tega pripravka za doseg potrebnih količin SO₂ v vinu.

Nič manj važna ni organoleptična kontrola, na podlagi katere preverjamo zdravstveno stanje vina. Ugotovimo, ali se vino nagiba k mlečnemu ciku, vlečljivosti, očetnemu ciku, oksidiranosti, bekserju itd. Vse te morebitne bolezni in napake lahko močno poslabšajo kakovost vina, če jih ne ugotovimo in pravočasno ukrepamo.

Organoleptična kontrola naj bo tendenska ali dvakrat na teden. Spremlja naj jo poskus na zrak zaradi porjavitve in porčnitve vina. V prisotnosti ene ali druge napake vino pravočasno zavarujemo z žveplom, ki ga določimo na podlagi analize in ne približno.

Skrbno tudi pazimo, da je vinska po-

soda polna. Spoštovati moramo pravilo, da mora biti vino vedno na polnem. Ne glede na vrsto posode moramo preprečiti, da pride vino v dotik z zrakom (kisikom). V nasprotnem primeru pride do neželenih mikrobioloških procesov, ki povzročajo razne bolezni (npr. vinski cvet, očetni cik).

Kmalu bomo opravili prvi pretok, ki naj bo za naša vina praviloma zračen. Zračni pretok ima dvojni učinek: ločimo vino od razpadajočih snovi, ki bi lahko povzročile napake in bolezni vina, ter odstranimo nečist vonj in okus, ki sta posledica razpada droži. Z brezračnim pretokom pretakamo vino samo, če se močno nagiba k porjavitvi.

Po končanem alkoholnem vrenju se po navadi začne mlečnokislinsko, ki ga povzročajo mlečnokislinske bakterije. Delimo jih na koristne, ki spreminjajo jabolčno kislino v mlečno (kar je značilno pri teranu), in škodljive, ki razkrajajo sladkor in alkohol in povzročajo bolezni vina. Zaradi prenizkega pH-ja (vrednost 2,8 – 2,9), ki preprečuje v jesenskim mesecih delovanje mlečnokislinskih bakterij, pride večkrat v teranu do biološkega razkisa šele pozno pomladi, ko se pH dvigne zaradi zimskega padca kislín.

Bolezni in napakam vina bomo v prihodnjih številkah posvetili potrebno pozornost. Primerno pa se nam zdi, da že zdaj spregovorimo o dveh napakah, ki se večkrat pojavljata pri mladih vinih: žveplovodikov bekser (H₂S) in porjavitev.

Žveplovodikov bekser je nevšečna napaka, ki se najpogosteje pojavi v mladem vinu. To dobi neprijeten, odvrten vonj in

okus, ki nas spominja na gnila jajca. Vzrok je plin žveplovodik - H₂S, sestavljen iz žvepla in vodika. Ta plin nastaja med alkoholnim vrenjem mošta ali ob razkroju droži. Koliko tega neprijetnega plina se bo razvilo med vrenjem in ostalo v vinu, je odvisno od vrste kvasovk in od prisotnosti žveplovih spojin.

Bekser je preprosto odpraviti, če storimo to pravočasno. Vino je treba nujno prezračiti. Pretok mora biti zračen, spremlja naj ga žveplanje.

Druga pogosta napaka je porjavitev, kateri so podvržena v manjši ali večji meri vsa vina. Napaka je odvisna od stanja in ravnja na grozdem, moštom ali vinom. Povzročitelji napake so encimi oksidaze, ki ob stiku z zrakom povzročajo porjavitev. Vino dobi rjavkasto do rjavo barvo, hkrati se pojavi motnost. Izgubi cvetico in svežino, vonj in okus sta spremenjena. Pri rdečih sortah pride tudi do razgradnje barvnih snovi, ki se izločijo v obliki umazano rjave usedline.

Napako preprečimo le tako, da vino ustrezno zavarujemo z žveplom v dozah, ki nam jih je svetoval strokovnjak. Če je vino pridelano iz grozdja, ki ga je napadla siva plesen (gniloba), te odmerke primerno povečamo.

Kot smo v uvodu poudarili, je pravilno razmerje z mladim vinom odločilnega pomena za kakovost tega proizvoda, zato še enkrat vabimo vinarje, naj skrbno sledijo dogajanju v kleti. Ob vsakem dvomu pa naj se obrnejo na strokovno službo, ker bi sicer z morebitnimi nepravilnimi posegi vinu prej škodili kot koristili.

IZLET KMEČKE ZVEZE

Vabilo na tradicionalni Burnjak v Benečiji

Kmečka zveza vabi svoje člane, da se udeležijo izleta, ki ga prireja v nedeljo 18. oktobra na tradicionalni praznik kostanja BURNJAK, ki se odvija v Gorenjem Tarbiju in spada med tradicionalne prireditve Nadiških dolin, kjer se že četrto leto zapored srečujejo slovenski kmetje iz treh dežel: Koroške, Slovenije in Furlanije - Julijske Krajine. Praznik nudi poleg pokušine in možnosti nakupa domačih pridelkov, med katerimi izstopa kostanj, bogat kulturni spored kot navedeno v nadaljevanju:

07:30 – odhod avtobusa iz Boljunca, ki bo nadaljeval po tradicionalni poti (Bazovica, Opčine, Sesljan);
09:30 – ogled Stare gore;
11:00 – prihod v Gorenji Tarbij – slovesna sv. maša – ogled

razstav in sejma kostanja;
13:00 – kosilo v šotoru;
14:00 – nastop ansambla Sijaj;
14.30 – srečanje diatoničnih harmonikarjev;
15:00 – koncert Primorskega Akademskega Zbora Vinko Vodopivec;
16.00 – ogled kmetijske tržnice po vasi ob spremstvu MPZ Nediški puobi;
18:00 – ogled mesta Čedad;
19:30 – odhod proti Trstu.

Cena izleta je 35 € in vsebuje prevoz, kosilo in 1 kg domačih beneških jabolk.

Zainteresirane naprošamo, da se iz organizacijskih razlogov čim prej vpišejo v uradih Kmečke zveze, tudi telefonsko, od ponedeljka do petka do 13:00 ure (040 362941).

STROKOVNI NASVETI

Kmetijska opravila v mesecu oktobru

Oktober je tipičen jesenski mesec. V tem mesecu imamo delo z mladim vinom in s pobiranjem zadnjih pridelkov. Proti koncu meseca pa se že začenejo priprave na pobiranje oljk.

VINOGRAD – Trgatev je za nami. Takoj po trgatvi je posebno v vinogradih, ki so podvrženi oidiju priporočljivo, da opravimo škropljenje z biološkim pripravkom AQ10. Na ta način pripomoremo k zmanjšanju oidija za naslednje leto.

KLET – V kleti že nastaja mlado vino. Fermentacijo moramo vedno držati pod kontrolo in se v primeru vsakršnega dvoma posvetiti s strokovnjaki. Ker mora alkoholno vrenje potekati ob odsotnosti zraka, je na sodu nujno potreben čep s cevko, ki se konča v vodi, ali pa namenska plastična naprava. Po vrenju posodo dolijemo, biti mora vedno polna.

Tik pred prvim pretokom je priporočljiva kemijska analiza vina, ki jo opravi strokovnjak. Spotoma opravimo tudi poskus z zrakom. Kozarec vina pustimo na zraku in če po enem dnevu porjavi, ga moramo dodatno žveplati z dozo, ki jo najbolje ugotovi strokovnjak.

OLJČNI NASAD – Še vedno moramo spremljati oljčno muho in slediti navodilom strokovne službe. V tem času se lahko posebno na starejših in slabogovanih oljkah pojavi oljčna kozavost, ki jo zatiramo z bakrovimi pripravki. Pozorni pa moramo biti na karentno dobo bakrovih pripravkov, ki je 20 dni. Nekatere toskanske sorte namreč večkrat pobiramo že konec oktobra. Obenem plodove, ki jih mislimo vlagati, pobremo že v drugi polovici oktobra.

V drugi polovici meseca začnemo s pripravami na pobiranje oljk. Kupimo vse, kar potrebujemo. Prostor, kjer bomo hranili oljke do predelave, prezračimo in očistimo. Travo pod oljkami pokosimo.

SADOVNJAK – Sedaj pobiramo jabolka, hruške in orehe. Po končanem pobiranju moramo pobrati in odstraniti od tal ali iz drevesa gnilo sadje, da omejimo prisotnost monilije za naslednje leto.

Stalno moramo pregledovati jabolka zgodnejših sort v shrambi. Če opazimo bolne in gnile sadeže, jih moramo takoj odstraniti, da ne bi prizadeli še ostali pridelek.

Ko je listje skoraj v celoti odpadlo, potresemo deblo, da tudi preostalo listje odpade. Vso odpadlo listje je najboljše, da zadelamo v tla. Lahko tudi pobiramo na kupe in sežgemo ali odnesemo daleč od sadovnjaka. Na ta način omejimo širjenje škrlupa, ki večinoma prezimi v odpadlih listih. Da pospešimo odpadanje in razgradnjo listov, lahko pred odpadanjem listja poskropimo jabolane z ureo, v odmerku 500 gramov na 10 litrov vode.

Ko listje odpada, opravimo v sadovnjaku jesensko škropljenje proti različnim boleznim. Jابلano in hruško škropimo proti škrlupu in raku z bakrovimi pripravki. Koščičarje prav tako škropimo z bakrovimi pripravki proti breskvini kodravosti, luknjičavosti in moniliji. Ker bakrovi pripravki včasih lahko povzročajo ožige, je priporočljivo škropljenje bolj občutljivih sort z ostalimi površinskimi pripravki. Škropimo tudi oreh.

Od sedaj naprej vse do konca novembra je čas za sajenje sadnih dreves. Bolj občutljive vrste, kot na primer oljko, pa sadimo spomladi.

ZELENJADNI VRT – V oktobru pobiramo še nekaj vrtnin, kot so kapusnice, radič, korenje, buče, solato in še zadnje poletne vrtnine. Rastline pa, ki so se že izrodile, izrujemo iz zemlje in pobremo vse ostanke, da ne bi ostali morebitni prenašalci različnih bolezni v zemlji. Sedaj sejemo motovilec, sadimo pa česen. Zelje sedaj pripravimo za kisanje. V tem času belimo nekatere zelenjadnice, kot so na primer treviški radič, belilna zelena, endivija, por, sladki komarček in druge.

Zelenjadnice, ki jim hočemo nekoliko podaljšati življenjski cikel, zaščitimo s tunelom ali pa jih pokrijemo s pajčevinastim vlaknom.

Trsje, ki je služilo kot opora in ki ne služi več, sedaj vzamemo iz zemlje, da ne gnije, skrbno očistimo in dobro posušimo. Nato ga hranimo v suhem prostoru do prihodnje pomladi.

ZELEŠČNI VRT – Pred mrazom prenesemo v notranje prostore ali v ogrevan rastlinjak majaron in ostala zelišča, ki niso odporna na nizke temperature. Pred tem jim odrežemo suhe in stare dele.

Nekatere kuhinjska zelišča sedaj razmnožujemo z delitvijo.

OKRASNI VRT – Sedaj lahko že sadimo okrasne čebulnice, ki bodo cvetele spomladi. Iz zemlje v tem času izrujemo poletne čebulnice, ki so sedaj odvele, kot so gladiole, dalije in kane. Posušimo jih, očistimo zemlje in jih hranimo čez zimo v suhem prostoru.

Proti koncu oktobra pognojimo z zrelim hlevskim gnojem, kompostom ali drugimi organskimi gnojili gredice trajnic in gnojila pokopljemo. Če dobro pognojimo z organskimi gnojili sedaj, nam ne bo treba v prihodnji sezoni dodatno gnojiti z rudninskimi gnojili.

Pred mrazom prenesemo za mraz občutljive lončnice, kot so pelargonije, v notranje prostore. Pred tem jih lahko obrežemo, da ne zavzemajo preveč prostora.

Proti koncu oktobra po navadi začnejo odpadati listi. Lahko del listov uporabimo za kompost, drugo razstresemo okrog grmovnic in dreves, pred tem pa malo prekopljemo.

Magda Šturman

SKRD Jadro in dnevi evropske kulturne dediščine 2009

SKRD Jadro iz Ronk je v sklopu Dnevov evropske kulturne dediščine 2009, v sodelovanju z zložbo Edizioni Italo Svevo iz Trsta ter pod pokroviteljstvom italijanskega Ministrstva za kulturne dobrine, predstavilo knjigo »Elevazione ed insediamento del principe-vojvod proto-sloveno in Carantania«, ki jo je napisal dr. Ivo Petkovšek. O delu sta spregovorila avtor in prof. Teresa Tonchia iz fakultete za politične vede na tržaški Univerzi. Predstavitve je potekala v soboto, 26. septembra 2009 v tržaški knjigarni James Joyce na železniški postaji, kjer je bilo prisotno lepo število poslušalcev. Knjiga je namenjena predvsem italijanski publiki, da spozna staroslovence in njihove navade. Omenjeni sta bili še dve knjigi dr. Iva Petkovška: slovar Sanskrit-Slovenščina in knjiga Belinov kodeks, za katero je SKRD Jadro poskrbelo za italijanski prevod in izdajo v samozaložbi.

Radijski oder in Gledališki vrtiljak: razvoj jezika in fantazije, ljubezen do gledališča

Pogovor z Lučko Susič

Delovanje radijskega odra ima dolgoletno tradicijo in vsako leto ponudi lepo paleto novosti. Kakšna bo letošnja sezona in kaj bo za mlajše pripravil Gledališki vrtiljak?

Radijski oder, kot pove že samo ime, je nastal kot gledališka skupina za radijski medij. Marsikdo pa še vedno ne ve, da je Radijski oder samostojna zunanja skupina, ki svoje nastope snema v zunanjem studiu, in da ne gre za skupino, ki je redno uslužbena na tržaški slovenski radijski postaji. Od svoje ustanovitve leta 1947 je Radijski oder vedno čutil kot svojo nalogo to, da v lepi slovenski besedi »posreduje poslušalcem kulturno bogastvo in duhovno lepoto slovenskega in italijanskega genija, s posebno pozornostjo do svetovne duhovne zakladnice« (tako je njegovo poslanstvo opredelil ustanovitelj in umetniški vodja Radijskega odra, Jože Peterlin). Jedro delovanja Radijskega odra je torej sodelovanje z radijskim medijem, torej igra, ki jo igralec oblikuje edinole s svojim glasom in pri kateri nima nikakršnega direktnega stika s poslušalci. Zanj je bil tudi iz tega razloga vedno temeljne važnosti lep in pravilen slovenski jezik. Vendar pa je Radijski oder že v preteklosti pripravljali tudi odrske igre (nastopal je pod imenom Slovenski oder). Večkrat je tudi vabil otroške lutkovne ali

gledališke skupine in ponujal njihove nastope otrokom. V zadnjih dvanajstih letih pa je postala ta ponudba stalna. Nastal je tako imenovani Gledališki vrtiljak, torej serija gledaliških predstav, namenjenih malčkom in njihovim družinam, za ogled katerih si lahko priskrbijo zelo ugoden sezonski abonma.

Kako doživljate razvoj programov Radijskega odra in Gledališkega vrtiljaka?

Jaz sama sem že kot otrok nastopala na radiu kot igralka Radijskega odra. Kasneje sem pisala igrice ali dramatizacije, pa tudi serije otroških oddaj (Veseli vrtiljak ali Tomi na obisku). Vo-

dila sem tudi tečaje lepe govorice za najmlajše. Tako sem postopoma postala odbornica, zadolžena za odrske nastope najmlajših oziroma za najmlajše. V tem smislu lahko predstavim dve poglavitni pobudi Radijskega odra za otroke, in sicer letošnjo sezono Gledališkega vrtiljaka in poletno Malo gledališko šolo Matejke Peterlin.

Letošnja sezona 12. Gledališkega vrtiljaka je stekla preteklo nedeljo s predstavo Mala morska deklica, in to prav v izvedbi otrok Male gledališke šole Matejke Peterlin. Na začetku poletja pripravlja namreč Radijski oder v sodelovanju s Slovensko prosveto petdnevni gledališki tečaj za otroke od 6.do 12. leta starosti. Na tem tečaju s pomočjo številnih mentorjev in poklicnega zunanjega režiserja (letos je bila to Alida Bevk) naštudirajo igrice, ki jo že pete dne zvečer izvedejo na odru in potem ponovijo kot začetno predstavo Gledališkega vrtiljaka. Uspeh te pobude raste iz leta v leto, tako da je letos nastopilo v dveh izmenah kar 53 otrok. Na naših gledaliških tednih se večkrat nekateri otroci tako zelo navdušijo nad igranjem, da potem gojijo svoj talent skozi večletno obdobje in nemalokrat postanejo pomladek veliko zahtevnejšega Radijskega odra.

Na seznamu letošnjih gledaliških predstav je npr. še ena v produkciji Radijskega odra, in sicer decembrska pred-

stava, ki jo bo obogatil tudi prihod svetega Miklavža. Gre za priredbo Andersenove Snežne kraljice. Tudi ta predstava zahteva sodelovanje otrok. Priredila in režirala jo bom sama, in ker mi ni všeč, da bi otroke igrali odrasli, bom – tako kot lani – v igri Mary Poppins, vključila vanjo nekaj otrok. Ostale predstave letošnje abonmajske sezone bodo oblikovali: oktobra Mini teater iz Ljubljane z igro Palčica, novembra Lutkovno gledališče Maribor s Čebelico Majo, decembra Radijski oder s Snežno kraljico, januarja bo na vrsti Dramska skupina Bovec s Pekarno Mišmaš, zadnji dan meseca pa Gledališče na vrvi z igro Polonca in strah, februar je mesec Prešnovih proslav in pustnih zabav, zato ne bo predstave, marca pa bo sezono zaključilo Lutkovno gledališče Ljubljana s predstavo Suško Svetlane Makarovič.

Torej še vedno pomembna vloga v sklopu gledališke dejavnosti znotraj naše narodne skupnosti?

Po mojem mnenju Radijski oder z organizacijo abonmajskih predstav, Male gledališke šole in lastnih predstav odigrava dragoceno vlogo v našem prostoru. S temi pobudami sicer ne doseže tako oddaljenih krajev kot s svojimi radijskimi produkcijami, vendar pa pripomore k temu, da dosti otrok izboljša svoje izražanje, razvija svojo fantazijo in vzljubi gledališče.

MePZ Lojze Bratuž v Žabnicah

Še ni bilo še poletja konec, ko je mešani pevski zbor "Lojze Bratuž" že postavil temelje za novo sezono. Predsednik Marko Terčič, dirigent Bogdan Kralj in lepa skupina pevk in pevcev so preživeli počitniško delavni teden v Žabnicah v koči sv. Jožefa. Nekajdnevno bivanje pod Julijci je članke zbora obogatilo z naravnimi lepotami. Poleg sv. Višarj so se pevci sprehodili ob Belopeškem jezeru, si ogledali spomenik padlim vojakom iz Napoleonovih časov ter se spustili v globoko sotesko reke Ziljice. Predvsem pa je bil med glavnimi cilji načrtovanje pevske sezone. Potreba po tem je bila še posebno občutena po lanskem zaključku z zmago na mednarodnem

tekmovanju Seghizzi. Polega tega pa je v programu zbora že novembersko regijsko tekmovanje v Postojni.

Počitnice v Žabnicah pa niso bile namenje samo zboru. Tudi letos so pripravili pevski večer za Žabničane, ki so z velikim veseljem vneto spremljali zborovsko petje. Nedelja, 20. septembra je bila namenjena peš romanju na sv. Višarje, kjer je zbor sodeloval pri oblikovanju večjezičnega bogoslužja s petjem Slovenske maše na čast sv. Cirilu in Metodu in drugih slovenskih mašnih pesmi. Slovenskim, avstrijskim, nemškim in fur-lanskim vernikom so na koncu svete maše zapeli še skladbi Signore delle cime in Sonce že zahaja.

Razposajena ponudba društva »Finžgarjev dom«

Društvo »Finžgarjev dom« (Dunajska 35, Opčine) uvaja naslednje celoletne dejavnosti: GLEDALIŠKA SKUPINA »TAMARA PETAROS« ZA OSNOVNOŠOLCE (vodi Maruška Guštin - info. 3384791301, ob mentorstvu Lučke Susič in Anke Peterlin,); GLEDALIŠKA SKUPINA ZA SREDNJEŠOLCE (vodi Julija Berdon - info. 3471487943, ob mentorstvu Lučke Susič); PRAVLJIČNE LUTKOVNE

URICE ZA OTROKE IZ VRTCEV (vodi Urška Šinigoj - info. 3402449425). V sodelovanju z župnijo Sv. Jerneja bosta stekla DVA TEČAJA SLOVENŠČINE (začetniški in nadaljevalni), ki ga bodo vodile Lučka Susič ter Metka in Urška Šinigoj - info. 3402449425. Informativno srečanje za jezikovna tečaja bo v sredo, 7. oktobra, ob 19.00 uri v prostorih Zinkovega doma na Opčinah (ob cerkvi).

gorica

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, ob 50. obletnici ustanovitve, vabi v nedeljo, 4. oktobra 2009

ob 17.00 uri na ponovitev operete "Grofica Marica" skladatelja Emmericha Kálmána, ki bo uprizorjena v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Ponovitve bodo še v torek, 6. oktobra 2009 ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra 2009 ob 17.00.

trst

SKD Barkovlje vabi v nedeljo, 4. oktobra na rožnensko procesijo in na otvoritev razstave delnega arhiva not, ki ga je preuredila Rossana Paliaga. Razstava bo na ogled v društve-

nih prostorih v ul. Bonafa 6 v Barkovljah, od 10.00 ure dalje.

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 5. oktobra ob 20.30 na srečanje s ameriškim Slovencem psihijatrom dr. Tomislavom Žergaj. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani na sedežu Slovenske prosvete v Trstu. V petek, 9. oktobra ob 20.30, prav tako v Peterlinovi dvorani v Trstu, bo večer o slovenski kulturi v Argentini in o življenju dr. Tineta Debeljaka (1903-1989).

Mladinski dom Boljunec vabi v torek, 6. oktobra ob 20.00 uri na predavanje g. Andreja Aplenca na temo "Goli otok". Srečanje bo potekalo v dvorani Mladinskega doma v Boljuncu.

Založba Mladika vabi v četrtek, 8. oktobra ob 18.00 uri na predstavitev romana Vilme Purič "Burjin čas". Predstavitev bo potekala v knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici.

i.nformacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slovlt@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 370846, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: zcpz_go@libero.it

NOGOMET - Vnaprej igrana tekma A-lige

Inter šele v podaljšku premagal Udinese

Odločilni gol je v 92. minuti zatresel Sneijder - Brez golov na tekmi Bari-Catania

MILAN/BARI - Interju je uspelo šele v podaljšku premagati trdoživi Udinese in tako, v pričakovanju ostalih današnjih tekem 7. kroga, prevzeti vodstvo na lestvici. Odločilni zadetek je dosegel Sneijder, ki je izkoristil trenutek nezbranosti v obrambni vrsti videmskega moštva. Pred tem je Inter igral napadalno, Udinese pa je poskusil prese-netiti v protinapadu. Slovenski vratar Samir Handanović je moral večkrat odločilno posredovati in je vsaj trikrat mojstrsko ubranil žogo.

V prvem polčasu je Inter prevzel pobudo v svoje roke. Udinese pa ni igral podrejene vloge. Eto'o je bil vsakič, ko je imel žogo med nogami, nevaren. Cambiasso in Stanković pa sta gospodarila na sredini igrišča. Inter je v 22. minuti povedel prav s srbskim napadalcem, ki je izkoristil lepo podajo Eto'oja. Handanović, ki je bil pred tekmo proti Interju nepremagan kar 326 minut, je bil brez moči. Udinese je izenačil le pet minut kasneje. Inler je na sredini igrišča prestregel žogo in podal v globino Di Nataleju. Slednji je bil pred Interjevim vratarjem brezhiben in žogo poslal v mrežo. Odločilni gol pa je padel tik pred trikratnim sodnikovim žvižgom. Prava hladna prha za Udinese. Portugalski trener Mourinho pa je po голу skakal od veselja.

Včeraj so odigrali še eno tekmo A-lige. V Bariju sta se domača ekipa in Catania razšli pri neodločenem izidu brez golov.

Inter - Udinese 2:1 (1:1)

STRELCI: Stanković v 22., Di Natale v 27.; Sneijder v 92. min.

Odločilni zadetek na tekmi v Milanu je dal Nizozemec Wesley Sneijder (desno), ki mu pozorno sledi Udinesejev Čilenec Alexis Sanchez

ANSA

INTER (4-3-1-2): Julio Cesar; Zanetti, Lucio (Santon), Samuel, Chivu; Muntari (Suazo), Cambiasso, Stanković; Sneijder; Eto'o, Milito (Balotelli). Trener: Mourinho.

UDINESE (4-4-2): Handanović; Basta (Zapata), Coda, Domizzi, Luković; Sanchez, D'Agostino, Inler, Pepe (Pasquale); Floro Flores (Corradi), Di Natale. Trener: Marino.

Bari - Catania 0:0

BARI (4-4-2): Gillet; A. Masiello, Ranocchia, Bonucci, S. Masiello; Alvarez, Donati, Gazzi, Rivas (Almiron); Barreto (Greco), Kutuzov (Meggiolini). Trener: Ventura.

CATANIA (4-3-2-1): Andujar; Bellusci, Silvestre, Spolli, Marchese; Izco, Biagianti, Llana (Pesce); Mascara, Ricchiuti (Plasmati); Morimoto (Augustyn). Trener: Atzori.

VRSTNI RED: Inter 16, Sampdoria 15, Juventus 14, Fiorentina 13, Udinese 11, Genoa 10, Parma 10, Chievo 8, Roma 8, Lazio 8, Milan 8, Bari 8, Cagliari 7, Napoli 7, Palermo 6, Bologna 6, Siena 4, Catania 4, Atalanta 2, Livorno 2.

DANES (15.00): Atalanta - Milan, Bologna - Genoa, Cagliari - Chievo, Fiorentina - Lazio, Roma - Napoli, Sampdoria - Parma, Siena - Livorno, Palermo - Juventus (20.45).

NOGOMET - V 9. krogu B-lige

Nasvidenje Gotti! Kdo bo naslednik?

Nov poraz Triestine je zapečatil usodo trenerja, čeprav do sinoči še ni padla dokončna odločitev - Igralci nerazumljivo nastopili brez pravih motivacij

Triestina - AlbinoLefte 2:3 (1:2)

STRELCI: v 11. Sala avtogol, v 21. Sala, v 33. Laner; v 6.dp Godeas, v 9.dp Cellini.

TRIESTINA (4-4-2): Agazzi 6; Nef 5 (45.dp Sedivec), Cottafava 5, Brosco 5, Sabato 3 (34.dp Magliocchetti); Tabbiani 6,5 (34.dp Volpe), Gissi 5, Princivalli 5, Testini 5; Della Rocca 5, Godeas 5,5. Trener: Gotti.

ALBINOLEFFE (4-4-2): Layeni; Perico (36.dp Garlini), Sala, Serafini, Piccini; Laner, Previtali, Passoni, Foglio (50.dp Geroni); Cellini (12.dp Grossi), Ruopolo. Trener: Mondonico.

IZKLJUČITEV: Testini v 39.dp.

TRST - Nasvidenje Gotti! Včerajšnji domači poraz Triestine bo v prvi osebi najbrž plačal trener Triestine Luigi Sala (igral je že za Atalanto in Milan), ki je najprej premagal lastnega vratarja in nato še Agazzija. V 11. minuti je postaven branilec postregel z res nespretnim posegom: po podaji Tabbianija je poskušal žogo preusmeriti v kot, ker je bil za njim na preži Godeas, a žoga se je zakotalila v gol. Nepričakovano vodstvo (Triestina med tem ni ustvarila niti ene polovične priložnosti) bi morala biti za Tržačane pravi obliž na rano, a ni učinkovala. Straha se Gottijevi varovanci niso znebili, ob tem da nekateri igralci so bolj kot tekli cepetali po zelenici. Ni bilo kombinacij in povratnih podaj, skupinske igre, učinkovitih podaj v globino in pravega ritma, tako da so nasprotniki lahko prevladali z razvejano igro in smotno uporabo pasov. Gol je visel na nitki in po samih desetih minutah je Albinoleffe že izenačil. Po kotu je

Cicibani in začetniki Pomladi, Krasa, Brega, Vesne in Zarje Gaje z majicami UNICEFA

membnih ekip – se je ravno tako odločil za postavitev 4-4-2.

V prvem delu tekme je razživel igro branilec Albinoleffeja Luigi Sala (igral je že za Atalanto in Milan), ki je najprej premagal lastnega vratarja in nato še Agazzija. V 11. minuti je postaven branilec postregel z res nespretnim posegom: po podaji Tabbianija je poskušal žogo preusmeriti v kot, ker je bil za njim na preži Godeas, a žoga se je zakotalila v gol. Nepričakovano vodstvo (Triestina med tem ni ustvarila niti ene polovične priložnosti) bi morala biti za Tržačane pravi obliž na rano, a ni učinkovala. Straha se Gottijevi varovanci niso znebili, ob tem da nekateri igralci so bolj kot tekli cepetali po zelenici. Ni bilo kombinacij in povratnih podaj, skupinske igre, učinkovitih podaj v globino in pravega ritma, tako da so nasprotniki lahko prevladali z razvejano igro in smotno uporabo pasov. Gol je visel na nitki in po samih desetih minutah je Albinoleffe že izenačil. Po kotu je

žoga priletela do Sale, ki je s kratke razdalje premagal Agazzija, medtem ko so se obrambni igralci gledali. A gostje se niso zadovoljili. Opazili so, da igrajo proti zelo šibkemu nasprotniku in dodatno pritisnili na plin. Levi pas (Nef je bil v hudih težavah proti Fogliu) je bil za Triestino spet poguben. Foglio je podal proti sredini, kjer je Sabato za trenutek zadremal in omogočil Lanerju, da je drugi premagal Agazzija. Foglio je imel priložnost doseči tretji gol (Agazzi je strel z nogo odbil), preden so glasni žvižgi pospremili igralce Triestine na poti do slačilnic.

Drugi polčas se je začel z razveljavljenim golom Foglia, medtem ko je bil povsem regularen gol Triestine v 6. minuti: Tabbiani, daleč najboljši igralec Triestine, je lepo podal do Godeasa, ki je premagal nemočnega Layenija. A izenačeno stanje je trajalo le tri minute: slabo izvedeno ofsajd zanko je izkoristil Ruopolo in podal do Cellinija, ki ni imel težav zatresti Agazzijevo

mrežo. Napake obramb so se kar vrstile. Domači navijači so začeli skandirati gesla proti trenerju in igralcem: usoda prvega je bila po novem porazu zapečaten, vendar večji del krivde nosijo drugi, ki niso ničesar naredili, da bi odslovitev preprečili.

Nazadnje še ugotovitev, ki je vredna razmisleka: pred kratkim so se na vseh stadionih z minuto tišine poklonili šestim v Afganistanu preminulim vojakom, tokrat pa sploh niso počastili spomina na žrtve plazu v Messina. So morda te žrtve drugorazredne?

Top: Edini, ki se je srčno boril in povzročal težave gostom, a žal je bil v tem popolnoma osamljen, je Tabbiani, ki pa je moral predčasno pod tuš zaradi poškodbe.

Flop: Oglejte si obrambne posege Sabata pri prvih dveh golih Albinoleffeja in boste takoj razumeli, da trener Gotti le ni vsega kriv. Oziroma, kriv je tega, da je takemu igralcu tudi včeraj zaupal.

Iztok Furlanič

FORMULA 1 - Suzuka

Prvi Vettel, kaznovanih pet voznikov

SUZUKA - Nemški voznik formule 1 Sebastian Vettel (Red Bull) bo na današnji veliki nagradi Japonske (začetek ob 7. uri po RaiL, posnetek ob 19.00 po Rai2) v Suzuki startal s prvega startnega položaja. Drugo mesto si je privozil Italijan Jarno Trulli (Toyota), tretje pa Britanec Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes). Ker peterica voznikov po nesrečah, ki so zaznamovale kvalifikacije, niso upoštevali rumenih opozorilnih zastav in bodo danes startali pet mest slabše. To so Jenson Button (11.), Rubens Barrichello (9.), Adrian Sutil (8.), Fernando Alonso (17.) in Sebastian Buemi (14.). Najhujša je bila nesreča Nemca Tima Glocka, zaradi katere je moral v bolnišnico in je njegov današnji nastop še vprašljiv. Button bo tako namesto s 7. začel z 11. mesta. Ferrarijev voznik Räikkönen bo startal s 5., Fisichella pa iz 12. mesta.

MILAN-INTER - V državnem pokalu mladinskega prvenstva primavera je Milan s 3:0 premagal Inter (na prvi tekmi je slavil zmago Inter z 2:0) in se tako uvrstil v 3. krog. Pri Interju je v vratih igral slovenski vratar Vid Belec. V zvezni liniji igra tudi nogometaš iz naše dežele, Lorenzo Crisetig iz Beneške Slovenije. Tudi pri Milanu je igral slovenski nogometaš. To je Mitja Novinič, doma iz Prekmurja, ki je vstopil na igrišče v drugem polčasu.

G. CASSANO V ZAPORU - V Bariju so včeraj aretirali 37-letnega Giovannija Cassana, polbrata nogometaša Sampdorie Antonia, ker naj bi skupaj s umorjenim Bartolijem (nanj je streljal lastnik hiše), skušal vdreti v stanovanje.

REJA USPEŠEN - V prvi hrvaški nogometni ligi je splitski Hajduk, ki ga trenira Edy Reja, sinoči na reški Kantridi z 1:0 premagal Istro 1961 iz Pulja.

1. SNL: Interblok - Luka Koper 0:1; Nafta Lendava - Maribor 2:4; Hit Gorica - Domžale 1:1; Rudar Velenje - Olimpija 0:3

B-LIGA IZIDI 9. KROGA Brescia - Vicenza 0:1, Cesena - Salernitana 3:0, Cittadella - Lecce 3:0, Crotone - Padova 2:1, Gallipoli - Empoli 0:0, Mantova - Grosseto 2:0, Modena - Reggina 1:0, Piacenza - Frosinone 0:2, Triestina - Albinoleffe 2:3, Ascoli - Sassuolo 1:5, jutri ob 20.45 Torino - Ancona

Frosinone	8	5	2	1	14:8	17
Cesena	8	4	3	1	12:4	15
Torino	7	4	1	2	13:5	13
Sassuolo	8	3	4	1	14:9	13
Brescia	8	4	1	3	9:7	13
Padova	8	3	4	1	8:6	13
Ascoli	8	3	4	1	11:11	13
Empoli	8	4	1	3	11:11	13
Ancona	7	4	0	3	10:7	12
Cittadella	8	3	2	3	12:10	11
Vicenza	8	2	5	1	11:9	11
Lecce	8	3	2	3	12:11	11
Modena	8	3	1	4	7:9	10
Grosseto	8	2	3	3	8:11	9
Reggina	8	2	3	3	7:10	9
Gallipoli	8	1	6	1	7:88	(-1)
Albinoleffe	8	2	2	4	11:14	8
Triestina	8	2	2	4	8:13	8
Piacenza	8	2	2	4	6:11	8
Mantova	8	1	3	4	8:10	6
Crotone	8	1	5	2	4:76	(-2)
Salernitana	8	0	2	6	2:14	2

PRIHODNI KROG 11.10. ob 15.00 Albinoleffe - Ascoli, Ancona - Piacenza, Brescia - Gallipoli, Empoli - Triestina, Padova - Mantova, Sassuolo - Grosseto, Torino - Modena, Vicenza - Cesena (12.30), Salernitana - Cittadella (20.45), 12.10. Frosinone - Crotone (20.45)

Z UNICEF na igrišču tudi

mladi igralci slovenskih društev

Pred začetkom tekme so včeraj na tržaškem Roccu, ob dnevnih UNICEFA (organizacija, ki pomaga revnim otrokom po celem svetu), skupaj z nogometaši Triestine in Albinoleffeja, stopili na igrišče tudi cicibani in začetniki Pomladi, Brega, Krasa, Vesne in Zarje Gaje. Mlade igralce je na Roccu v imenu nogometne zveze FIGC povabil trener Mario Adamič.

ODBOJKA - Danes finale evropskega prvenstva na Poljskem

»Azzurre« v boju za drugi celinski naslov

Nemčijo so premagale s 3:1 - V finalu bodo igrale proti Nizozemski

Italija - Nemčija 3:1 (25:10, 22:25, 25:12, 25:22)

ITALIJA: Del Core 11, Barazza 12, Agüero 16, Piccinini 15, Gioli 23, Lo Bianco. Cardullo (L). N.v.: Arrighetti. Ortolani, Rondon, Secolo, Merlo (L). Trener: Barbolini.

LODZ - Italijanska odbojkaška reprezentanca bo danes v finalu evropskega prvenstva igrala proti Nizozemski. V včerajšnjem polfinalu je še drugič na prvenstvu premagala Nemčijo (3:1). V finalu se bodo »azzurre« pomerile z Nizozemsko, ki je prav tako kot Italija na prvenstvu še nepremagana. Za Italijo bo to četrti finale celinskega prvenstva.

V uvodnem nizu polfinala so italijanske odbojkarice popolnoma prevladale: Nemkam, ki jih vodi italijanski selektor Guidetti, dopustile le deset točk. Vse je kazalo, da bo šlo Barbolinijevim varovankam lahko od rok, a se je v drugem nizu zataknilo. Agresivna igra v obrambi in raznoliki napadi so omogočili Nemkam, da so prevzele vodstvo. »Azzurre« se razigranim nasprotnicam niso uspele zoperstaviti in tako prepustile niz Nemčiji (to je bil za Italijo šele drugi izgubljeni niz na prvenstvu). Hladna prha je nato poskrbela za preobrat, saj so v tretjem nizu Italijanke strnile vrste in s Simono Gioli na čelu (v tem nizu 9 točk) ponovno prevzele vajeti v svoje roke in zmagale s 25:12. Z enakim ritmom so »azzurre« nadaljevale tudi v četrtem nizu. Vodstvo 10:5 pa se je po seriji napak v sprejemu in neustavljivi Nemki Furst (6 od 12 točk samo v tem nizu) razblinilo. Delni izid 7:0 za Nemčijo je spreobrnil rezultat

Igralka srečanja je prav gotovo »azzurra« Simona Gioli (v bloku s Piccininijevo), ki je bila v napadu 81 %. Zbrala je 24 točk, 22 v napadu in 2 v bloku

ANSA

(15:11 za Nemčijo), a je bilo v bistvu to tudi vse kar so zmogle. Italijanke so z Giolijevo (skupno 23 točk), bloki Barazze in Piccininijevo ponovno nadoknadile in zaključile niz in tekmo v svo-

jo korist.

Italija bo danes lovila drugi zaporedni evropski naslov. Igrala bo proti Nizozemski, ki je včeraj s 3:1 (25:11, 25:15, 20:25, 25:20) premagala domačo repre-

zentanco. Nizozemska je v finalu igrala dvakrat, leta 1991 je v Rimu izgubila, leta 1995 pa je osvojila evropski naslov.

PO TV: ob 20.00 po Rai 2 in Rai sport più.

ROKOMET - V A2-ligi

Mlade sile so bile odločilne za zmago

Pallamano TS - Meran 27:24 (14:13)

PALLAMANO TS: Modrušan (9 obramb), Postogna; Sedmak, J. Radojkovič 7 (5), Nadoh 4 (2), Carpanese 5, Pernich, Ovegla 1, Ionescu 1, Leone, Visintin 2, Lo Duca 7 (1), Fanelli. Trener: F.Radojkovič.

MERAN: Prantner (10 obramb), Christianelli; Boschi 1, Gerstgasser 1, Prentki 2, Gufler 4, Popov 9 (4), Bonoinsigna 3, T. Stecher, S. Stecher 2, Lang 2. Trener: Prantner.

IZKLJUČITVE: Pall.Trieste 4 min, Meran 10 min; 7-METROVKE: Pall.Trieste 9 (8), Meran 4 (4).

Po zmagi v gosteh v uvodnem krogu so sinoči tržaški rokometiši uspešno prestali še krstni nastop pred domačim občinstvom. V tržaški športni palači so Radojkovičevi varovanci gostili tradicionalnega nasprotnika, južnotirolski Meran, ki ima ambicije podobne Tržačanom, to se pravi, da meri kar visoko. S pomlajeno vrsto in brez dveh lanskih stebrov - Mestriner je obesil copate na klin, medtem ko se je Tokić selil v Španijo, kjer se bo preizkusil v bolj kakovostnem prvenstvu - se mora letos trener Radojkovič še bolj posvetiti uigravanju in piljenju kombinacij, saj jim je zmanjkal izrazit strelec z razdalje. Domači rokometiši so začeli s sledečo postavo: Modrušan v vratih, Ionescu v vlogi krožnega napadalca, Carpanesejem in Marcom Lo Duco na krilih, Visintinom in Nadohom na zunanjih položajih in Janom Radojkovičem (na sliki KROMA) v vlogi organizatorja igre. Že v teku prvega polčasa so na igrišče vstopili Postogna, Pernich, Ovegla in Sedmak, kar ja-

sno kaže, da bodo v letošnjem prvenstvu imeli številne priložnosti, da se izkažejo, tudi mladinci. Po začetni premoči Merana, ki je vodil 4:2, so domači poskrbeli za preobrat, ki jim je omogočil da z delnim izidom 6:1 povedejo za tri gole (8:5). Po zaslugi odličnega Popova (sedem golov v prvem polčasu) so se Južni Tirolci počasi približali in tudi izenačili 13:13, z golom Nadoha v zadnji sekundi pa so Tržačani odšli na odmor z zadetkom prednosti.

Verjetno odločilnih za določitev zmagovalca pa je bilo prvih 11 minut drugega polčasa, ko so Jan Radojkovič in soigralci izkoristili nekaj izključitev v vrstah gostov in z delnim izidom 7:2 dosegli maksimalno prednost šestih zadetkov, ki so jo nato upravljali zelo učinkovito. Gostje so se približali največ na dva gola zaostanka, a več niso mogli. Pohvala gre vsem domačim igralcem, posebno pa mladim silam z Oveglio in Pernichem na čelu, ki sta igrala kot stara mačka. (I.F.)

KOŠARKA

A-liga: Siena tudi letos brez tekmecev?

V Rimu so včeraj predstavili 88. državno prvenstvo košarkarske A-lige, ki se bo začelo v soboto, 11. oktobra. Košarkarska sezona pa se bo uradno začela z današnjo superpokalno tekmo med Sieno in bolonjskim Virtusom. Na predstavitvi je predsednik košarkarske zveze FIP Dino Meneghin opozoril, da bo v kratkem nujna reforma. »Trebalo bi spremeniti pravilnik. Klube bo treba spodbuditi, naj več investirajo v mladinske sektorje,« je dodal Meneghin. V A-ligi bo tudi letos glavni favorit za osvojitve »scudetta« Siena. Račune ji lahko prekrizata le Rim in Milan.

SNAIDERO - S petkovo tekmo Rimini - Prima Veroli (69:68) se je začela košarkarska A2-liga (LegaDue), v kateri letos nastopa videmski Snaidero, ki je lani izpadel iz A1-lige. Snaidero bo v današnjem 1. krogu v videmski telovadnici Carnera gostil Imolo (začetek ob 18.15).

ACEGAS APS - V današnjem 2. krogu košarkarske A-lige amaterjev (ob 18.00) bo tržaški Acegas Aps gostil Fortitudo iz Bologne. VČERAJ: Saronno - Falconstar 60:64, Calligaris - Marotica 71:66.

KOŠARKA - V 1. krogu v Gradišču

Castelvecchio Nordest v ligi NLB premagal Gradačac

Košarkarji Castelvecchia Nordest iz Gradišča letos nastopajo na dveh frontah, v regionalni ligi NLB in v italijanski B-ligi

BUMBACA

Ekipa Castelvecchio Nordest iz Gradišča je v prvem krogu košarkarske regionalne lige NLB na vozičku, ki združuje države nekdanje Jugoslavije, po podaljšku premagala ekipo Zmaj iz Gradačaca iz Bosne in Hercegovine. Končni rezultat v športni palači Zimolo v Gradišču (gradiški klub je bil organizator prvega kroga) je bil 63:61. Varovanci trenerja Maxa Cric-

ca so si podaljšek izborili po prostem strelu slovenskega košarkarja Banjaca (56:56). V podaljšku so bili košarkarji iz Gradišča bolj natančni in bolj borbeni od gostov ter tako zasluženo zmagali. Drugi krog lige NLB bo na sporedu 14. novembra v Vodica na Hrvaškem. Castelvecchio bo počival. Tretji krog, 12. decembra, pa bo v Novem Sadu v Vojvodini (Srbija).

MOTOCIKLIZEM

MotoGP: Lorenzo prvi na startu

ESTORIL - Jorge Lorenzo, španski motociklist v razredu moto GP, je bil najhitrejši v včerajšnjih kvalifikacijah pred današnjo dirko za VN Portugalske v Estorilu (začetek ob 14.00 po Italija 1), ki šteje za točke svetovnega prvenstva. Drugo mesto je v kraljevskem razredu osvojil Valentino Rossi (oba Yamaha), tretji pa je bil Avstralec Casey Stoner (Ducati). V razredu do 250 ccm (ob 12.15) je bil najhitrejši Španec Hector Barbera, v razredu do 125 ccm (ob 15.30) pa njegov rojak Julian Simon (oba Aprilia).

LOEB VODI - Francoski dirkač Sebastien Loeb (Citroen) vodi po drugem dnevu relija po Kataloniji, letošnje enajste preizkušnje za točke svetovnega prvenstva. Branilec lanskega naslova ima poldrugo sekundo prednosti pred drugouvrščenim Špancem Danijem Sordom (Citroen), tretjeuvrščeni Finec Mikko Hirvonen (Ford) pa zaostaja že 48 sekund. Na katalonskem reliju nastopa tudi slovenski dirkač Miran Jerman (Peugeot). Koprčan je lansko preizkušnjo končal na 37. mestu, po prvem dnevu letošnje dirke pa je zasedel 40. mesto.

POZZATO - Filippo Pozzato je zmagovalac kolesarskega memoriala Chiarino in Giannetto Cimurri v Reggio Emilii. Pozzato je bil v ciljnem sprintu boljši od Paolinija in Collija.

ROKOMET - Rokometašice Olimpije so v 2. krogu kvalifikacijskega turnirja za uvrstitev v ligo prvakinj v slovaškem Trenčinu premagale Bratislavo z 28:24. Ljubljanska ekipa se bo danes v odločilni tekmi za prvo mesto pomerila z rusko Zvezdo iz Zvenigoroda.

POKAL EHF - Ženske: Bayer Leverkusen - Celeia Žalec 18:34. **LIGA PRVAKOV** - Moški, 1. krog: Vive Targi Kielce - Gorenje Velenje 23:21. **1. SRL:** Maribor - Cimos Koper 32:31, Trebnje - Celje PL 27:28, Merkur - Slovan 34:37.

VATERPOLO - Tržaški vaterpolski A2-ligaš Pallanuoto Trieste je najel 20-letnega vratarja Simoneja Valerija iz Rima ter napadalca Filipa Ferreccia (letnik 1987), ki je lani pri Comu dal kar 29 golov.

JADRANSKA LIGA: Vaterpolo akademija Cattaro - Rokava Koper 12:5.

ZMAGA ŠARAPOVE - Ruska teniška igralka Marija Šarapova je zmagovalka turnirja WTA v Tokiu z nagradnim skladom 2,220 milijona dolarjev. Šarapova je do zmage v finalu prišla po predaji Srbkinje Jelene Janković. Ta je namreč pri izidu 5:2 v korist Rusinje dvoboj predčasno končala zaradi poškodbe zapestja. Šarapova je osvojila 20. turnir v karieri, za tokratno zmago pa je dobila 350.000 dolarjev.

ODBOJKA - 1. DOL, ženske: Luka Koper - Ecom Ruše 3:1.

NAMIZNI TENIS - Prvi krog ženske A2-lige

Kras ZKB z gladkim 4:0 spodbudno začel sezono

Alto Sebino v okrnjeni postavi - Moška B2-liga: poraz Krasa na Južnem Tirolskem

Kras ZKB - Alto Sebino 4:0

Yuan Yuan - Francesca Trotti 3:0 (11:3, 11:3, 11:6); Mateja Crismancich - Elisa Trotti 3:1 (11:6, 11:9, 6:11, 11:4), Martina Milič - Albertinelli 3:1 (11:6, 11:8, 8:11, 11:5), Yuan Yuan - E. Trotti 3:0 (11:7, 11:9, 11:8).

Kras ZKB je letošnjo sezono v A2-ligi začel z gladko zmago in tako potrdile, da so se na prvenstvo dobro pripravile. Sicer so imele nekoliko lažjo nalogo kot so sprva pričakovale, saj so se nasprotniki predstavili v okrnjeni postavi. V Zgoniku je od standardnih igralk nastopala samo Elisa Trotti, ostali dve igralki pa sta še mladinki (U15). Vse tri so sicer članice mladinske reprezentance.

Krasova Kitajka Yuan Yuan včeraj ni poznala zastojev. Pred mizo je stopila odločno in odnesla domov obe razpoložljivi točki. Franceschi Trotti je skupno dopustila le 12 točk, Elisi pa nekaj več. Mateji Crismancich in Martini Milič pa je spodletel samo niz. »Martina je igrala dobro, najbrž se je v tretjem nizu nekoliko zbala nasprotnice in ji tako prepustila niz,« je ugotavljala Sonja Milič, športna direktorica. Mateja pa je uspela prekiniti ritem igre Elisi Trotti, kar je bilo odločilno za zmago in točko.

»Tak izkupiček je seveda zelo spodbuden in pozitiven. Nasprotnice so bile kvalitetne, a niso še na nivoju naših igralk,« je pojasnila športna direktorica Sonja Milič. »Mislim, da če igramo dobro, lahko premagamo res vse tekmece,« je še dodala Miličeva. V drugem krogu bo Kras igral v Rimu proti Eureka.

Ostali izidi: Genova - Norbello 2:4, Rangers Udine - Eureka Roma np, Regaldi - Eppan Tioschtennis Raiffeisen 3:3.

MOŠKA B2-LIGA
Sarentien - Kras ZKB 5:3

Simoneta - Hoffer 0:3 (7:11, 10:12, 11:13); Michele Rotella - Trafojer 3:2 (7:11, 11:9, 6:11, 11:4, 11:6); Stefano Rotella - Unterhauser 2:3 (12:14, 11:9, 7:11, 11:9, 3:11); M. Rotella - Hoffer 1:3 (5:11, 11:8, 3:11, 9:11); Simoneta - Trafojer 3:1 (11:5, 12:10, 10:12, 11:5); S. Rotella - Trafojer 2:3 (13:15, 5:11, 13:11, 11:5, 11:7); M. Rotella - Unterhauser 1:3 (3:11, 11:8, 1:11, 6:11); S. Rotella - Hoffer 0:3 (9:11, 7:11, 7:11).

Krasova moška ekipa v B2-ligi je na Južnem Tirolskem izgubila s 5:3. Krasovci, ki - kot je priznal kapetan Bojan Simoneta - doslej niso veliko trenirali, niso bili slabši nasprotnik in so se večji del tekme enakovredno upirali gostiteljem, pri katerih je izstopal le Hoffer. Za Kras so vsak po eno točko prispevali Bojan Simoneta ter Michele in Stefano Rotella.

Mateja Crismancich je za mizo stopila kot druga. Najboljšo igralko nasprotnic, Eliso Trotti je premagala po štirih nizih: uspela je prekiniti njen ritem igre in tako zasluženoma zmagala

KROMA

JADRANJE - Danes zaključek Barcoline in Trofeja Bernetti

Spremenljive vetrovne razmere niso zaustavile mladih jadralcev

Morje pred Velikim trgom je včeraj gostilo že tradicionalno Barcolino, prvi uvod pred veličastno Barcolano. Preko 300 mladih jadralcev je včeraj opravilo prve plove v razredu optimist, laser, techno 293 in windsurf. Vetrovne razmere so bile zahtevne, saj je veter obračal, obenem pa je močnim sunkom vetra sledilo tudi brezvetrje. V razredu optimist so nastopili jadralci Čupe in Sirene. Mladinci so opravili tri plove: med 142 junioresi je po prvem dnevu regat najboljša Mirko Juretič (Čupa) na 10. mestu, Matia Ugrin (Sirena) pa 22. Kade-ti so opravili dva plova. Sesljski klub je nastopal tudi v kategoriji jadralnih desk s šestimi tekmovalci. Danes se bo Barcolina zaključila s finalnimi plov, v popoldanskih urah pa bo na vrsti bogato nagrajevanje (nagradni sklad preko 7.000 evrov).

Na Barcolano se je do včeraj vpisalo 398 jadrc. Danes bo v organizaciji sesljskega kluba Pietas Julia stekla Trofeja Bernetti. Vpisanih je 211 posadk.

Na nabrežju se je zbralo res veliko število tekmovalcev v razredu optimist

KROMA

ODBOJKA - Državni pokal moške B2-lige

Neroden poraz Televite

Trieste Volley 2010 izgubil po petih setih in skoraj dveurni tekmi - V torek proti Pallavolu Motti - Veljak začel kot standardni podajalec

Andrea Vatovac je v Vidmu zbral 17 točk

KROMA

VBU - Televita TS Volley 2010 3:2 (25:22, 16:25, 25:20, 15:25, 15:13)

TELEVITA TS VOLLEY 2010: Bassi 7, Corazza 21, Mari 14, Slavac 9, Vatovac 17, Veljak 2, Ambrož Peterlin (libero), Kante, Matvez Peterlin, Rigonat 0, Riolo, Trener Edi Bosich

V Vidmu je tržaški B ligaš nerodno izgubil po petih setih in skoraj dveurni tekmi. Kot je razvidno iz delnih izidov, so bili igralci Televite v dveh osvojenih setih neprimerno boljši nasprotnik, ostali trije nizi pa so bili povsem izenačeni.

V standardni šesterki je v vlogi podajača začel Vanja Veljak, ki je odigral dva seta in pol in se kar solidno odrezal, čeprav se mu pozna, da je še neizkušen v tako zahtevni konkurenci in še ni povsem uigran z novimi napadalci. Po prvem izenačenem niz je v drugem Televita nadigrala domačine, ki so odločno reagirali v tretjem in ga osvojili v končnici. Do izenačenja je Televita prišla brez težav, dobro začela tudi v tie-breaku in ob menjavi igrišča vodila z 8:4. Žal pa se je v ekipi tedaj nekaj zalomilo, sprejem ni bil več tako natančen, pa tudi glavni napadalci niso več znali poslati žoge na tla, kar je VBU seveda izkoristil in se lahko veselil dveh točk. Pri Televiti je nekoliko pešal blok, ki je v tej fazi prav gotovo najbolj negotov element, drugače so igralci, splošno gledano, opravili zadovoljiv nastop.

Po tej tekmi ni, kar se lestvice tiče, še čisto nič odločenega: vodi Televita TS Volley 2010 s 5 točkami, sledi Pallavolo Motta s točko (in tekmo) manj, VBU pa je zbral 3 točke. Marsikaj bo jasno že v torek zvečer, ko se bosta v Repnu pomerili Televita in Pallavolo Motta. (Inka)

ŠPORTEL

Tokrat o Jadranu

V drugi letošnji oddaji Športela (jutri po TV Koper ob 22.30) bo voditelj Igor Malalan gostil predstavnike Jadrana. Spregovorili bodo o novopečenem trenerju Draženu Grbcu, ki bo tudi prisoten v studiu. S predsednikom Adriano Sosičem bo tekel pogovor o »preselitvi« iz Trsta na Opčine, o širšem projektu Jadrana ter o morebitni razširitvi projekta. V studiu se bo z voditeljem pogovarjal tudi eden izmed igralcev.

Oddajo bodo kot vedno dopolnjevali prispevki iz igrišč. Tokrat so kamere obiskale košarske tekme Jadrana in Brega, kriške Vesne in zgoniškega Krasa v namiznoteniški A2-ligi. Sledila bo nagradna igra Poglej me v oči.

Domači šport

DANES

Nedelja, 4. oktobra 2009

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA - 18.00 na Opčinah: Jadran Mark - Spilimbergo

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA B-LIGA - 11.00 v Zgoniku: Kras A - Kras B

NOGOMET

ELITNA LIGA - 15.30 v Červinjanu: Pro Cervignano Muscoli - Kras Koimpek

PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Buttriu: Buttrio - Juventina; 15.30 v Lumignaccu: Lumignacco - Sovodnje; 15.30 v Križu: Vesna - Ponziana

1. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Trebčah: Primorec - San Lorenzo

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Trstu, igrišče Ferrini: Chiarbola - Primorje; 15.30 v Miljah: Muglia - Zarja Gaja; 15.30 v Vižovljah: Sistiana - Breg

3. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Trstu, Ul. Campanelle: Campanelle - Mladost

NARAŠČAJNIKI - 11.45 pri Domju: Domio - Pomlad

JUTRI

Ponedeljek, 5. oktobra 2009

KOŠARKA

DRŽAVNI UNDER 19 - 19.00 pri Briščikih: Jadran ZKB - San Vito

NOGOMET

MLAJŠI DEČKI U12 - 17.00 v Mirnu: Adria Ciciban Mladost Sovodnje - Idrija

Obvestila

SKD VIGRED, VASKA SKUPNOST TUBLJE, JAMARSKO DRUŠTVO GRMADA, PLANINSKI ODSEK SK DEVIN IN RAZVOJNO DRUŠTVO PLISKA vabijo na 14. pohod na »Krasu je krasno«, ki bo v nedeljo, 11. oktobra, z zbirališčem v Praprotnu med 9. in 10. uro, od koder sledi prevoz do Tubelj, kjer bo štart pohoda ob 10.30. Med pohodom ogled jame »Zidaričeva Pejca«. Informacije na spletni strani www.skdvigred.org.

OTROŠKA PLESNA SKUPINA AKŠD VIPAVA prireja tečaj za otroke od 4. do 11. leta, ki ga bo vodila Jelka Bogatec; informacije na tel. 0481-882260 in 348-3047021 (Marjanka) in na kdvipava@virgilio.it.

AKŠD VIPAVA obvešča, da se bo v torek, 6. oktobra, ob 18. uri začel enomesečni tečaj kotalkanja v občinski telovadnici v Sovodnjah; informacije na tel. 333-9353134 (Elena), na tel. 0481-882260 in 348-3047021 (Marjanka) in na kdvipava@virgilio.it.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični stezi v Nabrežini pod vodstvom društvenih učiteljev vsako soboto in nedeljo zjutraj. 2. izmena od 17. oz. 18. oktobra dalje. Možnost najema opreme. Vpisovanja na info@skdevin.it, ali na 040 209873.

AO SPDT vabi vse člane SPDT na predavanje »Prva pomoč v gorskem svetu«, ki ga bo vodil Andrea Orlini, glavni odgovorni pri tržaški gorski reševalni službi. Predavanje bo v Gregorčičevi dvorani na sedežu ZSKD na ulici Sv. Franciška, 20 danes ob 20.30.

GINNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR sporoča, da so se začeli treningi ritmične gimnastike s sledečimi urniki: na Stadionu 1. maja za začetnice iz vrta in osnovne šole ob ponedeljkih od 16.30 do 17.30 in ob petkih od 16.30 do 17.30 za vrtec in od 17.30 do 18.30 za osnovnošolke; na Opčinah ob sredah od 16.30 do 17.30 za vrtec in za osnovnošolke od 17.30 do 18.30. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. št. 3282733390 (Petra)

AŠK KRAS - namiznoteniški odsek obvešča, da poteka vadba namiznega tenisa za začetnike v športno kulturnem centru v Zgoniku. Interesenti se lahko prijavijo od ponedeljka do petka ob 16.30.

PROJEKT TECI, SKAČI, MEČI - Na Stadionu 1. maj se je začela športna šola za otroke prvih treh razredov osnovne šole. Vadba poteka ob ponedeljkih in četrtnih od 16.30 do 17.30. Za dodatne informacije lahko pokličete v večernih urah na 3331755684 (Silva).

PREDSMUČARSKA TELOVADBA SPDT - Smučarski odsek SPDT obvešča, da se v sredo 7. oktobra 2009 prične predsmučarska telovadba za odrasle v telovadnici šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave pokličite na tel.št. 335 6123484.

AŠD CHEELDANCE MILLENIUM sporoča, da so se začeli treningi za vse starostne skupine po sledečih urnikih: 1. skupina-PALČKI (4-7 let) ob ponedeljkih od 16.30 do 17.30 in ob petkih od 17.30 do 18.30 na Opčinah; 2. skupina-ZAJČKI (8-14 let) ob ponedeljkih in petkih od 17.30 do 19.00 na Opčinah; 3. skupina-ŠKRATI (od 15 let dalje) ob ponedeljkih od 19.00 do 21.00, ob sredah od 18.30 do 21.00 na Opčinah in ob petkih od 19.30 do 21.00 pri Banih. Info na tel.št. 349-7597763 Nastja.

OKVAL prireja v telovadnici v Štandrežu otroško telovadbo za otroke, ki obiskujejo vrtec vsak torek in petek med 15. in 16. uro ter mini odbojko za osnovnošolske otroke vsak torek in petek med 16. in 17.30. Zagotovljen prevoz otrok; informacije in vpisi na tel. 0481-525128 in 393-2350925, e-pošta sandrocorva@libero.it in okval@virgilio.it (Sandro Corva).

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da se je na Stadionu 1. maj začel tečaj miniodbojke za deklice zadnjih razredov osnovne šole. Vadba poteka po sledečem urniku: ob ponedeljkih od 17.30 do 19.00 in ob petkih od 17.00 do 18.30. Vpisovanje neposredno na treningu, za dodatne informacije pa lahko pokličete v večernih urah na 3331755684 (Silva).

KOŠARKA - Prvi krog deželne C-lige

Razburljiva zmaga Bora, Breg se upiral le na začetku

Odločilni koš za Bor Radensko tik pred zvokom sirene - »Prenovljeni« Breg izgubil, odločilna 3. četrtina

Bor Radenska - Pallacanestro Ronchi 73:71 (18:16, 37:34, 58:53)

BOR RADENSKA: Bole 12 (2:2, 2:2, 2:7), Madonia 11 (3:6, 4:6, 0:2), Crevatin 11 (-, 1:1, 3:10), Alberti 19 (2:2, 7:14, 1:2), Šušteršič 6 (-, 0:2, 2:6); Krizman 6 (2:2, 2:3, 0:1), Štokelj 8 (3:4, 1:1, 1:6); Rutar, Devcich, Boccai, Nadlišek. Trener: Mura. SON: 20; SKO-KI: 26 (16 v obrambi, 10 v napadu).

Bor Radenska je avanturo v deželni C-ligi pričel na najboljši in najlepši način. Na stadionu 1. maja je namreč padla ena izmed boljših petrk v ligi, tako da sezona se košarkarje Bora ni mogla začeti na boljši način. Kljub temu, da so Štokelj in soigralci zaključili vse četrtine v vodstvu, se je srečanje odločilo šele v zadnjih dramatičnih 21 sekundah. Borovcem namreč si ni uspelo priigrati odločilne prednosti, tako da so jim gostje bili stalno za petami, ki so 21 sekund pred koncem izenačili na 71:71. Gledalcem je takrat zastal dih, Borovi košarkarj pa so odigrali še zadnji napad. Roncam je sicer uspelo žogo spraviti v out ter Crevatinu in soigralcem je ostalo pičlih 5 sekund. Žoga je iz avta šla takoj v roke Madonie, ki je hladnokrvno iz razdalje dosegel koš in zapečatil prvo zmago plavih ob glasnem veselju gledalcev in vodstva društva. Pohvalo za pomembno zmago zasluži trener Mura, vso tehnično vodstvo in seveda celotna ekipa. Varovanci trenerja Mure so igrali zagrizeno v obrambi, organizatorja igre sta igrala zrelo in premišljeno, v napadu pa je bil z 19 točkami najbolj uspešen Roberto Alberti. Prve zmage se je seveda veselil tudi povratnik Miko Madonia, ki je dobro opravil svojo nalogo in je tudi dosegel zadnji koš. »Danes smo dosegli izredno pomembno zmago,« je dejal takoj po koncu srečanja Madonia. »Vedeli smo, da sploh ne bo lahko in moram priznati, da pred sodnikovim žvižgom sploh nisem mislil, da nam bo uspelo, toda z dobro obrambo in kljub temu, da imamo nižjo peterko kot oni, smo jih na koncu le premagali.« (RAS)

Miko Madonia je dosegel odločilen koš za prvo zmago Bora Radenske v letošnji sezoni

KROMA

Mitja Jevnikar je bil pri Bregu najbolj konstanten in nasploh dobro opravil svojo nalogo. Dosegel je 11 točk (5:6 za dve točki)

KROMA

KOŠARKA - 1. krog D-lige

Kontovelci sami krivi za poraz

Marko Švab je bil z 19 točkami najboljši Kontovelov strelec

KROMA

Kontovel - Denteseano Fogliano 67:83 (10:12, 27:22, 51:45)

KONTOVEL: Gantar 2 (0:2, 1:8, -), Bukavec 2 (-, 1:3, -), Zaccaria 11 (5:7, 3:7, -), Lisjak 9 (3:6, 3:9, 0:2), Godnič 4 (0:2, 1:1, 1:3), Vodopivec (-, 0:2, -), Bufon (-, 0:1, -), Ukmar 9 (0:2, 3:3, 1:4), Paoletič 7 (4:4, 0:1, 1:4), N. Sossi (-, 0/1, -), Švab 19 (9:12, 5:8, 0:4), Jan Sossi 4 (-, 2:2, -), trener Gerjevič. SON: 26, PON: Lisjak (39).

Kontovelci v svojem uvodnem srečanju tako visokega poraza proti sicer solidnemu Foglianu niso zaslužili. Ne samo, večji del tekme so bili gostom povsem enakovredni ter v drugi in tretji četrtini celo boljši. Naši košarkarji so se v tem delu izkazali predvsem v obrambi z Danielom Zaccario, ki je gospodaril pod košem (12 skokov), pa tudi ostali so igrali zelo požrtvovalno. Po prvi četrtini, ki se je končala z zelo nizkim izidom (10:12), so si Kontovelci priigrali prednost petih točk, ki so jo v tretji četrtini v 7. minuti povečali na 9 (42:33). Da bi obdržal maksi-

malno zbranost v obrambi po celem igrišču, je trener Gerjevič stalno menjaval igralce. Kontovel si je v 28. minuti priigral največjo prednost na tekmi (48:38), toda gostje niso popustili. S consko obrambo so Kontovelce spravljali v težave in v 5. minuti zadnje četrtine celo povedli za dve točki (59:57). Tedaj se je gostiteljem v napadu popolnoma zataknilo. Z izredno težavo so dosegali koše, pri gostih pa se je razigral izkušeni Tessarolo (letnik 1978), ki je samo v tej zadnji četrtini dosegel kar 16 od skupnih 25 točk. Gostje so večali prednost: dve minuti pred koncem so vodili za 9 točk (71:62), nato za 14. Tekme je bilo seveda konec. »Tekmo smo sami izgubili. Vsakič, ko bi lahko povedli za več točk, smo napravili kako napako in dovolili nasprotniku, da si je opomogel,« je po tekmi izjavil Kontovelov trener Gerjevič. (lako)

OSTALI IZIDI: Dinamo GO - Grado 66:73, Perteole - Romans 67:80, NAB - Monfalcone 68:74, Don Bosco - San Vito 70:71, Basket Time - Villesse 81:52.

NOGOMET - V 3. krogu deželnega prvenstva mladincev

Uspešna Kras in Vesna Visok domači poraz Juventine

Kras - Pro Gorizia 3:2 (1:2)

STRELCI: Andrejič v 26. in 87. min; Candotti v 54. min.

KRAS: Dedenaro (Bossi), Jevnikar, Dolliani (Pettiroso), Papapico, Križmančič, Zeriali (Jankovič), Candotti, Andreič (Lizzul), Marino, Pečar, Gajič (Škabar). Trener: Kragelj.

Krasovi mladinci so zaslužno premagali goriškega tekmeča. Začetek sicer ni napovedoval pozitivnega razpleta, saj so Goričani že na začetku dvakrat zatresli mrežo. V Krasovih vrstah se je obenem poškodoval tudi vratar, ki ga je nato nadomestil Bossi.

Po hladni prhi pa so se varovanci trenerja Marina Kragelja zbrali in prevzeli vaje igre v svoje roke. Pred odmorom so zmanjšali razliko z Andrejičem, v drugem polčasu pa je bil na začetku uspešen Candotti, pred končnim sodnikovim žvižgom pa še enkrat Andrejič. Krasovi mladinci so imeli še druge priložnosti, ki pa jih niso zaključili.

Juventina - Trieste Calcio 0:5 (0:2)

JUVENTINA: Toppi, Comelli (Toso), Grusu, Pojan, Grudina (Petric), Mauro (Cej), Graba (Iriskič), Gramayio, Camerata, Marchioro, Bizai. Trener: Currato.

Mladinci Juventine so še brez zmage. Tudi v tretjem krogu so ostali praznih rok. Trieste Calcio je že po prvih 45. minutah povedel na dva gola prednosti, v drugem delu pa je razliko še povečal. Varovanci trenerja Luigija Currata so imeli tri priložnosti, nobene pa niso izkoristili. V vseh elementih so igrali zelo slabo, tako da je bil poraz na dlani.

Breg - Latisana 81:91 (19:26, 40:42, 52:65)

BREG: Bozic 1 (1:4, 0:2, 0:2), Jevnikar 11 (1:2, 5:6, 0:2), Samec 9 (1:1, 4:6, -), Lokatos 0 (-, 0:2, 0:3), Haskič 18 (1:2, 4:5, 3:8), Buttignon 15 (5:12, 5:7, -), Klarica 24 (3:3, 6:7, 4:10), Glavina, Nadlišek in Švara. Trener: Krašovec.

Letošnjo sezono je Breg začel s porazom. Latisana je bila za prenovljeni Breg pretrd oreh. V zadnjem trenutku se je Krašovecvi ekipi pridružil Melvis Haskič: Breg je z Venezio Giulio dosegel dogovor za enoletno posojilo branilca, ki je prevzel mesto drugega »tujca« po začasni prekinitvi igranja Boruta Sile. Namesto poškodovanega Sečeta je trener Krašovec vključil v deseterico Jevnikarja, ki je bil med posamezniki najbolj zanesljiv in zelo solidno opravil svojo nalogo. Poraz gre pripisati tudi dejstvu, da so pri klubu šele pred nekaj tedni krpali luknje v igralškem kadru, tako da je ekipa še neuigrana.

Breg je sicer v prvem delu srečanja igral solidno, a kljub temu je ritem igre diktirala Latisana. Breg je namreč dopustil preveč v obrambi, napad pa je slonel na metih izza šestmetske črte. Igre v globino in torej izkoristka Štefana Samca ni bilo, kar so gostje (pri katerih igra tudi bivši jadranovec Andrej Gnjezda, 5 točk) seveda izkoristili. Odločilna je bila tretja četrtina, ko je po seriji napak v napadu na obeh straneh Latisana reagirala, Breg pa je nadaljeval z netočnimi meti iz vseh pozicij. Gostje so si tako priigrali odločilno prednost in jo z organizatorjem igre Celottom (18 točk) na čelu vestno upravliali vse do končnega živžga. Pri Bregu sta zatajila organizatorja Bozic in Lokatos.

Ostali izidi: Ardita - Servolana 85:78; Goriziana - Venezia Giulia 58:75; Santos - Cus UD 71:64; Alba - Cervignano 87:65, CBU - UBC np. Danes: Roiraigande - Fagagna.

C-LIGA: S. Daniele - Broetto Padova 82:81.

TRENER KRASA
MARINO KRAGELJ

KROMA

Staranzano - Vesna 2:5 (0:3)

VESNINI STRELCI: Debernardi v 5. iz 11-m in 43., Del Savio v 35. in 39. ter Rossoni v 25. min.

VESNA: Sorci, Simonis (Spadaro), M. Vaccaro, Bagatin, Puric, S. Rossoni, De Pasquale (Del Savio), A. Vaccaro (Vidoni), Radivo (Madotto), De Bernardi, Cheng (Vascotto). Trener: Toffoli.

Mladinci kriške Vesne so visoko zmagali v Štarancanu. Že po prvem polčasu so gostje vodili s 3:0. V drugem delu so domačini, ki so tekmo končali z devetimi igralci na igrišču, dvakrat premagali Sorcijo. Vesna pa ni stala križem rok in Del Savio je še dvakrat zadel v polno.

Pri Vesni so se tokrat zelo dobro izkazale menjave, ki so vstopile na igrišče v drugem polčasu. »Odlično je igral Minej Puric. Poleg njega so se izkazali še Vascotto, Del Savio in Madotto,« je ocenil spremljevalec Giancarlo Zoffoli.

OSTALI IZIDI: Aquileia - San Luigi 1:8, Monfalcone - Opicina 3:0, Muglia - San Giovanni 1:2, Ponziana - Fincantieri 1:0; zaostala tekma: Fincantieri - Staranzano 4:0.

VČERAŠNJI IZIDI - 2. AL: Fiumicello - San Canzian 2:2; **3. AL:** Terzo - Ruda 1:2.

HITRA HOJA Fabio Ruzzier najhitrejši z izidom sezone

Lonjerski hitrohodec Fabio Ruzzier se vestno pripravlja na nastop na državnem absolutnem prvenstvu, ki bo pri Bergamu čez dva tedna. Včeraj je odličen test opravil v Avstriji v kraju Hollenburg, približno 100 kilometrov severno-zahodo od Dunaja. Nastopil je na Odrprtem avstrijskem prvenstvu, ki je veljalo obenem za državno prvenstvo Poljske. Med kakovostno konkurenco je bila zbrana tudi poljska reprezentanca, ki je lani nastopala na olimpijskih igrah v Pekingju.

Na 30 kilometrov dolgi ravninski trasi ob Donavi je Ruzzier zmagal. S časom 2 uri 37 minut in 30 sekund je bil navdušen: »Zelo sem vesel tudi zato, ker sem premagal deset let mlajšega Dicka Gnauka, ki je letošnji veteranski evropski prvak v kategoriji M45. Ciljal sem na dve uri in 40 minut, trasa pa sem prehodil še hitreje.« Ruzzier je včeraj tudi izboljšal državni rekord kategorije M55 in obenem dosegel najboljši svetovni izid sezone. S časom 2.50,43 je bil nemec Dick Grauk drugi, tretji pa je bil 25-letni Čeh Antonin Kozelka, ki je 30 km prehodil v več kot treh urah. Absolutno prvo mesto na najdaljši razdalji 50 kilometrov je včeraj pripadlo Poljaku Rafalu Sikori s časom 3.52,13.

ŽENSKA KOŠARKA

Cergolovi junakinji

Miljski Interclub je v 1. krogu ženske B-lige premagal tržaško Ginnastico Triestino. Končni rezultat je bil 64:63. Pri miljski ekipi je slovenska košarkarica Samantha Cergol zbrala 22 točk in 10 skokov. Njena sestra Jessica pa je v zadnjih sekundah dosegla zmagovito trojko (skupaj je dala 11 točk).

POKRAJINSKI NARAŠČAJNIKI

Pomlad se bo potegovala za zgornji del lestvice

Naraščajniki Pomladi bodo novo sezono v pokrajinskem prvenstvu začeli z določenimi ambicijami. »Imamo solidno ekipo, ki se bo lahko borila za vrh lestvice,« pravi trener Dino Tommasi, ki je naraščajnike Pomladi vodil že v lanski sezoni v deželnem prvenstvu. »Prav zaradi tega so nekateri nogometaši bolj izkušeni in pričakujem, da se bodo slednji izkazali in bili zgled za mlajše,« je še dodal Tommasi, ki je kot glavnega favorita imenoval ekipo Ponziane. Pa tudi Sant'Andrea in Opicina sta solidni ekipi. V ožji krog ekip, ki se bo borila za vrh lestvice pa bo najbrž tudi Pomlad, ki je letošnjo sezono začela še pred več kot enim mesecem s pripravi v Tolminu. Pomlad bo v današnjem 1. krogu igrala v gosteh pri Domju (začetek ob 11.45). Domače tekme bo Pomlad igrala na proseškem Ervattiju.

POSTAVA 2009-10 - Vratarja: Peter Mattiassich (letnik 1993), Matija Vidoni (94), Erik Visintin (93); obramba: Francesco Alessio Verni (94), Pietro Cerkenic (93), Dmytro Dalnii (93), Dennis Riosa (93), Alex Rossone (94), Francesco Vallon (94), Igor Žerjal (93), Thomas Zuppin (93); sredina: Andrea Bonetta (94), Luca Carli (93), Erik Brass (93), Denis Daneu (94), Danjel Hoffer (93), Erik Kuret (93); napad: Naim Krasniqui (94), Christian Paoletti (94), Marko Pegan (93), Virgilio Viviani (93). Trener: Dino Tommasi; spremljevalca: Franco Meriggioli in Max Pituzzi.

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Igrajmo se po starem - Skrivanje

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Dokumentarni film: **Leteča brata Rusjan**, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

6.00 Avtomobilizem: VN - Japonska

8.30 Šport: Pole Position

9.30 A sua immagine

9.55 Sveta maša, sledi Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde Estate

13.30 23.30 Dnevnik

14.00 Variete: Domenica In - L'Arena

16.30 Dnevnik L.I.S.

17.30 Variete: Domenica In - 7 giorni

18.50 Kviz: L'Eredità

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.40 Kviz: Affari tuoi

21.30 Nan.: Un medico in famiglia 6 (It., '08, r. T. Aristarco, i. L. Banfi. G. Scarpati)

23.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.00 Aktualno: Cercando cercando

6.10 Dokumentarec: Napoli sotteranea

6.25 Aktualno: L'avvocato risponde estate

6.35 Aktualno: Inconscio e magia

6.45 Variete: Mattina in famiglia

10.05 Aktualno: Ci vediamo domenica

11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia

13.00 20.30 Dnevnik

13.30 Aktualno: Tg2 Motori

13.40 Vremenska napoved

13.45 Variete: Quelli che... aspettano

15.30 Variete: Quelli che il calcio

17.05 Šport: Stadio Sprint

18.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.05 Šport: 90° Minuto, sledi Numero Uno

19.00 Avtomobilizem: VN - Japonska

20.00 Talent show: X Factor

21.00 Nan.: N.C.I.S. (i. M. Harmon, C. de Pablo)

21.50 Nan.: Harper's Island (i. E. Cassidy)

22.35 Šport: La domenica sportiva, sledi Domenica sprint

1.00 Nočni dnevnik

6.00 Aktualno: Fuori orario

7.00 Variete: Aspettando è domenica papà

8.00 Variete: E' domenica papà

9.05 Glasb.: Il Gran Concerto (v. A. Greco)

10.05 Film: Mare matto (kom., ZDA '63, r. R. Castellani, i. G. Lollobrigida)

12.00 Dnevnik in športne vesti

12.25 0.20 Aktualno: TeleCamere Salute

12.55 Aktualno: Okkupati

14.00 19.00, 22.55 Deželni dnevnik in vremenska napoved

15.00 Dnevnik L.I.S.

15.05 Aktualno: Alle falde del Kiliman-giario

18.55 Vremenska napoved

19.30 Dnevnik

20.00 Variete: Blob

20.20 Aktualno: Che tempo che fa

21.30 Aktualno: Presa diretta (v. R. Iacona, D. Iannacone)

23.10 Variete: Glob (v. E. Bertolino)

0.10 Dnevnik in vremenska napoved

6.35 Dnevnik: Pregled tiska

7.05 Aktualno: Superpartes

8.55 Nan.: Nonno Felice

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik in prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved

14.05 Nan.: Le comiche di Stanlio e Olio

14.30 Film: Francesco d'Assisi(dram., ZDA, '61, r. M. Curtiz, i. B. Dillman)

15.05 Dnevnik - kratke in morske vesti

15.30 Film: Bravados (dram., ZDA, '58, r. H. King, i. G. Peck)

17.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

19.35 Nan.: Il ritorno di Colombo

21.30 Nan.: Siska

22.30 Šport: Controcampo Posticipo

1.00 Nočni dnevnik in pregled tiska

6.00 Dnevnik - Pregled tiska

7.55 13.00 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik

8.55 Aktualno: Le frontiere dello spirito

10.15 Aktualno: Verissimo - Tutti i colori della cronaca (v. S. Toffanin)

13.00 Dnevnik, vremenska napoved in Okusi

13.40 Variete: Domenica 5 (v. B. D'Urso)

18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)

20.00 Dnevnik in vremenska napoved

20.40 Variete: Paperissima Sprint

21.30 Nan.: Dr. House

23.30 Film: 24 ore (triler, ZDA, '02, r. L. Mandoki, i. C. Theron, K. Bacon, C. Cox, S. Townsend)

0.30 Dnevnik - Kratke vesti in vremenska napoved

1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

7.00 Aktualno: Super PArtes

7.50 Risanke

10.55 Nan.: Xena - Principessa guerriera

12.00 Šport: Grand Prix

12.25 Dnevnik in vremenska napoved

13.00 Šport: Guida al campionato

14.00 Motociklizem: VN - Japonska

16.30 Film: Soccer Dog - Asso del pallone (kom., ZDA, r. S. Tung, i. J. Thomas)

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Film: Ritorno al futuro (akc., ZDA, '85, r. R. Zemeckis, i. M.J. Fox)

21.30 Film: **Superman Returns** (fant., ZDA, r. B. Singer, i. K. Spacey)

6.55 Film: Fiamma d'amore ('31, r. A. Hitchcock)

8.30 Salus TV

8.40 Musa TV

8.50 Aktualno: Italia Economia

9.40 Super Sea

10.20 Incontri al caffè de la Versiliana

11.40 Aktualno: Rotocalco ADNKronos

12.00 Sv. maša in Angelus

12.25 Aktualno: Aria di casa

12.50 Aktualno: Affreschi

13.10 Variete: Village

13.35 Aktualno: Antichi palazzi nel FVG

14.00 Camper magazine

14.30 Campagna amica

15.05 Borgo Italia

15.25 Dokumentarec o naravi

16.15 Koncert: Spesso il cuore si innamora

17.30 Risanke

19.15 E domani è lunedì

21.50 Film: A2 Racer (kom., '04, r. M. Keusch, i. K. Kiehling) - pon.

23.20 Film: Tecnica di un omicidio (triler, '66, r. F. Prosperi, i. F. Nero, R. Webber)

0.50 Voci dal ghetto

7.00 Aktualno: Omnibus - Week End, sledi Omnibus Life - Week End

10.10 Aktualno: La settimana

10.40 Aktualno: M.O.D.A.

11.15 Šport: Pregara

11.50 15.20 Šport: Motociklizem - Super bike

13.00 Dnevnik in športne vesti

13.30 Film: Assassinio sul palcoscenico (krim., V.B., '64, r. G. Pollock, i. M. Rutherford)

16.45 Nan.: MacGyver

18.00 Film: Major League, la squadra scassata dalla lega (kom., ZDA, '89, r. D. Ward, i. T. Berenger)

20.00 Dnevnik

20.30 Resničnostni show: S.O.S. Tata

21.30 Film: La casa Russia (dram., ZDA, '99, r. F. Schepisi, i. S. Connery)

23.50 Nan.: Cold Squad

0.45 Nočni dnevnik in športne vesti

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav

9.20 Šport Špas

9.55 Nedeljska maša

11.00 Izvir(n)i, oddaja o ljubiteljski kulturi

11.30 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.15 Na zdravje! (pon.)

14.30 Prvi in drugi (pon.)

15.00 17.15 NLP, razvedrilna oddaja

15.00 15.20 Glasbeni troboj

15.15 15.50 Športne novice

15.40 Nedeljsko oko

16.00 Družabna

16.30 Za prste obliznit

17.00 22.40 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

17.25 Fokus

18.25 Žrebanje Lota

18.40 Risanke

18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti

19.50 Gledamo naprej, sledi Spet doma

21.45 Intervju

23.10 Nan.: Trojanski konj

0.40 Iz arhiva TVS - Tv dnevnik 4.10.1991 (pon.)

1.10 Dnevnik (pon.)

1.30 Dnevnik Slovencev v Italiji (pon.)

6.30 2.00 Zabavni infokanal

8.40 Skozi čas

8.50 Iz arhiva TVS - Tv dnevnik 4.10.1991 (pon.)

9.20 Globus (pon.)

9.50 29. tekmovanje slovenskih godb

11.10 Dok. film: Melodije v parku časa

11.30 Spomini (pon.)

11.40 Slovenski magazin

12.05 Turbulenca

15.00 Nogometni magazin FIFA

15.30 Olimpijski magazin

16.00 Portorož: Jadranje, pokal (prenos)

16.55 London: Nogometna tekma Chelsea - Liverpool (prenos)

20.00 Dok. serija: Sanjska potovanja

20.50 Nad.: Nesmrtnik

21.55 Glasb. odd.: Na utrip srca

22.35 Nad.: Deadwood (pon.)

0.20 Film: Popoln zločin (pon.)

13.45 Dnevni program

14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti

14.10 Euronews

14.30 Vas tedna

15.00 Q - trendovska oddaja

15.45 Sredozemlje

16.15 Folkest 2009

17.00 Dok. odd.: City folk

17.30 Potopisi

18.00 Ljudje in zemlja

19.00 22.00, 23.30 Vsedanes - Tv dnevnik

19.25 Šport

19.30 Biker explorer

20.00 Vesolje je...

20.30 Istra in...

21.00 Dok. odd.: 1929 - Velika Kriza

22.15 Nedeljski športni dnevnik

22.30 Slovenski magazin

23.00 Koncert koralnih napevov iz Graduala in Antifonarija

0.45 Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

6.00 0.00 Videostrani

16.00 Hrana in vino

17.00 Kasaške dirke (pon.)

18.00 Duhovna misel (pon.)

18.15 Tedenski pregled (pon.)

18.30 Miš Maš (pon.)

19.15 Pravljica

19.30 Asova gibanica

20.00 Razgledovanja (pon.)

20.30 Spoznajmo jih

21.30 Primorci sprejemamo izzive sveta (pon.)

22.30 Glasbena oddaja: Postaja GO (pon.)

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Iz domače zkladnice; 10.35 Otroški kotiček; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Pogovor s pesnikom T. Pavčom; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za smeh in dobro voljo; 14.30 Nedeljskih sedem not; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Kratka poročila; 17.30 Iz naših prireditev; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.00 Kronika; 9.15 Pregled prireditev; 9.30 Radio je živ; 10.00 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Ple-soči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.55 Iz sporedov; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.20 Nedeljsko popoldne; 16.30 Reportaža; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 12.30 Športno popoldne; 14.20 Obvestila; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO;

16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Sv. maša; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 20.00 Nove operne plošče; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Poglobili se boste vase in tako ugotovili, kaj vam v življenju manjka. V službi se boste s sodelavci dobro razumeli. Pazite na zdravje, saj bodo prihodnji tedni naporni za vaš imunski sistem.

BIK 21.4.-20.5.: Radi bi, da bi vaš šef končno opazil trud, ki ga vlagate v delo. Poskušajte sami opozoriti nase in dajte vedeti, da si želite pohvale. S partnerjem se bosta čudovito ujela.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Našli boste nove načine za dodatni zaslužek, vendar dvakrat premislite, ali se vam bo vložek časa in denarja resnično obrestoval. S svojim najdražjim boste preživeli nepozabne trenutke.

RAK 22.6.-22.7.: Vaš značaj bo morda prihodnji teden malce težak za ljudi okoli vas. Na trenutke boste preveč pikolovski in neposredni. Poskušajte s umiriti in preživeti vikend v naravi s partnerjem.

LEV 23.7.-23.8.: Dobre poslovne poteze in premišljena dejanja vam bodo pomagali do dobrega zaslužka. Če se vam zdi, da imate premalo prijateljev, je teden dober za sklepanje novih poznanstev.

DEVICA 24.8.-22.9.: Prihodnji teden vam je pisan na kožo. Polni boste delovnega zagona. Brez težav se boste lotili težav v službi ter jih hitro in uspešno rešili. Do svojih bližnjih boste ljubeznivi in radodarni.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Zvezde vam bodo postale kmalu bolj naklonjene. Namesto da tarnate nad svojo usodo, začnite na življenje gledati bolj vedro. Delo vam gre dobro od rok.

ŠKORPION 23.10.-22.11.: Želeli si boste več časa preživeti s svojo družino. To jim povejte, saj bodo vašo željo cenili in upoštevali. S prijatelji boste prišli do neke zamisli. Poskušajte jo uresničiti.

STRELEC 23.11.-21.12.: V službi boste imeli polne roke dela. Če boste zardi tega v stresu in brez energije, pojdite na prehod v naravo. Svež zrak vam bo dobro del in delo boste potem opravili hitreje.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Pazite, kako ravnate z denarjem, saj boste v prihodnjem tednu precej zapravljivi. Tako boste poskušali svojo pozornost preusmeriti s težav na bolj prijetne plati življenja.

VODNAR 21.1.-19.2.: Čeprav vam življenje prinaša sama lepa presenečenja, se v vas kopičijo napetosti in skrb. Poskrbite za sprostitev in počitek. Kmalu se bo začelo bolj spodbudno obdobje za vas.

RIBI 20.2.-20.3.: Zvezde so vam naklonjene. Občutili boste pozitivno energijo, s katero vas bodo napolnjevale. Ne bo vam manjkalo samozavesti, pa tudi šarma ne, s katerim boste očarali druge ljudi.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40
(Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Števerjan 2009 - An-sambel Gadi

20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik - Parlament
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.00 23.15 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: Da Nord a Sud... e ho detto tutto! (v. V. Salemme, A. Falchi)
23.20 Aktualno: Porta a porta
0.55 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Rai Due

6.00 Aktualno: Cercando cercando
6.20 Aktualno: Tg2 Zdravje
6.25 19.00 Talent show: X Factor
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.30 Aktualno: Protestantesimo
10.00 Aktualno: Tg2 punto.it
11.00 Variete: I fatti vostri (v. G. Magalli, A. Volpe, M. Cirillo)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno (v. M. Setta)
14.45 Aktualno: Italia sul Due (v. L. Bianchetti, M. Infante)
16.00 Nan.: 90210
16.40 Variete: Scalo 76 Talent (v. L. Agosti, A. Rostagno)
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 23.10 Dnevnik
21.05 Dok.: Voyager - Ai confini della conoscenza (v. R. Giacobbo)
23.25 Dok.: La Storia siamo noi - Ugo Tognazzi
0.30 Aktualno: Magazine sul 2

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Dok.: La Storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Cominciamo Bene - Prima, sledi Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.25 Le storie - Diario italiano
12.45 Dok.: Geo & geo
13.10 Nad.: Terra nostra
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.50 Dok.: Il mio cibo preferito
15.05 Dnevnik - kratke vesti
15.10 Variete: Trebisonda - Melevisione
15.30 Nan.: Zorro

15.55 Risanke
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sle-di Geo & Geo
18.10 Vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Le storie di Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Chi l'ha visto? (v. F. Sciarelli)
23.10 Šport: Replay
0.00 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Rete 4

7.05 Nan.: Tutti amano Raymond
7.30 Nan.: Quincy
8.30 Nan.: Hunter
9.45 Nad.: Febbre d'amore
10.35 Nan.: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan: Wolf - Un poliziotto a Berlino
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Nad.: Sentieri
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Una moglie per papà (kom., ZDA, '94, r. J. Nelson, i. W. Goldberg)
23.40 Film: Letà dell'innocenza (kom., ZDA, '93, i. M. Pheiffer)
1.30 Dnevnik - pregled tiska in vremenska napoved

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattino cinque (v. F. Pannicucci, C. Brachino)
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Talent show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque (v. B. D'Urso)
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)
21.10 Nan.: Intelligence - Servizi & segreti (i. R. Bova, A.C. Morariu)
23.30 Aktualno: Matrix (v. A. Vinci)
1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

6.30 13.40, 17.25 Risanke
8.55 Nan.: Happy Days
9.30 Nan.: A-Team
10.20 Nan.: Starsky & Hutch
11.20 Nan.: The Sentinel
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Gossip Girl
15.55 Nan.: Il mondo di Patty
16.50 Nan.: iCarly
19.25 Risanke: Simpsonovi
19.50 Nan.: Love Bugs 2
20.30 Kviz: Il colore dei soldi (v. E. Papi)
21.10 Film: La gang del bosco (dram., ZDA, '06, r. T. Johnson, i. K. Kirkpatrick)
23.30 Nan.: Romanzo criminale - La serie (It., '07, r. S. Sollima, i. F. Montanari)
1.30 Aktualno: Poker1mania

Tele 4

7.00 8.35, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.15 Dokumentarec
8.10 Pregled Tiska
8.50 Variete: Novecento contro luce
10.00 Dok.: Borgo Italia
10.25 Klasična glasba
11.25 Variete: Camper Magazine
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Village
12.35 Šport: Tractor Pulling
12.50 Aktualno: Aria di casa
13.15 Videomotori

13.50 Aktualno: ...Animali amici miei
14.30 Variete: Udin e Conte
15.45 Aktualno: Novecento contro luce
17.00 Risanke
19.00 Šport: Nogomet, Triestina
20.00 Šport: Nogomet, Udinese
20.30 Deželni dnevnik
22.45 Aktualno: Antichi palazzi del FVG
23.40 Nad.: Cold Squad

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.25 Nan.: Matlock
11.30 Nan.: L'ispettore Tibbs
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.00 Film: Intrico a Taormina (kom., It., '60, r. G. Bianchi, i. U. Tognazzi)
16.05 Nan.: Stargate SG-1
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: The District
20.00 0.25 Dnevnik
20.30 0.50 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: L'infedele
23.20 Aktualno: Reality

Slovenija 1

6.30 Utrip (pon.)
6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.10 Ris. nan.: Smrkci
9.35 Ris. nan.: Animalija (pon.)
9.55 Šport Špas (pon.)
10.20 Iz popotne torbe (pon.)
10.45 Dok. film: Temna stran meseca (pon.)
12.00 Ljudje in zemlja (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Izjemne živali
13.50 Druga godba 2009: Bossa de Novo (pon.)
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Lutk. nan.: Trnovo robidovje
16.10 Lutk. nan.: Bisergora
16.25 Igr. nan.: Mihić in Maja
16.25 Otr. nad.: Ribič Pepe

17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.20 19.50 Gledamo naprej
17.30 Glasbeni spomini z Borisem Kopitarjem
18.30 Žrebanje 3x3 plus 6
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Polemika
21.00 Nad.: Umazani ples
21.25 Oddaja o turizmu: Na lepše
22.00 Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved
23.00 Umetnost igre
23.25 Glasbeni večer

Slovenija 2

6.30 9.00, 1.20 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
10.20 Sobotno popoldne (pon.)
13.00 Kaj govoriš? = so vakeres?
13.15 29. tekmovanje slovenskih godb, Maribor 2009 (pon.)
14.05 Slovenci v Italiji (pon.)
14.55 Iz arhiva Tvs: Tv dnevnik 5.10.1991
15.20 Osmi dan (pon.)
15.50 Ars 360 (pon.)
16.05 Slovenski magazin (pon.)
16.30 Prvi in drugi (pon.)
17.00 Rokometni magazin
17.30 To bo moj poklic
18.00 Nad.: Polly Alder

18.40 Derren Brown: Miselni triki
18.55 Iz sobotnega popoldneva: Zdravje, usoda, alternativa
20.00 0.25 Dok. odd.: National Geographic
21.00 Studio city
22.00 Pozdrav Afriki
22.30 Knjiga mene briga (pon.)
22.50 Film: Mala svetnica

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Vsedanes - vzgoja in izobraževanje
15.00 Zoom - mladi in film
15.30 Koncert koralnih napevov iz Graduala in Antifonarija
16.00 Vesolje je ...
16.30 Biker explorer
17.00 22.15 Avtomobilizem
17.20 Istra in...
18.00 Športna mreža
18.35 23.55 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 22.00 Vsedanes - TV Dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Kuharski recepti
19.50 Kino premiere
20.00 Sredozemlje
20.30 Artevisione
21.00 Meridiani - aktualna tema
22.30 Športel

Tv Primorka

6.00 0.30 Videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 22.00 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino (pon.)
10.35 Videostrani z novicami vsako polno uro
17.10 Kultura: Filmska projekcija
17.40 Nočna izmena 2009
19.00 Mozaik (pon.)
20.00 23.00 Dnevnik Tv Primorka, šport in vremenska napoved
20.30 Športni ponedeljek
21.30 UEFA Futsal Cup
23.00 Dnevnik

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Začnimo skupaj; 9.00 Radio paprika; 10.00 Poročila; 10.10 Odprta knjiga; 11.15 Studio D; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Pogovor s pesnikom T. Pavčkom; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni slovarček; 18.00 Hevrek - iz sveta znanosti; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Pod dresom; 12.00 Glasovanje za osebnost Primorske; 12.30 Opoldnevnik; 13.30-15.00 Aktualno; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Radio je živ; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Sotočja; 21.00 Indie ni Indija; 22.30 Radio Kažin.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvo- nožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvo- nožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.05 Teren; 11.00 Ime tedna; 11.35 Obvestila; 12.20 Komentar ankete; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.00 Povzetek imena tedna; 18.05 Hip hop; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Cederama; 20.30 Top albumov; 21.00 Vzhodno od rocka; 22.30 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrineki; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.40 Kulturni globus; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnevnik; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di- van; 18.00 6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.ž. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

IRSKA - Znani so dokončni izidi petkova referendumu o Lizbonski pogodbi

Irski volivci so se tokrat jasno opredelili za Evropo

Za pogodbo je bilo dobrih 67 odstotkov, proti pa slabih 33 - Pozitivni odzivi iz Bruslja in evropskih prestolnic

DUBLIN - Irci so na petkovem ponovljenem referendumu potrdili Lizbonsko pogodbo. Za novo evropsko pogodbo jih je glasovalo dobrih 67 odstotkov. Izid glasovanja so že pozdravili v Bruslju in članicah unije, zdaj pa so oči uprte v Češko in Poljsko, ki edini med državami EU dokumenta še nista ratificirali.

Za Lizbonsko pogodbo je na petkovem referendumu na Irskem glasovalo 67,1 odstotka volivcev, proti pa jih je bilo 32,9 odstotka, je včeraj v Dublinu sporočila irska volilna komisija. Referenduma se je udeležilo 58 odstotkov volivcev. Na lanskem prvem glasovanju je bilo proti pogodbi 53,4 odstotka Ircev, pa tudi volilna udeležba je bila nižja kot letos, saj je znašala le 51 odstotkov.

Irska je po lanskem zavrnitvi nove evropske pogodbe od EU dobila zagotovilo, da Lizbonska pogodba ne bo vplivala na njeno zakonodajo na področju splava in davkov niti ne bo ogrozila irske nevtralnosti, poleg tega bo država ohranila svojega člana Evropske komisije. Za ratifikacijo pogodbe so bile vse večje politične stranke v državi, pa tudi številni poslovneži in Cerkev. Vsi so opozarjali, da bi utegnili zavrnitev dokumenta še poglobiti gospodarsko krizo v državi. Po ocenah analitikov je sicer prav recesija pripomogla k povečanju števila zagovornikov pogodbe.

Še pred objavo dokončnih uradnih izidov glasovanja so izid pozdravili najvišji irski predstavniki na čelu s premierom Brianom Cowenom, ki je dejal, da je to »dobro dan za Evropo in za Irsko«. Poudaril je, da je njegova država tako jasno povedala, da »ostaja v srcu Evrope«.

Zadovoljstvo z izidom so izrazili tudi najvišji predstavniki EU. Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso je dejal, da je s potrditvijo Lizbonske pogodbe na Irskem zdaj pogodba demokratično potrjena v vseh 27 državah članicah. Predsedujoči EU, švedski premier Frederik Reinfeldt pa je napovedal, da bo predsedstvo zdaj dejavno delalo za to, da bi s postopkom prišli do konca. Oba sta izrazila pričakovanje, da bosta postopek ratifikacije v najkrajšem času zaključili tudi Poljska in Češka, kjer še manjkata podpisa tamkajšnjih evroskeptičnih predsednikov Lecha Kaczyńskiego in Vaclava Klause. Medtem ko je prvi že napovedal, da s podpisom ne bo zavlačeval, je drugi izrazil razočaranje nad izidom referendumu in napovedal, da bo s podpisom počakal do odločitve češkega ustavnega sodišča glede skladnosti pogodbe s češko ustavo. Češki minister za evropske zadeve Stefan Füle je sicer izrazil upanje, da bo Češka postopek ratifikacije lahko končala do konca leta.

Izid pa je pozdravila večina voditeljev članic EU: za nemško kanclerko Angela Merkel je to pomemben korak na poti do uveljavitve pogodbe, za francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja pa so Irci nedvoumno izbrali Evropo. Britanski premier Gordon Brown je dejal, da je zdaj napočil čas za ukvarjanje z gospodarsko krizo, varnostjo in podnebnimi spremembami, medtem ko je za italijanskega premiera Silvia Berlusconi irski »da« odločilen korak na poti, ki bo Evropo naredila močnejšo in učinkovitejšo. Irsko odločitev je pozdravil tudi slovenski premier Borut Pahor, za katerega bo Lizbonska pogodba EU dala »nov zagon in večjo učinkovitost, odpira pa tudi nadaljnjo širitev EU«.

Irci so bili edini v EU, ki so o Lizbonski pogodbi odločali na referendumu, saj Irsko k temu zavezuje njena zakonodaja, medtem ko so drugod dokument potrjevali v parlamentih. Cilj je, da bi pogodba v veljavo stopila z letom 2010. Članice EU so Lizbonsko pogodbo podpisale v portugalski prestolnici decembra 2007. Cilj pogodbe je poenostaviti delovanje 27-članske unije in omogočiti njeno novo širitev. V skladu s pogodbo bo EU dobila stalnega predsednika Evropskega sveta ter zunanjega ministra, okrepiła se bo vloga Evropskega in nacionalnih parlamentov, EU bo dobila tudi enotno pravno entiteto, poenostavljen pa bo tudi postopek odločanja, saj se bo večina odločitev sprejemala z večino in ne s soglasjem vseh članic. (STA)

Odločitev Ircev je bila tudi tokrat nedvoumna, le da je zmagal »da«

ANSA

ITALIJA - Po neurjih in plazovih, ki so prizadeli okolico Messine

Nadaljujeta se reševanje in evakuacija Ugotavljanje odgovornosti in prve polemike

MESSINA - V krajih v pokrajini Messina na Siciliji, ki jih je prejšnjo noč hudo prizadelo neurje z zemeljskimi plazovi in pravimi rekami blata, se nadaljujejo reševalne akcije, ki se jih udeležuje okoli 1100 ljudi, 250 vozil in petnajst helikopterjev. Po nekaterih vesteh se je število mrtvih zvišalo na 21, po drugih pa na 24, medtem ko pogrešajo 37 oseb (nekateri naj bi se predhodno oddaljili od prizadetih krajev in se niso še javile). V bolnišnicah je trideset ranjenec, okoli petsto ljudi pa je ostalo brez domov in so jih nastanili po hotelih. Najhuje je v kraju Giampilieri, kjer so oblasti odredile popolno evakuacijo, neurja pa so pustošila tudi po bližnjih krajih. Dostop z avtomobilom do nekaterih zaselkov včeraj ni bil mogoč, tako da so odrezane prebivalce oskrbovali s pomočjo helikopterjev.

Na prizorišču se je včeraj mudil načelnik italijanske Civilne zaštite Guido Bertolaso, ki je pritrdil besedam predsednika republike Giorgia Napolitana, da so za tragedijo krive nebrzdane gradnje, medtem ko je predsednik sicilske deželne vlade Raffaele Lombardo napovedal preverjanje morebitnih odgovornosti, za začetno pomoč pa je dežela namenila dvajset milijonov evrov. Drugače je polemika že izbruhnila: ministrica za okolje Stefania Prestigiacomo je deželni upravi očitala slabo koriščenje denarja, poslanec Demokratske stranke Filippo Panarello pa ji je odvrnil, da je prav ona odredila preusmeritev dela denarne vsote, namenjene za utrditve prizadetega območja, na liparsko otočje. Danes pa naj bi prizadete kraje obiskal premier Silvio Berlusconi.

Nekatere hiše je blato napolnilo skoraj do stropa (levo)
Reševalne akcije so se včeraj nadaljevale (desno)

ANSA

TEHERAN - Direktor agencije za jedrsko energijo (IAEA)

El Baradej včeraj prispel na dvodnevni obisk v Iran

TEHERAN - Generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) Mohamed El Baradej je včeraj prispel na dvodnevni obisk v Teheran, kjer naj bi se z vodjo iranske jedrske organizacije Ali Akbarjem Salehijem dogovoril za datum obiska inšpektorjev IAEA v novem obratu za bogatenje urana blizu mesta Kom, poroča nemška tiskovna agencija dpa. El Baradejev obisk omenjenega obrata zaenkrat ni v načrtu, prav tako ni znano, ali se bo generalni direktor IAEA sestal z iranskim predsednikom Mahmudom Ahmadinedžadom, poroča dpa.

Iran je IAEA konec septembra obvestil, da gradi še en objekt za bogatenje urana, kar je sprožilo ostre odzive zahodnih držav, ki so prepričane, da Iran pod krinko spornega jedrskega programa gradi bombo. Predstavniki petih stalnih članic Varnostnega sveta Združenih narodov - Velike Britanije, Kitajske, Francije, Rusije in ZDA - ter Nemčije so se nato v četrtek v Ženevi z Iranom sestali na pogovorih o jedrskem programu. Na srečanju je Iran pristal, da lahko inšpektorji IAEA pregledajo njegov novi obrat južno od Teherana. (STA)

Nedavni satelitski posnetek drugega centra za jedrsko energijo v Iranu

ANSA

Vse boljši odnosi med Armenijo in Turčijo

EREVAN - Vladajoča koalicija v Armeniji je sporočila, da bo podprla vzpostavitev diplomatskih odnosov s Turčijo. Državi naj bi protokola, ki med drugim predvidevata vzpostavitev diplomatskih odnosov med državama, po navedbah turških predstavnikov sicer podpisali prihodnji teden, poroča francoska tiskovna agencija AFP »Armenska država je pokazala pogum (...) glede prihodnosti naše države in izboljšanja odnosov med tema dvema državama,« so v skupni izjavi sporočile tri stranke vladajoče koalicije, ki ima v parlamentu večino. »Podpiramo takšno politiko in pozivamo vse državljane Armenije, vse politične in družbene organizacije kot tudi vse Armence po svetu, da ustvarijo potrebne pogoje, da bi ta proces lahko uspešno izvedli,« so stranke še sporočile v izjavi. Armenija in Turčija sta v minulih mesecih opravili notranjepolitična posvetovanja o sprejemu dveh protokolov, ki predvidevata vzpostavitev diplomatskih odnosov in razvoj dvostranskih vezi med državama. Omenjena protokola naj bi armenskemu parlamentu predstavili še ta mesec, podpora vladajoče koalicije pa praktično že zagotavlja njuno odobritev.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Sofoklej: »Kralj Ojdipus« / Produkcija: Stalno gledališče FJK, Teatro de Gli Incamminati in Teatro di Messina. Režija: Antonio Calenda. Urnik: v torek, 6. oktobra ob 20.30, v sredo, 7. ob 16.00, v četrtek, 8., v petek, 9. in v soboto, 10. ob 20.30 ter v nedeljo, 11. oktobra ob 16.00.

La Contrada -

Gledališče Orazio Bobbio

Ugo Vivic in Francesco Macedonio: »Remitùr! Le donne al parlamento«. Nastopa gledališče La Contrada v režiji Francesca Macedonie. Urnik: od 9. do 25. oktobra ob 20.30, ob torkih in nedeljah ob 16.30.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž

Emmerich Kalman: »Grofica Marica«, opereta v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Ponovitve bodo danes, 4. oktobra, ob 17. uri, v torek, 6. oktobra, ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra, ob 17. uri. Nakup vstopnic je možen na tajništvu Kulturnega centra Lojze Bratuž - tel. 0481-531445 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in 17. do 19. ure), elektronska pošta info@kclbratuz.org.

SLOVENIJA

■ MEJ NI FESTIVAL NETA 2009

V NOVI GORICI

V **četrtek, 8. oktobra ob 20.00** v Kulturnem centru Mostovna / Dejan Dukovski: »Druga stran«. Mal dramski teater od Bitola.

V **nedeljo, 11. oktobra ob 17.00** v dvorani SNG Nova Gorica / Andrej E. Skubic: »Neskončni šteti dnevi«. SNG Nova Gorica.

V **nedeljo, 11. oktobra ob 20.30** v dvorani SNG Nova Gorica. Goran Vojnovič: »Čefurji raus!«. Dejmo stisnit teater - Glej - Zavod No History.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

V **petek, 9. ob 19.30 in v soboto, 10. oktobra ob 20.00** / Thomas Middleton, William Rowley: »Premenjave«.

V **sredo, 14. oktobra ob 18.00** / Ajshil: »Oresteja«.

V **četrtek, 15. oktobra ob 17.00** / Thomas Middleton, William Rowley: »Premenjave«.

V **petek, 16. oktobra ob 19.30** / Sebastijan Horvat, Andreja Kopač, Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«.

V **soboto, 17. oktobra ob 19.30** / Andrej Rozman Roza, Davor Božič: »Neron«.

Mala drama

Od **jutri, 5. do četrтка, 8. oktobra ob 20.00** / Samuel Beckett: »Gledališka skica II - Igra«.

V **ponedeljek, 12. in v torek, 13. oktobra ob 20.00** / Yasmina Reza: »Art«.

V **sredo, 14. oktobra ob 20.00** / Jean-Luc Lagarce: »Samo konec sveta«.

V **petek, 16. oktobra ob 20.00** / Milena Marković: »Barčica za punčke«.

V **soboto, 17. oktobra ob 20.00** / Jean-Luc Lagarce: »Samo konec sveta«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

V **torek, 6. in v sredo, 7. ob 19.30., v četrtek, 8. ob 20.00, v petek, 9. in v soboto, 10. oktobra ob 19.30** / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V **ponedeljek, 12. oktobra ob 12.00** Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«.

V **torek, 13. ob 15.30 in 19.30 ter v sredo, 14. oktobra ob 19.30** / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V **četrtek, 15. oktobra ob 19.30** / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

V **petek, 16. oktobra ob 19.30** / Percy Bysshe Shelley: »Cenci«.

V **soboto, 17. oktobra ob 19.30** / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - nekateri so za vroče«.

Mala scena

Jutri, 5. oktobra ob 20.00 / Marius von Mayenburg: »Grdoba«.

V **sredo, 14. oktobra ob 20.00** / Marius von Mayenburg: »Grdoba«.

V **četrtek, 15. oktobra ob 20.00** / Sergij Belbel: »Mobilec«.

V **petek, 16. oktobra ob 20.00** / Andrej Jus: »Balade za vsakdanjo rabo«.

Šentjakobsko gledališče

V **sredo, 14., v četrtek, 15., v petek, 16. in v soboto, 17. oktobra ob 19.30** / M. Grgič: »Zbudi se, Katka«, komedija. Režija: Boris Kobal.

Slovensko mladinsko gledališče

V **četrtek, 8. in v petek, 9. ob 10.00 ter v soboto, 10. oktobra ob 18.00** / Jacob in Wilhelm Grimm: »Sneguljčica in sedem palčkov«. Režija: Vito Taufer.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V **petek, 9. ob 20.30 in v soboto, 10. oktobra ob 18.00** / Peti koncert v okviru simfonične sezone 2009. Dirigent: Julian Kovatchev. Solista: Stefano Furini - violina in David Briatore - viola.

ŠTIVAN

Cerkev sv. Janeza Krstnika

V **petek, 9. oktobra ob 20.30** / Celovečrni koncert MZ Schola Cantorum »Aristotele Pacini« iz Atria v Abrucih.

ZGONIK

Cerkev sv. Mihaela

V **soboto, 10. oktobra ob 20.30** / Celovečrni koncert MZ Schola Cantorum »Aristotele Pacini« iz Atria v Abrucih.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V **četrtek, 8. in v petek, 9. oktobra ob 19.30**, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, Zbor Consortium musicum. Dirigent: Emmanuel Villaume. Solisti: Élodie Méchain - sopran, Marcello Nardis - tenor in Marcel Vanaud - bariton.

V **torek, 13. oktobra ob 20.00**, Gallusova dvorana / Letni koncert Orkestra slovenske vojske. Dirigent: Francois Boulanger. Solista: Janez Benko - klarinet in Aleš Ogrin - čelesta.

V **torek, 13., v sredo, 14., v četrtek, 15. in v petek, 16. oktobra ob 19.30**, Linhartova dvorana / Franz Lehár: »Vesela vdova«, opereta. Režiser: Vinko Möderndorfer. Operni solisti, operni in baletni zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana.

V **četrtek, 15. in v petek, 16. oktobra ob 19.30**, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Gabriel Chamura. Solist: Nikolaj Tokarev - klavir.

V **nedeljo, 18. oktobra ob 19.00**, Linhartova dvorana / Gala večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo 2009. V sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Grad Sv. Justa: do 4. novembra je na ogled razstava »Srbi v Trstu 1751 - 1914«. Odprto vsak dan od 9.00 do 19.00.

Razstavišče del Giubileo (Obrežje Tretjega novembra št. 9): do 6. oktobra razstavlja slikar Adrian Bon pod naslovom »Globoka čustva«. Odprto od ponedeljka do sobote od 17.00 do 20.30 in ob praznikih od 10.00 do 13.00.

Narodni dom: do 9. oktobra bo pod naslovom »Zvoki kamna«, razstavljal kipar in kamnosek Pavel Hrovatin. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.30 do 19.30, ob sobotah in nedeljah zaprto. Ogled razstave v jutranjih urah je možen po dogovoru: tel. št. 349-1281225.

Galerija Retori Tribbio 2 (Stari trg 6): do 9. oktobra bo razstavljal slikar Aldo Bressanutti. Odprto v tednu od 10.00 do 12.30 in od 17.00 do 19.30, ob praznikih od 11.00 do 12.30, ob ponedeljkih zaprto.

Kavarna Tommaseo: do 4. novembra razstavlja umetnik Boris Zuljan in sicer dela iz »tržaškega okolja«.

PRIREDITVE

LJUBJANA - Še drevi v Cankarjevem domu

Sence.Misli.Risbe.Takt s pesnico Antonello Bukovac

Ljubljanski Cankarjev dom gosti od 26. septembra gledališko performanso *Sence.Misli.Risbe.Takt* poljsko-slovenske »sound designerke« Hanne Preuss. Rdeča nit predstave je smrt, na kar opozarja sam akronim naslova. Petinštirideset minut silne, strastne predstave, ki ne dovoljuje pavz, se naposled zaključi z nasmehom treh protagonistk, in sicer igralka Nataše Burger, plesalka Irene Tomažin in pesnice iz Topolovega Antonelle Bukovaz, ki se je prvič preizkusila v vlogi igralka oz. avtorice teksta. Italijansko besedilo je v slovenščino za gledališki list odlično prevedla Neda Rusjan Bric. Predstava je izredna, saj gledalca popolnoma prevzame že od prvega trenutka.

Antonella Bukovaz je kot rečeno avtorica branega in recitiranega besedila. Oglaš se iz Topolovega v Beneški Sloveniji in med italijanskimi kritiki vzbuja vse večje zanimanje. Njeno poezijo označuje prepletanje prirojene vizije z neskladnostjo, ki je tipična za rodno Benečijo: problemi identitete in jezika, želja po begu in hkrati po utrjevanju vezi s kraji,

Od leve Nataša Burger, Antonella Bukovaz in Irena Tomažin med predstavo

ki so človeku včasih prijazni, včasih pa se v njih počuti kot v ječi. Benečija je zanj mikrokozmos, v katerem se vsi prepoznajajo, saj se vsi soočajo s podobnimi vprašanji. In ravno to zaznamuje uspeh njene poezije, ki presega deželne meje,

STRUNJAN

Galerija Talasa Term Krka: do 7. oktobra se z akrili na platnu predstavlja slikar Miran Kordež.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Vsako nedeljo, izpred cerkve v Štanjelu ob 15.30, do konca oktobra: nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce vključuje ogled gradu Štanjel, galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoj: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljene matere doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V **Mestni galeriji** (Trg Edvarda Kardelja 5) je do 16. oktobra na ogled razstava Jaše Mrevlje z naslovom »What does it take for the heart to explode into stars« (Kaj rabi srce, da se izstrelí med zvezde); odprto od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

ŠMARTNO

V **galeriji Hiša kulture:** do 15. oktobra

je na ogled razstava slikark Marie Grazie Persolja in Christine Persolja; odprto ob četrtnih in petkih med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah med 14. in 18. uro.

Antonella Bukovaz prešla v Modeni. Predstava bo še drevi ob 20. uri zaživela v dvorani Duše Počkaj Cankarjevega doma. Več informacij je na voljo na tel. št. 00386 31 630445.

je na ogled razstava slikark Marie Grazie Persolja in Christine Persolja; odprto ob četrtnih in petkih med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah med 14. in 18. uro.

LOKAVEC

Kovaški muzej: orodje in oprema, stalna razstava.

KANAL

V **Melinkih na št. 5** je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovinci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2): do 18. oktobra bosta na ogled gostujoči razstavi iz Finske, prva »Marimekko« je več kot pol stoletna uspešna zgodba finskih tekstilij in mode svetovnih razsežnosti, druga »Trije pogledi na Sever« je fotografska pripoved antropologa, pohodnikov, popotnikov in romantika o nordijskih prostranstvih, kjer živijo Samiji.

Ljubljanski grad, Galerija »S«: do 14. oktobra, bo na ogled fotografska razstava »Glasbeni svet 60., ujet v objektiv« ob 90-letnici fotoreporterja Edija Šelhausa.

Cankarjev dom, Galerija CD: do 20. oktobra v okviru 28. grafičnega bienala - Po Gogu: Novo obdobje korejske umetnosti.

Cankarjev dom, Mala galerija: do 11. oktobra fotografska razstava Blaža Zupančiča: »Mimobežnost«.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: kulturno zgodovinska dediščina, odprto vsak dan do 15. oktobra od 9.00 do 16.00.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (3. 10. 2009)

Vodoravno: stikalo, solatar, títani, trosilo, amarela, Ambaro, R. E., odevalo, Ada, Trst, književnik, miš, Nan, Troja, Debenjak, gabez, Nanut, A. N., ermitage, kantarida, šagra, neven, Anand, Ankara, D. R., Nena, Katajev, A. U., hrt, Akira, Atalantja, ščinkavec, D. L., Dolo, divjanje, Melanie, Ule, oktan, A. R., INA, oje; *na sliki:* Nadja Debenjak.

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihite

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticiklona

VREMENSKA SLIKA

Nad Trivenetom prevladuje visoki zračni pritisk in piha šibki zahodnik, ki bo v prizemnih plasteh bolj vlažen.

Nad severno Evropo je obširno ciklonsko območje, nad zahodnim Sredozemljem pa šibko območje visokega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi bo dotekal nad naše kraj topel in postopno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.07 in zatone ob 18.40
Dolžina dneva 11.33

BIOPROGNOZA

Večini ljudi vreme ne bo povzročalo opaznejših težav, le pri najbolj občutljivih se bodo še pojavljale manjše vremensko pogojene težave.

MORJE

Morje je mirno, temperatura morja je 21,9 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	18	2000 m	6
1000 m	13	2500 m	4
1500 m	9	2864 m	3

UV INDEKS

UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 5, po nižinah 4 in pol.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.35 najnižje -63 cm, ob 11.02 najvišje 48 cm, ob 16.55 najnižje -31 cm, ob 22.40 najvišje 42 cm.
Jutri: ob 4.55 najnižje -61 cm, ob 11.22 najvišje 52 cm, ob 17.22 najnižje -34 cm, ob 22.06 najvišje 37 cm.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

V Alpah bo prevladovalo zmerno oblačno vreme, na Trbiškem pa bo verjetno jasno. Ob obali vse do Predalp bo lahko spremenljivo oblačno; ob obali bo bolj jasno vreme. Po nižinah bo proti večeru zamegljeno.

Danes bo sončno, zjutraj bo po nekaterih nižinah megla. Predvsem v zahodni Sloveniji bo čez dan postopno več oblačnosti. Ponekod bo zapihal jugozahodnik. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, najvišje dnevne od 17 do 23 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Zjutraj bo prevladovalo pokrito nebo, popoldne bo po nižinah in na obali spremenljivo vreme, pretežno oblačno bo v hribovitem svetu. Po nižinah bo ponoči zamegljeno.

Jutri in v torek bo deloma sončno z zmerno oblačnostjo, na zahodu pretežno oblačno, kjer se bo ponekod občasno pojavljal tudi rahel dež. Pihal bo jugozahodni veter.

PISMO IZ PARIZA

Masaker se nadaljuje

Prejšnjo soboto so v Parizu postavili piramido čevljev. Simbolično dejanje za tiste, ki čevljev ne bodo več potrebovali. Tisti, ki so izgubili noge zaradi protipehotnih min. Noge, roke, vid... Mine, ki skrite potrpežljivo čakajo, da jih bo kdo pohodil; dneve, mesece, leta.

»Pyramide de chaussure« je manifestacija, ki jo je Handicap International organiziral prvič leta 1994 in se je danes razširila na 32 francoskih mest. Da bi tematiko približali ljudem, je program vsako leto bogatejši; letos so obiskovalci lahko poskusili kaj pomeni biti brez noge, roke ali vida. Na primer, zavezali so ti roko, da si imaš samo eno uporabno; lahko si dobil protezo za nogo ali voziček in se spopadel s težavami tovornega premikanja. In ker si nihče ne more izbrati hendikapa, si ga niso mogli niti udeleženci manifestacije, ki jim je bila (začasna) usoda določena z zrebanjem. Ko doživiš, čeprav za še tako kratek čas, bolje razumeš.

Popolnoma nerazumljivo pa je, da še vedno proizvajajo od 5 do 10 milijonov min na leto. Na eni strani kampanije proti minam, na drugi proizvodnja na tekočem traku. Države proizvajalke se izgovarjajo, da so mine nujne. Nujne? Žrtve so večinoma civilisti, ki so žrtvovani še dolgo potem, ko je vojne konec. Vsako leto zemeljske mine ubijejo ali poškodujejo 25.000 ljudi; ena žrtev vsake pol ure. Sicer pa cilj protipehotnih min ni toliko ubijanje, kolikor ohromitev posameznika: pohabljeni so neproduktivni in v breme družbi. Protipehotne mine so postavljene predvsem v revnih državah, kjer ljudje nimajo možnosti zdravljenja. Cene operacij in protez so posameznikom nedosegljive; umetna noga, na primer, stane okoli 3000 dolarjev. Perverzne mine so majhne, glede barve in oblike v okolju mimetizirane. Modelov je veliko in vsak ima svojo »specifiko«. Vzemimo kot primer »Valmara 69«,

(made in USA), ki razstreli do 2000 kovinskih delcev: do 25m je smrtna, rani pa do 200m. Primer perverznega cilja mutilacije so še posebno takomenovani »zeleni metulji«, ki po obliki in barvi izgledajo igrače: namenjene so otrokom, bodočim generacijam. Med žrtvami je veliko otrok, ki so s svojo ravnostnostjo še posebno izpostavljeni: zaradi telesne višine so poškodbe hujše, večkrat smrtno in za preživele otroke je zdravljenje nemogoče, saj bi bilo zaradi rasti bi potrebnih več operacij, kar pa predstavlja previsoke stroške.

Vsako leto odstranijo od 100.000 do 200.000 min; za vsako odstranjeno je postavljenih od pet do deset novih. V povprečju stane odstranitev mine 1000 evrov, proizvodnja pa le 3 evre. Točno število neeksploziranih min ni znano, verjetno jih je okoli 100 milijonov, porazdeljenih v 62 državah. To pomeni, da tudi ko jih ne bi več nastavljali, bi bila za sa-

nacijo površin potrebna desetletja; in v tem času bi se masaker nadaljeval. In ko bi nehali s proizvodnjo, bi bilo treba uničiti rezerve, kjer je 250 milijonov min. Arzenali so polni; največ jih ima Kitajska (100 milijonov) sicer pa ima tudi Italija dobro zalogo, saj je bila med najpomembnejšimi proizvajalci. Leta 1997 je 138 držav podpisalo Ottawsko konvencijo, ki prepoveduje protipehotne mine. Niso je podpisale ZDA, Izrael, Kitajska, Kuba, Rusija, Turčija, Egipt, Maroko, Eritreja, Somalija, Nigerija, Indija.

Je torej kampanja proti minam le fasada? Prazne besede? Moda? Pomiritev vesti? Ne, pritisk javnega mnenja ima svojo moč in je že marsikaj spremenil. Pripomogel je k Ottawski konvenciji in pripomogel je, da je število držav proizvajalk od 54 padlo na 16. Bolj je javnost zavedna, večji je pritisk na oblasti, večja je možnost, da bo tega masakra konec.

Jana Radović

JOHANNESBURG Poroka s štirimi nevestami

JOHANNESBURG - Južnoafričan je minuli konec tedna pred oltar popeljal štiri neveste. S tem se je želel izogniti varanju in privarčevati nekaj denarja, je poročal britanski Sunday Times. »To je dan, na katerega sem čakal celo življenje,« je dejal 44-letni Milton Mbhele, preden je štirikrat dahnil usodni da.Vzroki za nenavadno poroko naj bi tičali v njihovi kulturi, nekaj malega pa naj bi k temu doprinesla tudi ekonomska računica.

»Ne pomaga, če imaš eno ženo in 30 ljubic, ki te izkoristijo tako zelo, da na koncu ostaneš brez denarja,« je pojasnil srečni ženin, ki se je na poroko skupaj z nevestami pripeljal v limuzini.

Čeprav je poligamija v Južnoafriški republiki zakonita, je odločitev Mbheleja, da se hkrati poroči s štirimi ženskami, vseeno malce nenavadna, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Večina otrok bo dočkala sto let

PARIZ - Več kot polovica otrok, ki se dandanes rodijo v razvitih državah, bo dočkala sto let, če se bodo trenutni trendi gibanja življenjske dobe nadaljevali, je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP pokazala raziskava, ki so jo v petek objavili v zdravstveni reviji The Lancet. »Če se bo hitrost naraščanja življenjske dobe, ki so jo v preteklih dveh stoletjih zabeležili v razvitih državah, nadaljevala tudi v 21. stoletju, bo večina otrok, ki so se po letu 2000 rodili v Franciji, Nemčiji, Italiji, Veliki Britaniji, ZDA, Kanadi, na Japonskem in v drugih državah z dolgo življenjsko dobo, praznovala 100. rojstni dan,« do zapisali v reviji.

